

Kustbevakningens årsredovisning 2017

KUSTBEVAKNINGEN

Till regeringen

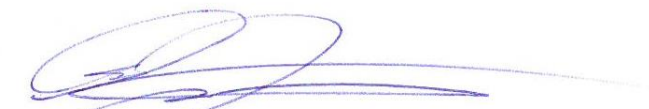
dnr 2018-149

Härmed överlämnas Kustbevakningens årsredovisning för budgetåret 2017.

Årsredovisningen har utarbetats i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag. Årsredovisningen innehåller således resultatredovisning, resultaträkning, balansräkning, anslagsredovisning, finansieringsanalys och noter samt en sammanställning över särskilda upplysningar. I anslagsredovisningen redovisas utfallet på det anslag myndigheten disponerar och de inkomstittlar som myndigheten redovisar mot i enlighet med den inriktning som framgår av regleringsbrev eller något annat beslut av regeringen eller myndighet som har fördelat dispositionsrätt.

Jag intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Karlskrona den 21 februari 2018

Lena Jönsson
Generaldirektör

Innehållsförteckning

1. Generaldirektören har ordet	5
2. Sammanfattning med ekonomiskt resultat	6
2.1 MÅL FRÅN REGLERINGSBREV 2017	6
2.2 EKONOMISKT RESULTAT	7
3. Kustbevakningens uppdrag och organisation	9
3.1 KUSTBEVAKNINGENS UPPDRAG OCH VERKSAMHETSIDÉ	9
3.2 KUSTBEVAKNINGENS ORGANISATION	10
3.3 FÖRÄNDRINGSARBETE	10
3.4 EN SAMVERKANDE MYNDIGHET	11
4. Räddningstjänst.....	13
4.1 MILJÖRÄDDNINGSTJÄNST	13
4.2 FÖRMÅGA ATT BEKÄMPA OLJEUTSLÄPP TILL SJÖSS	15
4.3 BEHÅLLA, SÄKERSTÄLLA OCH UTVECKLA FÖRMÅGA.....	17
4.4 SJÖRÄDDNINGSTJÄNST OCH ANNAN RÄDDNINGSTJÄNST.....	20
5. Sjöövervakning, tillsyn- och kontrollverksamhet	22
5.1 SJÖSÄKERHET.....	24
5.1.1 Kontroll av farligt gods	25
5.1.2 Säkerhetstillsyn av lastsäkring.....	26
5.1.3 Kontroll av bemanning och behörighet	26
5.2 PERSONERS IN- OCH UTRESA (GRÄNS) OCH SJÖFARTSSKYDD.....	27
5.2.1 Gränskontrolloperationer i Medelhavet	28
5.3 IN- OCH UTFÖRSEL AV VAROR (TULL).....	30
5.4 FISKERIÖVERVAKNING OCH FISKERIKONTROLL	31
5.5 ÖVERVAKNING AV UTSLÄPP TILL SJÖSS.....	33
5.5.1 Kontroll av jakt, naturvård, artskydd och fornminnen.....	36
5.5.2 Marinvetenskaplig forskning och tillträde	36
5.6 SJÖTRAFIKÖVERVAKNING.....	37
6. Brottsbekämpning, brottsutredning och bekämpning av organiserad brottslighet	40
6.1 BROTTSKÄMPNING.....	40
6.2 UNDERRÄTTELSEVERKSAMHET OCH ORGANISERAD BROTTSLIGHET	41
6.3 BROTTsutredning.....	41
7. Samordning av sjöövervakning och förmedling av civil sjöinformation	43
8. Krisberedskap och totalförsvaret	44
8.1 FÖRMÅGA ATT HANTERA ALLVARLIG SAMHÄLLSSTÖRNING	44
8.2 TOTALFÖRSVAR OCH PLANERINGSANVISNINGAR FÖR DET CIVILA FÖRSVARET	44
9. Personal- och kompetensförsörjning	46
9.1 REKRYTERING OCH PERSONALFÖRSÖRJNING	46
9.2 LIKABEHANDLING, JÄMSTÄLLDHET OCH JÄMNARE KÖNSFÖRDELNING.....	47
9.3 UTBILDNING OCH KOMPETENSFÖRSÖRJNING	48
9.4 ARBETSMILJÖ OCH SJUKFRÅNVARO.....	49
10. IT-, materiel- och lokalförsörjning	51
10.1 INFORMATIONSTEKNOLOGI (IT)	51
10.1.1 Informationssäkerhet och signalskydd	52
10.2 FARTYG, FLYG OCH ÖVRIG MATERIELFÖRSÖRJNING	52
10.2.1 Fartyg och fartygsmateriel	53
10.2.2 Flyg	54
10.2.3 Miljöskydds- och dykermateriel	54
10.3 SJÖ- OCH FLYGSÄKERHET SAMT ÖVRIGT VERKSAMHETSSKYDD	55
10.4 INTERNT MILJÖLEDNINGARBETE.....	56
10.5 KUSTBEVAKNINGENS LOKALER OCH KAJER	56
11. Ekonomiska nyckeltal	58
11.1 KOSTNADER PER PRESTATION	58
11.2 KOSTNADER OCH INTÄKTER PER VERKSAMHET.....	58

11.3 UPPDRAGSVERKSAMHET	59
12. Finansiell redovisning	61
12.1 SAMMANSTÄLLNING AV VÄSENTLIGA UPPGIFTER	61
12.2 RESULTATRÄKNING	62
12.3 BALANSRÄKNING	63
12.4 REDOVISNING MOT ANSLAG	64
12.5 REDOVISNING MOT INKOMSTITEL	65
12.6 FINANSIERINGSANALYS	66
12.7 TILLÄGGSUPPLYSNINGAR OCH NOTER	67
<i>Allmänt</i>	67
<i>Undantag från det ekonomiska regelverket</i>	67
<i>Redovisningsprinciper</i>	67
<i>Särskilda upplysningar</i>	69
<i>Noter till resultaträkning</i>	71
<i>Noter till balansräkning</i>	75
<i>Noter till finansieringsanalys</i>	83
13. Verksledning och insynsråd	84
13.1 VERKSLEDNING	84
13.2 INSYNSRÅD	84

1. Generaldirektören har ordet

2017 blev ett händelserikt år för Kustbevakningen, präglad av fortsatt införande av vår förändrade organisation, utlandsuppdrag och ett gott arbete på hemmaplan för hållbar havsmiljö och ökad säkerhet till sjöss. Tack vare prioriteringar och ett stort engagemang har vi kunnat leverera en verksamhet med hög kvalitet.

Vi har under stora delar av året deltagit i Frontexinsatser i Medelhavet. Utlandsuppdragen har mer och mer blivit en naturlig del av vår verksamhet. Genom att ta till vara på erfarenheterna från tidigare insatser och genom att vår bemanningssituation har stärkts, har deltagandet i Frontex endast haft en begränsad påverkan på vår övriga verksamhet.

På hemmaplan har året präglats mycket av vårt förändringsarbete och att hitta in i den nya organisationen. Målet är att skapa en bättre enhetlighet och tydligare styrning i myndigheten. Vi har satsat särskilt på att skapa tillfällen för möten mellan chefer och medarbetare och att utveckla samarbetet inom myndigheten. Under våren bjöd vi in till kustbevakningsseminarier för alla anställda. Vid kustbevakningskonferensen samlades alla chefer i myndigheten för att diskutera viktiga interna värderingar som medarbetarskap och ledarskap. Varje avdelning har också haft möjlighet att samlas och arbeta vidare med att hitta roller och arbetssätt i den nya organisationen. Framöver är det viktigt att vi arbetar vidare med att stärka helhetssynen i myndigheten och att fördjupa arbetssätten tillsammans över avdelningsgränserna. Under 2017 har jag haft förmånen att samtala med många medarbetare i organisationen på olika platser runt om i landet. Det fina bemötande och det engagemang som finns i organisationen är något att känna stolthet och glädje över.

Vi har även haft en hel del förberedelsearbete inför större händelser 2018. Under året har ett omfattande befogenhetsprojekt bedrivits för att förbereda inför att Kustbevakningen föreslås få utökade rättsliga befogenheter. Förberedelser har också pågått inför myndighetens ordförandeskap i Baltic Sea Region Border Control Cooperation (BSRBCC) 2018 samt för en större internationell miljöräddningsövning, Balex Delta, som myndigheten ska anordna under 2018.

Vi har också fortsatt att satsa på rekrytering, bland annat genom att ta in en aspirantklass. Sakta men säkert stärker vi bemanningen. Det är glädjande att se våra nya medarbetare successivt ta plats i verksamheten. För att säkerställa en långsiktigt hållbar verksamhet för Kustbevakningen behöver vi få möjlighet att fortsätta rekrytera för att säkerställa bemanning. Vi behöver också få möjlighet att göra nödvändiga investeringar i fartyg och flygplan. Därför kvarstår Kustbevakningens behov av ökat anslag.

I slutet av året begärde jag av personliga skäl att få lämna mitt uppdrag som generaldirektör. Efter min ansökan har regeringen beslutat om entledigande från den 1 mars 2018. Jag vill därför rikta ett varmt och stort tack till alla medarbetare i Kustbevakningen för en spännande och givande tid. Slutligen vill jag också tacka för ett mycket väl genomfört arbete under året. Jag känner tillförsikt att myndighetens viktiga arbete för en hållbar havsmiljö och ökad säkerhet till sjöss kommer att fortsätta på ett bra sätt tillsammans med samverkande myndigheter och organisationer.

2. Sammanfattning med ekonomiskt resultat

Kustbevakningen arbetar dygnet runt, året om, för liv, miljö och säkerhet till sjöss längs hela Sveriges kust. Myndigheten håller beredskap för liv- och miljöräddning och arbetar samtidigt med tillsyn, kontroll och brottsbekämpning inom flera olika områden. Allt sker i nära samarbete med flera olika myndigheter och organisationer, både nationellt och internationellt. Kombinationen av verksamheter gör Kustbevakningen till en flexibel organisation som snabbt kan ställa om för att möta nya utmaningar och stödja andra myndigheter i deras verksamhet. Det gör också myndigheten till en effektiv resurs för samhället.

Nedan redovisas en sammanfattande bedömning av årets verksamhetsresultat utifrån mål i Kustbevakningens regleringsbrev för 2017. En mer detaljerad beskrivning av verksamhetens resultat redovisas under respektive avsnitt i årsredovisningen.

2.1 Mål från regleringsbrev 2017

Miljöräddningstjänst

- *Kustbevakningen ska kunna bekämpa oljeutsläpp på 10 000 ton till sjöss.*

Kustbevakningen bedömer att målet uppnås.

Under 2017 har miljöräddningsberedskap kunnat upprätthållas i tillräcklig omfattning, utifrån myndighetens förutsättningar. Årets miljöräddningsoperationer har genomförts med gott resultat. När något har inträffat har Kustbevakningen kunnat vara på plats och ingripa.

Myndighetens förmåga inom området har vidmakthållits. Trots att vakansläget till viss del kvarstår har bemanningssituationen stärkts i takt med att nyutbildade kustbevakare och andra

medarbetare kommer ut i verksamheten. Vid årsskiftet var 66 aspiranter under utbildning vilket ger en positiv framtida utveckling av bemanningsläget.

Läs vidare under kapitel 4.

Kontrollverksamhet

- *Kustbevakningens kontrollverksamhet ska bedrivas i nära samarbete med berörda myndigheter i syfte att bidra till att uppfylla målen inom huvudansvariga myndigheters ansvarsområden.*

Kustbevakningen bedömer att målet huvudsakligen uppnås.

Under året har kontrollverksamheten genomförts i nära samverkan med huvudansvariga myndigheter, inom respektive område.

Kustbevakningen bedömer att verksamheten i huvudsak har kunnat genomföras enligt plan trots viss påverkan av deltagande i Frontexinsatser i Medelhavet och bordningsbegränsningar. Avvikelser under året påvisas framför allt inom verksamhetsområdet fiskeriövervakning och fiskerikontroll.

Läs vidare under kapitel 5.

Brottsbekämpning

- *Kustbevakningen ska förstärka och utveckla myndighetens brottsutredande verksamhet.*
- *Kustbevakningen ska utveckla den del av myndighetens verksamhet som syftar till att förebygga och förhindra brott.*
- *Myndigheten ska delta i arbetet med att bekämpa organiserad brottslighet med maritim anknytning.*

Kustbevakningen bedömer att målet uppnås.

Under året har Kustbevakningen arbetat med att stärka och utveckla brottsutredande verksamhet, dels i samband med implementering av myndighetens nya organisation och dels inom ramen för ett projekt avseende utökade rättsliga befogenheter.

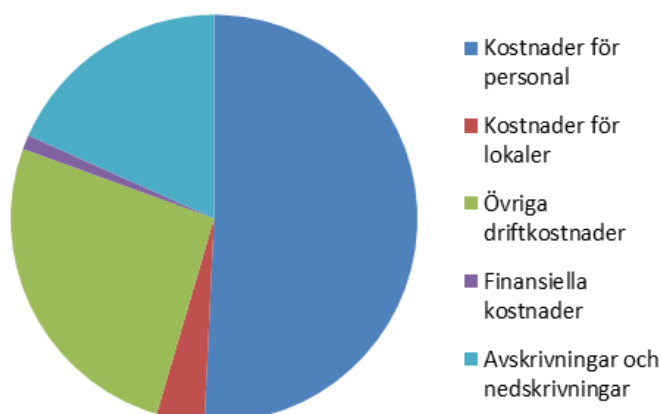
Myndigheten har också fortsatt utveckla verksamhetsplanering och underrättelseverksamhet i syfte att öka kvaliteten och träffsäkerheten i tillsyns- och kontrollverksamheten och på så sätt förebygga och förhindra brott. Kustbevakningen har bedrivit sjöövervakning utifrån identifierade problembilder och har också deltagit i arbete med att bekämpa organiserad brottslighet.

Läs vidare under kapitel 6.

2.2 Ekonomiskt resultat

Kustbevakningens kostnader för 2017 överskrider det tilldelade anslaget från regeringen. Utöver bidrag och intäkter använder myndigheten medel från anslagssparandet för att finansiera myndighetens verksamhet.

Kustbevakningen beviljades anslag med 1 117 mnkr för verksamhetsåret 2017. Utöver anslag har myndigheten tillgodoförts 92 mnkr i bidrag, merparten av engångskaraktär.

Myndighetens kostnader under året var 1 280 mnkr (att jämföra med 1 173 mnkr för 2016). Kostnaderna fördelar sig mellan personalkostnader 650 mnkr, lokal-kostnader 49 mnkr, övriga driftkostnader 333 mnkr och kapitalkostnader 248 mnkr. Kostnaderna för verksamhetsåret var i nivå med den internt fördelade budgeten. Även avvikelser för anslagsbelastningen jämfört med den senast lämnade utgiftsprognosen bedöms vara inom en acceptabel felmarginal.

Kostnadsökningen beror på flera orsaker. Personalkostnader ökade på grund av bland annat rekrytering och deltagande i Frontexinsatser. Kustbevakningen har deltagit med ett stort fartyg, två mindre utsjörribbar samt med ett flygplan. Driftkostnader påverkas också av Frontexinsatser men även av större åtgärder inom fartygsunderhåll som genomfördes under 2017. Kapitalkostnader påverkades av förkortade avskrivningstider och engångskostnader för förtidsinlösen av lån.

Vid årets slut uppgår Kustbevakningens anslagssparande till 180 mnkr, vilket är en minskning med 52 mnkr. Resterande anslagssparande kommer att användas för att täcka myndighetens fortsatta underskott under 2018-2019 då nuvarande ambitionsnivå inte täcks av tilldelat anslag. Utan bidrag av engångskaraktär 2017 hade myndighetens användande av anslagssparandet varit avsevärt mycket högre. Kustbevakningen har i budgetunderlag 2018-2020 äskat om en anslagsökning från och med 2020.

Under året har Ekonomistyrningsverket, på uppdrag av regeringen, utrett Kustbevakningens finansieringsmodell. Utredningen syftade till att föreslå en modell som ger myndigheten bra förutsättningar till resurseffektiv styrning, planering och genomförande av verksamhet. Ekonomistyrningsverket förslog dock i sin rapport¹ att ”Kustbevakningen även fortsättningsvis ska finansieras med anslag och att myndighetens investeringar precis som i dag ska finansieras via den generella låneramen”.

¹ Rapport Finansieringsmodell för Kustbevakningen, ESV-nr: 2017:68

3. Kustbevakningens uppdrag och organisation

3.1 Kustbevakningens uppdrag och verksamhetsidé

Myndighetens huvudsakliga uppdrag beskrivs i förordningen (2007:853) med instruktion för Kustbevakningen (1-3§§):

”Kustbevakningen har till uppgift att bedriva sjöövervakning och utföra räddningstjänst till sjöss. ---

I Kustbevakningens uppgift att bedriva sjöövervakning ingår att ansvara för eller bistå andra myndigheter med övervakning, brottsbekämpande verksamhet samt kontroll och tillsyn ---

Kustbevakningen ska genom sjöövervakning [även] förebygga och ingripa mot störningar av ordningen i sjötrafiken. Kustbevakningen ska också ha en förmåga att förebygga, motstå och hantera krissituationer inom sitt ansvarsområde. ---

Kustbevakningen ska [även] samordna civila behov av sjöövervakning och förmedla civil sjöinformation till berörda myndigheter.”

Uppdraget formuleras mer kortfattat i Kustbevakningens verksamhetsidé:

Kustbevakningen värnar liv, miljö och säkerhet till sjöss genom att kombinera sjöövervakning, räddningstjänst och sjöinformation.

Den statliga räddningstjänsten är fördelad på flera olika myndigheter och Kustbevakningen har huvudansvaret för miljöräddningstjänst till sjöss. Det omfattar även Sveriges internationella åtaganden inom miljöräddningssamarbete till sjöss. Utöver miljöräddningstjänst ska Kustbevakningen även ha beredskap att delta i sjöräddningstjänst och annan räddningstjänst för att bidra till ökad sjösäkerhet, att människoliv kan räddas, att personskador begränsas och att konsekvenserna för egendom och miljö minskas. Vid en olycka är högsta prioritet alltid att rädda liv.

Myndighetens ansvar inom sjöövervakningsverksamheten omfattar skydd av miljö- och naturvårdsintressen, fiske, jakt och annat ianspråktagande av naturresurser, sjötrafik, sjösäkerhet och transport av farligt gods, sjöfartsskydd, personers inresa i, utresa från och vistelse i Sverige (gränskontroll), in- och utförsel av varor (tullkontroll), övervakning av skyddsobjekt och tillträde för utländska statsfartyg samt tillsyn över svensk kontinentalsockel och ekonomisk zon. I verksamheten ingår kontroll- och tillsynsverksamhet, ordningshållning i sjötrafiken samt uppgifterna att förebygga, upptäcka, förhindra samt beivra och utreda brott.

Även sjöövervakningsverksamheten och att samordna och förmedla civila behov av sjöövervakning och sjöinformation har som huvudsyfte att värna liv, miljö och säkerhet till sjöss.

Tack vare en effektiv sjöövervakning kan olyckor och utsläpp till sjöss i allt större utsträckning upptäckas och begränsas i tid. Stora fartygsolyckor sker alltmer sällan och Kustbevakningen kan bedriva sjöövervakning och sjösäkerhetsarbete samtidigt som nödvändig miljöräddningsberedskap upprätthålls. Det är en effektiv användning av myndighetens resurser och med ett brett ansvar till sjöss utgör Kustbevakningen också en effektiv resurs för samhället.

Av riksdagens 16 miljö kvalitetsmål i Sveriges nationella miljöarbete berörs Kustbevakningen i första hand av målen *Hav i balans samt levande kust och skärgård* och *Ett rikt växt- och djurliv*. Myndigheten bidrar till att uppnå miljö kvalitetsmålen inom flera delar av myndig-

hetens uppdrag; såväl miljöräddningstjänst, tillsyn över svensk ekonomisk zon och kontinentalsockel som polisiär övervakning av jakt, fiske, naturresurser, miljö och utsläpp från fartyg.

3.2 Kustbevakningens organisation

Kustbevakningen sorterar under Justitiedepartementet men myndighetens verksamhet omfattar ansvarsområden inom flera departement.

Kustbevakningens nationella ledning består av en verksamhetsledning och sex avdelningar:

- metodutvecklingsavdelningen,
- materiel- och lokalförsörjningsavdelningen,
- operativa avdelningen,
- IT-avdelningen,
- personal- och ekonomiavdelningen och
- verksamhetsledningsstaben.

Kustbevakningens operativa verksamhet bedrivs utifrån 21 kuststationer (inklusive en flygkuststation) längs hela Sveriges kust samt i Vänersborg och Nyköping.

På kartan till höger finns samtliga kuststationer utmarkerade.

Myndighetens lednings- och stödfunktioner finns huvudsakligen i Karlskrona, Göteborg, Stockholm och Nyköping.

3.3 Förändringsarbete

Implementeringen av Kustbevakningens nya organisation, som började gälla den 1 september 2016, har satt stor prägel även på 2017. Målet med förändringen var att uppnå en organisation med otvetydig och ensad styrning av verksamheten, där roller och mandat är tydliga, beslut tolkas likartat och följs.

Viktiga fokusområden i förändringsarbetet under året var till exempel beslut om antalet ledningscentraler, gränsdragningar mellan nya avdelningar samt utveckling av stationschefens rollen. I maj 2017 beslutade generaldirektören att Kustbevakningen ska ha en ledningscentral i Göteborg. Stödledningscentralen i Stockholm ska avvecklas senast den 1 juni 2018 och under hösten 2017 har förberedelsearbete inletts.

Året avslutades med en utvärdering av myndighetens förändringsarbete som genomfördes av en extern konsultfirma. Bedömningen blev att myndigheten har kommit så långt man hade kunnat förvänta sig i ett förändringsarbete av den här storleken.

Det kvarstår en del arbete innan Kustbevakningen fullt ut har uppnått målbilden som beskrivs ovan, i första hand genom vidare implementering och utveckling inom operativa avdelningen som är den del av organisationen med störst förändringar. Myndigheten behöver också tydligt klargöra målbilden på längre sikt och en strategi för att nå dit.

3.4 En samverkande myndighet

Kustbevakningens samverkan sker kontinuerligt och integrerat i den dagliga verksamheten. Samverkan med andra myndigheter och organisationer, både nationellt och internationellt, sker i olika omfattning inom samtliga verksamhetsområden. Samverkan är nödvändig för att tillsammans uppnå önskade mål med verksamheten. Åtgärder som genomförs i samverkan med andra beskrivs därför i huvudsak under respektive verksamhetsområde.

Nationellt beslutades under året en ny samverkansöverenskommelse mellan Kustbevakningen och Statens haverikommission. Arbete pågår också med en ny övergripande överenskommelse tillsammans med Polisen.

Internationellt berörs myndigheten framför allt av utvecklingen inom Östersjöregionen men EU får en allt större påverkan. Liksom flera andra myndigheter har Kustbevakningen i uppdrag av regeringen att delta i genomförandet av EU:s strategi för Östersjöregionen (Östersjöstrategin). Kustbevakningen har ett utvecklat internationellt samarbete med flera myndigheter, organisationer och forum, varav flera har kopplingar till de marina och maritima områdena som behandlas i Östersjöstrategin.

Baltic Sea Region Border Control Cooperation (BSRBCC) är ett samarbete mellan Östersjöländernas gräns- och kustbevakningsmyndigheter. Det är identifierat i EU:s Östersjöstrategi som ett bra exempel på samverkan inom delmålet ”bättre samverkan i bekämpning av gränsöverskridande brottslighet”². Kustbevakningen har under året ingått i det norska sekretariatet för BSRBCC, och deltog bland annat i september 2017 då sjöövervakningssystem från respektive länder förevisades i Oslo. I november 2017 överlämnade den norska polisen, KRIPOS, formellt ordförandeskapet för BSRBCC 2018 till Sverige och Kustbevakningen.

Kustbevakningen följer utvecklingen med den Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån (Frontex) som, sedan 2016³, ingår i ett närmare samarbete med den Europeiska sjösäkerhetsbyrån (EMSA) och Europeiska fiskerikontrollbyrån (EFCA). Byrån har goda förutsättningar att hantera migrations- och säkerhetsutmaningarna vid EU:s yttre gränser. Utveckling pågår i syfte att ytterligare förbättra samarbete och samordning mellan nationella myndigheter, EU:s organ och byråer med kustbevakningsfunktioner. Kustbevakningen följer även utvecklingen i European Coast Guard Functions Forum (ECGFF) som är ett nätverk för samverkan mellan myndigheter inom EU som bedriver kustbevakningsverksamhet

---

² (KOM(2009)248 , SWD(2015)177)

³ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/1624 av den 14 september 2016 om en europeisk gräns- och kustbevakning

---

Kustbevakningen har under året deltagit i Arktiska rådets arbetsgrupp Emergency Prevention, Preparedness and Response (EPPR), i samma omfattning som tidigare, och var även arrangör för ett av mötena som genomfördes i Malmö.

Kustbevakningen har bilaterala överenskommelser med flera länder men samverkar framför allt med Finska Gränsbevakningsväsendet. Operativ samverkan omfattar exempelvis maritim gränsövervakning, brottsbekämpning, maritim sjöövervakning samt miljöräddningstjänst, tekniskt samarbete samt övning och utbildning.

4. Räddningstjänst

I lagen (2003:778) om skydd mot olyckor beskrivs de fyra kriterier som ska uppfyllas för att en räddningstjänstoperation ska inledas. Händelser bedöms utifrån behovet av ett snabbt ingripande, det hotade intressets vikt, kostnaderna för insatsen och omständigheter i övrigt.

Statlig räddningstjänst är fördelad på flera myndigheter där Kustbevakningen har huvudansvaret för miljöräddningstjänst till sjöss. Kustbevakningen bidrar även till sjöräddningstjänst och annan räddningstjänst inom befintlig förmåga.

Under året har Kustbevakningen deltagit i miljö- och sjöräddningsinsatser, både nationellt och internationellt. Vid flera tillfällen har myndigheten även lämnat stöd till kommunal räddningstjänst. Kustbevakningen bedömer att samtliga insatser har kunnat genomföras med tillfredsställande resultat.

Inom myndigheten fortsätter arbete med att förtydliga rutiner och processer i den nya organisationen, inklusive planering av övningsverksamhet och vidareutveckling av förmåga.

4.1 Miljöräddningstjänst

Mål enligt regleringsbrev: Kustbevakningen ska kunna bekämpa oljeutsläpp på 10 000 ton till sjöss.

Måluppfyllelse: Kustbevakningen bedömer att målet uppnås.

Under 2017 har miljöräddningsberedskap kunnat upprätthållas i tillräcklig omfattning, utifrån myndighetens förutsättningar, både operativt i form av bemanning och tekniskt avseende tillgängliga enheter. Årets miljöräddningstjänstoperationer har också genomförts med gott resultat. När något har inträffat har Kustbevakningen kunnat vara på plats och ingripa.

Myndighetens förmåga inom området har vidmakthållits. Trots att vakansläget till viss del kvarstår har bemanningssituationen stärkts i takt med att nyutbildade kustbevakare och andra medarbetare kommer ut i verksamheten. Vid årsskiftet var 66 aspiranter under utbildning vilket ger en positiv framtida utveckling av bemanningsläget.

Under 2017 inkom 168 miljöräddningslarm till Kustbevakningen, vilket är en minskning jämfört med föregående år (221 miljöräddningslarm). De flesta larm leder dock inte till operationer. Vid kontroll konstateras ofta att det rör sig om annat utsläpp än olja, att det inte är sanerbara ämnen eller att det är så liten mängd att det inte är sanerbart.

Under året genomförde Kustbevakningen 27 miljöräddningsoperationer, varav samtliga avsåg oljeskyddsoperationer. Även detta är en minskning jämfört med tidigare år och myndigheten bedömer att den minskade trenden är en kombination av bättre kontroll och säkrare fartyg.

Antalet anmälda och konstaterade utsläpp har fortsatt att minska även om uppskattad volym har ökat väsentligt under året (se vidare under avsnitt 5.5).

Tabell 1: Antal miljöräddningsoperationer

Miljöräddningsoperationer	2017	2016	2015	2014	2013
Oljeskyddsoperationer	27	34	34	55	43
Kemikalieskyddsoperationer	0	0	6	0	2
Summa	27	34	40	55	45

Källa: Specifik verksamhetskod för varje operation samt räddningsledarrapport.

Anmärkning: Inkluderar operationer där olyckan inte har förorsakat något utsläpp (genom förebyggande åtgärder som till exempel läktring av olja från en haverist eller omfördelning av olja till säker plats ombord på haverist).

Utöver dessa operationer har även stöd för miljöräddningstjänst på kommunalt vatten lämnats till kommunal räddningstjänst vid åtta tillfällen under året.

Ett snabbt ingripande ökar förutsättningarna för en lyckad insats och Kustbevakningen har som mål att vara framme vid olycksplatsen med en enhet (fartyg eller flyg) inom fyra timmar för att skapa en lägesbild, samt inom åtta timmar med enhet som kan påbörja bekämpningsåtgärder. För årets samtliga miljöräddningsoperationer har myndighetens uppsatta tidsramar för lägesbilsframtagning och begränsningsåtgärder kunnat hållas. Detsamma gäller förmåga att leverera förstärkningsmateriel vilket skedde vid tre av operationerna.

Årets mest omfattande operation skedde på Bohuskusten i slutet av maj efter att tjockolja, som läckt ut i Danmark, drivit in på svenskt vatten. Operation Skagen pågick i sex dagar och involverade flera fartyg och flygplan från Kustbevakningen. Myndigheten samarbetade med framför allt Sjöräddningssällskapet (SSRS) och danska fartyg som ingick i operationen men hade också god samverkan med länsstyrelse och kommunala räddningstjänster längs den drabbade kuststräckan. Totalt togs cirka 7 000 liter tjockolja upp ur havet och i vikar längs med kusten.

Olja flöt i land längs kusten under operation Skagen.

4.2 Förmåga att bekämpa oljeutsläpp till sjöss

Kustbevakningen bedömer sammantaget att förmågan har varit tillfredsställande under året.

Myndighetens beredskap har varit god. Medverkan i Frontexinsatser har påverkat, men inte i samma utsträckning som tidigare år. Detta trots att myndigheten deltagit med såväl flyg, utsjöribb och större fartyg under olika delar av året. Jämfört med tidigare år har myndigheten haft bättre förberedelsestid men också mer erfarenheter att använda och dra lärdom av. Inför operationerna kunde konsekvensanalyser genomföras tidigt vilket underlättade planering av personal och fartyg. Utifrån tidigare erfarenheter och utvärdering av insatsen som genomfördes 2015, kunde planer, riktlinjer och styrdokument från tidigare år justeras och återanvändas. Inarbetade kontaktytor med samverkande myndigheter och organisationer fanns redan på plats och teknik och modifieringar från tidigare operationer återanvändes. Utbildning av medverkande personal kunde också följa samma upplägg som tagits fram tidigare år. Vakansläget är fortfarande märkbart men inte lika ansträngt, vilket också bidrar till att insatserna i Medelhavet inte har påverkat den operativa verksamheten i Sverige på samma sätt som till exempel under 2015. Jämfört med insatsen 2015 gick återgången till normalläge snabbare tack vare att myndigheten var bättre förberedd och kunde undvika stora uttag av semester och annan frånvaro efter avslutad insats. Däremot har myndighetens lednings- och stödorganisation påverkats i ungefär motsvarande omfattning.

Kustbevakningens planering av beredskap, teknisk utrustning och övningar utgår från målet att kunna bekämpa ett oljeutsläpp på 10 000 ton till sjöss. Att kunna bekämpa ett så stort utsläpp är mycket komplext och eftersom varje situation är unik kan förmågan påverkas av många varierande faktorer.

Myndighetens beredskap upprätthålls med hjälp av både sjö- och luftburna enheter. Flygövervakning genomförs längs hela den svenska kusten och över Vätern, Vättern och Mälaren året om i syfte att tidigt kunna upptäcka utsläpp som kräver insats. Under 2017 genomförde Kustbevakningen drygt 2 700 timmar flygövervakning (vilket är i nivå med tidigare år). Med hjälp av flygövervakningen kunde myndigheten upptäcka 114 utsläpp inom svenskt responsområde (varav 26 utsläpp inom ramen för Bonnavalet och 88 utsläpp inom ramen för HELCOM). Utsläppen bestod av mineralolja, vegetabilisk olja samt även utsläpp av okänd substans.

Kustbevakningens förmåga att påbörja en operation med begränsningsåtgärder och upptagning av ett utsläpp bedöms vara god, men kan påverkas av faktorer som geografisk plats, väderförhållanden och typ av kontaminerande produkt. I myndighetens beredskap för att påbörja och leda miljöräddningsinsatser till sjöss ingår utbildade räddningsledare i beredskap, en tjänsteman i beredskap och ledningscentraler som är bemannade dygnet runt. Räddningsledaren har kunskap och verktyg för att bedöma samt efterfråga nödvändigt stöd både nationellt och internationellt. Kustbevakningen har uppbyggda strukturer och överenskomna larmkedjor med samverkande instanser samt internationella organisationer och grannländer, till exempel genom HELCOM och Köpenhamnsavtalet.

Kustbevakningens tekniska förmåga att bekämpa oljeutsläpp bedöms vara god. Myndighetens enheter (flyg och fartyg) har sammantaget haft en tillfredsställande operativ och teknisk tillgänglighet. Under hela året har minst ett flygplan hela tiden varit tekniskt tillgängligt.

Baserat på samtliga fartyg har Kustbevakningen sammantaget haft en fullt teknisk tillgänglighet på cirka 94 procent. Det innebär att fartygen är operativa enligt myndighetens målsatta krav utan begränsningar i fartygens förmåga. Tekniska problem och incidenter på fartyg, har

dock till viss del påverkat verksamheten negativt under 2017. Som exempel kan nämnas en brand ombord på KBV 315 under hösten 2016, som har påverkat fartygets tillgänglighet även under 2017. Tillgängligheten till myndighetens tre större kombinationsfartyg har varit god, förutom de sommarmånader då ett fartyg bistod vid Frontexinsats i Medelhavet. Under perioden hade myndigheten en god beredskap med övriga miljöskyddsfartyg.

Kustbevakningens bekämpningsförmåga kan begränsas vid besvärliga väderförhållanden, vid isläggning samt vid brist på mellanlagringskapacitet⁴ och lämpliga mottagningsanläggningar för upptagen olja. Myndighetens förmåga att transportera utrustning från förråd till basplats har stärkts under året då ett nytt rikstäckande avtal har tecknats. Strategiskt placerade miljöskyddsförråd (i Göteborg, Karlskrona, Oskarshamn, Slite, Djurö och Härnösand), utrustning och materiel på myndighetens miljöskyddsfartyg samt tre mobila basplatssystem möjliggör en god teknisk uthållighet under miljöräddningsinsatser men är beroende av tillräcklig bemanning.

Myndighetens miljöräddningsförmåga har stärkts för större operationer som kräver längre uthållighet avseende både bemanning och materiel. Uthålligheten har stärkts jämfört med föregående år, tack vare att nya kustbevakare successivt kommit ut i verksamheten under året. Myndigheten vakansläge kvarstår dock och under vissa perioder påverkas bemanningen av fortsatta internationella uppdrag. Vid flera parallella miljöräddningsoperationer eller en operation med utsläpp på upp till 10 000 ton kvarstår utmaningar avseende personella resurser. Kustbevakningen bedömer ändå att målet nås under 2017, utifrån myndighetens förutsättningar och med stöd av nationell och internationell samverkan och resurssamordning.

Samverkan förstärker förmåga

Samverkan med andra myndigheter och organisationer, både nationellt och internationellt, är viktigt för att kunna genomföra lyckade miljöräddningsinsatser. Vid en större operation, till exempel för att kunna bekämpa ett oljeutsläpp på 10 000 ton, är samverkan helt nödvändigt.

Sedan 2016 har Kustbevakningen ett avtal med Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) där Kustbevakningen förrådshåller, tillser och underhåller miljöskyddsmateriel. Materielen utgör en nationell resurs och kan vid behov rekvireras av Kustbevakningen efter kontakt med MSB.

För att säkerställa förmåga att genomföra insatser i farlig miljö har Kustbevakningen också ett avtal med Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI) för att genomföra utbildningsinsatser på KBV 003 och de sensorsystem som finns ombord. Avtalet medger även att stöd kan avropas i samband med skarpa händelser. Kustbevakningen har också avtal med kommunal räddningstjänst avseende att tillhandahålla MIRG-styrkor⁵ för insatser vid kemikalieutsläpp. Det har också genomförts utbildningsinsatser inom såväl befäls- som grundutbildning för personal från räddningstjänsterna.

Ett exempel på kontinuerlig samverkan är driftprognosverktyget Seatrack Web, som utvecklats av SMHI⁶ i samverkan med Kustbevakningen. Kustbevakningen använder också satellit-

---

⁴ Mellanlagring innebär att upptagen olja överförs till ett separat fartyg eller pråm för att frigöra utrymme i fartygens tankar och möjliggöra ett fortsatt upptag av olja.

⁵ MIRG-styrkor (Maritime Incident Respons Group) består av specialutbildade brandmän och finns i Stockholm, Karlskrona och Göteborg.

⁶ SMHI: Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut

---

bilder från Clean Sea Net som levereras från EMSA⁷. Satellitbilderna fungerar som en tidig varning genom att de kan indikera ett misstänkt utsläpp som sedan kan bekräftas eller dementeras av flyg eller sjögående enhet. Kustbevakningen har beställt 561 bilder under året, vilket är en ökning jämfört med föregående år (läs mer under avsnitt 5.5).

En central del för bekämpningsförmågan vid större operationer är möjligheten att avropa internationella resurser genom HELCOM⁸, Bonnavalet⁹- och Köpenhamnsavtalet¹⁰. Det finns betydande resursförstärkningar att tillgå vid större händelser och avseende kapacitetsmålet på 10 000 ton måste dessa avtal tas med i bedömningen av förmågan att klara stora oljeutsläpp på kortare tid. Inom samarbetena finns på förhand upp gjorda rutiner för hur biträde vid miljöräddningstjänstoperationer kan rekvireras från våra grannländer men också hur biträde kan lämnas från Sverige och Kustbevakningen.

Under året har en uppdaterad strategi för Köpenhamnsavtalet diskuterats fram för att tydliggöra den framtida inriktningen för arbetet. Strategin kommer att implementeras under kommande år. Den gemensamma manualen har omstrukturerats och uppdaterats av samtliga länder och en ny version ska fastställas under 2018. Under 2017 har också arbete med den övergripande strategiska analysen av Bonnavalet fortsatt. Analysen ska vara färdig till 2019.

Utöver dessa samarbeten kan förstärkningsresurser även rekvireras genom EMSA¹¹ i form av fartyg under särskilda kontrakt liksom annan utrustning från depåer i Polen och Skottland. Ett motsvarande avtal finns inom det arktiska samarbetet. Sammantaget utgör dessa avtal en god grund för samverkan med möjlighet till ömsesidig beredskaps- och resursförstärkning i Östersjöområdet.

4.3 Behålla, säkerställa och utveckla förmåga

Kustbevakningens förmåga vidmakthålls genom att kontinuerligt säkerställa att myndigheten har rätt resurser. Det är viktigt att myndigheten har operativt och tekniskt tillgängliga enheter (flyg, fartyg och båtar) med rätt bemanning, kompetens och utrustning.

Kustbevakningens bekämpningsförmåga säkerställs till stor del genom utbildningar och övningar. En nedåtgående trend i antalet skarpa miljöräddningsoperationer gör att det blir extra viktigt med en väl utbyggd och effektiv övningsverksamhet för att säkerställa att metoder, teknik och materiel fungerar som de ska. Genom övning skapas också större säkerhet och trygghet i den egna förmågan vilket är en viktig del för att säkerställa att allt fungerar när olyckan väl inträffar. I samband med myndighetens organisationsförändring pågår också inom denna del översyn av rutiner och processer för att skapa större tydlighet och enhetlighet i planering av övningsverksamheten.

Övningsverksamheten har genomförts med fokus på miljöräddningsövningar, i enlighet med myndighetens räddningstjänstplan.

---

⁷ European Maritime Safety Agency

⁸ HELCOM: internationellt samarbete mellan Östersjöländerna inom Helsingforskommissionen

⁹ Bonnavalet: en överenskommelse (SÖ 1984:13) om samarbete vid bekämpning av förorening av Nordsjön genom olja och andra skadliga ämnen (Bonn Agreement).

¹⁰ Köpenhamnsavtalet: ett avtal mellan de nordiska länderna om att samverka för att skydda havsmiljön när den är hotad, oavsett vilket av länderna som drabbats.

¹¹ EMSA: European Maritime Safety Agency

De högst prioriterade övningarna omfattar övningar med oljeupptagningsystem, nödbogsering, nödläktring och brandbekämpning. Förmågan till nödbogsering övas med myndighetens kombinationsfartyg.

Miljöräddningsövning.

Sammantaget har övningsverksamheten under året genomförts med tillfredsställande resultat. Sommarens deltagande i Frontexinsats i Medelhavet medförde dock att KBV 001-serien inte kunde genomföra samtliga planerade övningar. Incidenter, tekniska problem och varvsvistelser har också till viss del påverkat möjligheter till övning och utbildning. Myndighetens interna utvecklingsarbete med övningsverksamheten fortsätter. Myndigheten strävar också efter att planera räddningstjänstövningarna ännu mer integrerat med interna sjösäkerhetsövningar för att få en så effektiv övningsplanering som möjligt. Framöver bedöms även kris- och stabsövningar bli viktigare för att klara större och samtidigt händelser.

Under 2017 har Kustbevakningen tagit fram en utvärderingsmetod bestående av ett enkätssystem och intervjuer. Utvärderingen är tänkt att uppmuntra till lateralt tänkande samt belysa såväl positiva erfarenheter som brister. En av årets miljöräddningsoperationer, operation Atlantic, blev föremål för en sådan utvärdering, som bland annat kommer att ligga till grund för bearbetning av utbildningsplan för stabsarbete och förbättrade checklistor för stabsfunktioner.

Kustbevakningen deltog med fartyg och observatörer vid den årliga HELCOM Balex Delta-övningen som organiserades av Ryssland i Kaliningrad. 2018 ska Kustbevakningen organisera Balex Delta-övningen och myndigheten har under året inlett planering i samverkan med bland annat Forsvarsmakten, MSB och länsstyrelsen i Skåne.

I mars deltog KBV 181 i vinterövningen Nordic SAREX på inbjudan av finska gränsbevakningen. Nödbogseringsövningen erbjöd tillfälle att både bli bogserade och att koppla och bogsera ett större fartyg.

Kustbevakningen deltog i två miljöräddningsövningar inom ramen för Köpenhamnsavtalet. *Köpenhamnsavtalsövning ost* genomfördes i september då KBV 181 övade oljeupptagning utanför Vasa tillsammans med finska miljöskyddsenheter. *Köpenhamnsavtalsövning väst* (också benämnd SCOPE 17) genomfördes utanför Langesund i södra Norge i slutet av september. Det var en av de största miljöövningarna någonsin på nordiskt vatten med ett 30-tal fartyg och två flygplan. Från svenska Kustbevakningen deltog kombinationsfartyget KBV 003, övervakningsfartyget KBV 307 samt havsövervakningsflygplanet KBV 501. Övningen var EU-finansierad och därför mer omfattande än normalt både i planering och genomförande.

Årliga övningar med MIRG har genomförts. I mars övade till exempel KBV 001 och Storgöteborgs MIRG-styrka i Göteborgs skärgård.

Kustbevakningsflygets övning Cold Survival (tidigare Vinterutbildning för flygande personal) genomfördes i april på havsisen i Bottenvikens skärgård.

KBV 034 medverkade vid en årlig tvådagarsövning, inom ramen för SWEDENGER-avtalet, i maj utanför Korsör i Danmark.

Flera större sjöräddningsövningar har också genomförts under året. En sjöräddningsövning genomfördes under två dagar i maj på Gotland. Sjöfartsverket stod värd och även Sjövärns-kåren och Sjøräddningssällskapet deltog. I maj genomfördes en sjöräddningsövning i Strömstad tillsammans med SSRS och deras norska motsvarighet NSSR. Lots, polis, ambulans, kommunal räddningstjänst, frivillig resursgrupp samt sjöräddningshelikoptrar från både Sverige och Norge deltog också.

Utvecklingen av Kustbevakningens räddningsdykarorganisation har fortsatt med utbildningar. Myndigheten bidrar med personella resurser i verksamheten på Dykeri och navalmedicinska center (DNC) enligt en överenskommelse med Forsvarsmakten. Målet är att möjliggöra en tillräcklig beredskap samt att förbättra förmågan för dykning i förorenad miljö, bland annat genom en övergång till dykning med hjälmdykssystem. Tidplanen för införandet är kraftigt försenad, bland annat till följd av försenade upphandlingar och omfattningen av de rekryterings- och utbildningsinsatser som krävs. Under 2017 inleddes de första dykutbildningarna, men i början av 2018 fattades beslut om att pausa utbildningarna för att ompröva målsättningarna utifrån ett strategiskt helhetsperspektiv.

För närvarande pågår tre större Interregprojekt i Östersjöregionen, DiveSMART Baltic, ChemSAR och HAZARD. Under våren 2017 genomförde projekten ett gemensamt seminarie i Bryssel och man avser att framöver arbeta vidare tillsammans i vissa delar. Kustbevakningen leder projektet DiveSMART Baltic, ett av Östersjöstrategins flaggskeppsprojekt, som syftar till att höja dykberedskapen vid en större olycka i Östersjöområdet. Myndigheten deltar även som partner i projektet ChemSAR. Båda projekten kommer att avslutas under våren 2019.

Kustbevakningens tekniska förmåga och tillgänglighet säkerställs genom väl fungerande förvaltning och underhåll men det krävs också kontinuerliga moderniseringar och nyanskaffningar av såväl enheter som materiel för att säkerställa fortsatt förmåga. Myndigheten står inför betydande investeringsbehov för att vidmakthålla kapaciteten att bedriva en effektiv miljöräddning, inte minst på grundare vattenområden. Det finns bland annat behov av att ersätta myndighetens fem äldre miljöskyddsfartyg, som nu är över trettio år gamla.

Avseende flyget finns särskilda avtal med extern leverantör för tillsyn och underhåll. Kravet är teknisk tillgänglighet på sammantaget minst ett flygplan dygnet runt under hela året.

Kustbevakningen har under året upphandlat ett transportavtal som säkerställer transporter och leveranser av materiel inom Kustbevakningens uppsatta tidsintervall. Avtalet gäller transporter av allt efterfrågat materiel, från förråd och depåer, till basplats eller önskad destination dygnets alla timmar och över hela Sverige. Under året har också uppmärkning av utrustning och materiel på förråden varit i fokus för att ytterligare säkerställa en effektiv och säker utlämning. En prototyp för containerbaserad oljesaneringsutrustning har arbetats fram för att skapa enkelhet vid transport men även för användaren. Systemet kommer att utvärderas under 2018 i samband med Balex Delta-övningen.

Myndighetens vidareutveckling av förmågan att bekämpa oljeutsläpp i mörker har pausats på grund av nödvändig omprioritering av investeringar och resurser. Kustbevakningen har bra fartyg men vid större utsläpp finns behov att förbättra förmågan att kunna arbeta dygnet runt (det vill säga i mörker). Det är viktigt att hela tiden kunna följa hur oljan rör sig och under natten kan ibland vädret förändras så att det blir lättare att arbeta.

Kustbevakningen följer utvecklingen inom området både nationellt och internationellt. Myndigheten deltar bland annat i den nationella samordningsgruppen för det svenska oljeskadestycket, NSO, och har medverkat vid den årliga oljeskadekonferensen. Kustbevakningen deltar också i samverkansforumet Centralt Räddningstjänstforum (CRF), som leds av MSB, där övergripande räddningstjänstfrågor av strategisk och principiell karaktär hanteras.

Inom HELCOM-samarbetet planeras bland annat för utvecklingsinitiativ avseende kemiska ämnen, som även omfattar att upptäcka kemiska utsläpp och farliga ämnen. Kustbevakningen följer utvecklingen och deltar även i HELCOM Response-gruppen som syftar till att uppfylla vissa maritima mål i Baltic Sea Action Plan (BSAP).

4.4 Sjöräddningstjänst och annan räddningstjänst

Utöver miljöräddningstjänst ska Kustbevakningen även ha beredskap att delta i sjöräddningstjänst och annan räddningstjänst. Kustbevakningens flyg och fartyg är utrustade för sjöräddningsuppdrag och utgör en viktig resurs för den nationella räddningstjänstberedskapen. Kustbevakningsflyget är även en resurs vid till exempel sök, markering, fällning av flottar och koordinering av helikopterinsatser, så kallad Air Co-Ordinator (ACO). Kustbevakningsflyget kan också, i mån av tillgänglighet, bistå vid flygräddning, fjällräddning och försvunnen person (på land) samt delta vid till exempel skogsbränder när lokal räddningsledare begär bistånd.

Kustbevakningen sätter in fartyg och flyg på de utlarmningar som inkommer till myndigheten, på begäran av Sjöfartsverket eller från annan räddningsledare. Enligt Sjöfartsverkets statistik inkom nationellt totalt 1 208 sjöräddningslarm, vilket är en fortsatt ökning jämfört med tidigare år (1 179 larm 2016 och 936 larm 2015).

Under året har sjö- och flygräddningscentralen JRCC¹² fått tillgång till Kustbevakningens positioneringsinformation. Det innebär att Kustbevakningens enheter, som är utrustade med RAKEL¹³, framöver kommer att visas hos JRCC i Sjöbasis¹⁴. Tillgång till positioneringsinfor-

---

¹² JRCC, Joint Rescue Co-ordination Center.

¹³ RAKEL är ett särskilt kommunikationssystem som används för flera samhällsviktiga verksamheter (till exempel polis, ambulans och räddningstjänst).

¹⁴ Sjöbasis är ett system för sjöbaserad informationssamordning, se vidare under kapitel 7.

---

mationen är av stort värde för att JRCC snabbt ska kunna larma närmaste tillgängliga resurs vid allvarliga händelser och olyckor till sjöss.

Kustbevakningen har medverkat i totalt 288 sjöräddningsinsatser (jämfört med 280 insatser 2016) med en eller flera enheter. Det motsvarar ungefär 24 procent av Sjöfartsverkets totala antal larm vilket är i nivå med tidigare år.

Kustbevakningen har under året också bidragit vid två flygräddningar och stöttat kommunal räddningstjänst vid ett flertal tillfällen, till exempel vid brand på öar.

Utöver nationella sjöräddningsoperationer har Kustbevakningen under 2017 också medverkat i Frontexinsatser i Medelhavet. Myndigheten medverkade vid och genomförde flera sjöräddningsinsatser med totalt 2 857 räddade människoliv. Läs mer om de internationella insatserna under avsnitt 5.2.1.

Internt arbetar myndigheten med att vidareutveckla interna styrnings- och uppföljningsrutiner inom området och säkerställa enhetliga rutiner i den nya organisationen. Myndigheten ska också genomföra en förmågeanalys för att fastställa myndighetens förmåga avseende sjöräddningar (search and rescue, SAR).

5. Sjöövervakning, tillsyn- och kontrollverksamhet

Mål enligt regleringsbrev: Kustbevakningens kontrollverksamhet ska bedrivas i nära samarbete med berörda myndigheter i syfte att bidra till att uppfylla målen inom huvudansvariga myndigheters ansvarsområden.

Måluppfyllelse: Kustbevakningen bedömer att målet huvudsakligen uppnås.

Under året har verksamheten genomförts i nära samverkan med huvudansvariga myndigheter inom respektive område.

Kustbevakningen bedömer att verksamheten i huvudsak har kunnat genomföras enligt plan trots påverkan av deltagande i Frontexinsatser i Medelhavet och bordningsbegränsningar. Avvikelse under året påvisas framför allt inom verksamhetsområdet fiskeriövervakning och fiskerikontroll.

Kustbevakningens uppdrag för sjöövervakning innefattar polisiära uppgifter och befogenheter att rapportera, utreda och ingripa mot brott. Inom vissa områden har Kustbevakningen dessutom uppgifter som tillsynsmyndighet. I detta kapitel beskrivs kontroll- och tillsynsverksamheten samt den förebyggande övervakningen tillsammans med en kort analys av det resultat som respektive verksamhet genererat, i form av till exempel ordningsbot och anmälda brott.

Kustbevakningens övervaknings-, tillsyns-, och kontrollverksamhet genomförs i nära samverkan med huvudansvariga myndigheter och planeras mot tidpunkter och platser där risken för, och konsekvenserna av, regelöverträdelser är som störst. Planering under året har i stor utsträckning genomförts utifrån lokala riskbedömningar för att möjliggöra anpassning till aktuella förutsättningar som till exempel väderlek och fartygsmonster.

Myndigheten har genomfört en intern verksamhetsanalys för operativ verksamhet i syfte att få effektivare processer och mer enhetliga metoder. Bland annat har dokument för operativ planering och prioritering tagits fram och beslutats. Arbete med implementering har påbörjats, till exempel avseende kuststationernas handlingsplaner, och kommer att fortsätta under 2018. Resultatet i verksamhetsanalysen har även använts i den förstudie som genomförts tillsammans med Polisen, Tullverket och SOS Alarm för att undersöka möjligheterna till ett förbättrat gemensamt ledningssystem. Rapport har lämnats och FOI¹⁵ ska vidare undersöka förutsättningarna för en gemensam plattform.

Kustbevakningens samlade sjöövervakningsverksamhet har genomförts på ett bra sätt och myndigheten bedömer att verksamheten bidrar till en ökad regelefterlevnad. Myndighetens planerade målsättningar med övervaknings- och kontrollverksamheten har huvudsakligen uppnåtts. Avvikelse under året påvisas framför allt inom verksamhetsområde fiske och till viss del inom sjötrafik och är främst en följd av bordningsbegränsningar samt medveten omprioritering av verksamhet på grund av dålig väderlek.

Tabellen nedan visar antal genomförda kontrollåtgärder inom respektive verksamhetsområde. Vilken typ av åtgärder som omfattas av begreppet kontrollåtgärder varierar mellan verksamhetsområdena. Kontrollåtgärderna kan vara mer eller mindre komplicerade och ta olika lång

¹⁵ Totalförsvarets forskningsinstitut

tid att utföra. Antalet i sig är därför inte jämförbart mellan verksamhetsområdena men ger ändå, sett över tiden, en översiktlig bild av omfattningen inom respektive verksamhet.

Tabell 2: Genomförda kontrollåtgärder

Verksamhetsområde	2017	2016	2015	2014	2013
Sjösäkerhetstillsyn	17 684	13 896	11 924	16 064	14 263
Gränskontroll	26 207	209 547	15 641	10 215	6 413
Tullkontroll	6 695	6 826	2 591	3 390	3 963
Fiskeriövervakning och fiskerikontroll	10 897	8 593	8 033	9 540	11 098
Jakt, naturvård, vattenförorening och marinvetenskaplig forskning	1 645	1 386	1 500	1 378	1 916
Sjötrafikövervakning	4 886	6 033	5 193	4 654	4 373
Sjöfyllerikontroll	2 588	2 890	2 272	2 273	1 833
Rattfyllerikontroll ¹	20 722	14 519	14 172	8 019	14 084
Övrig sjöövervakning ²	114	188	154	378	105
TOTALT	91 438	263 878	61 480	55 911	58 048

Källa: KORUS

¹Rattfyllerikontroll avser nykterhetskontroller som utförs i hamnområden.

²Övrig sjöövervakning omfattar bland annat: att dykning inte sker i strid mot gällande bestämmelser, lagskyddade vrak, att föreskrifter i samband med avlysning av vattenområde ej överträds, förbudsutfärdande av Länsstyrelse, persons nationalitet och rätt att uppehålla sig inom skyddsområde och skyddsobjekt och statsfartygs rätt till tillträde samt att villkor i beviljat tillträdestillstånd är uppfyllda.

Jämfört med föregående år har det totala antalet kontrollåtgärder minskat väsentligt. Det beror framför allt på minskningen inom gränskontrollverksamheten jämfört med 2016 då en särskild gränskontroll genomfördes för att stödja Polisen.

Under 2017 har bordsningsrestriktioner för arbetsbåtar samt incidenter och tekniska problem på vissa fartyg lett till att landbaserade kontroller ökat jämfört med tidigare år (sjösäkerhet, gränskontroll och rattfylleri). Även kontrollåtgärder avseende fiske har ökat vilket beror på att när planerade bordningar ute till sjöss inte kunnat genomföras har tiden istället omfördelats till kontroll av annan typ av fiske.

I tabell 3 nedan beskrivs hur många procent av kontrollåtgärderna som har genererat ett utfall i form av till exempel en anmälan, rapport, ordningsbot eller annan åtgärd. Utfallet ger dock endast en översiktlig bild. En mer detaljerad redovisning av verksamheternas resultat avseende till exempel förbud och anmälda brott finns under respektive verksamhetsrubrik.

Tabell 3: Utfall av kontrollåtgärder inom tillsyns- och kontrollverksamheten

Verksamhetsområde	Utfall % 2017	Utfall % 2016	Utfall % 2015	Utfall % 2014	Utfall % 2013
Sjösäkerhetstillsyn	11,5	8,9	9,7	9,4	9,6
Gränskontroll	0,7	0,7	1,8	1,1	0,8
Tullkontroll	2,9	2,4	4,2	1,8	3,8
Fiskeriövervakning och fiskerikontroll	6,4	6,7	7,2	9,6	8,0
Jakt, naturvård, vattenförorening och marinvetenskaplig forskning	16,2	16,5	18,3	6,7	18,9
Sjötrafikövervakning	22,3	17,5	20,2	24,9	25,2
Sjöfyllerikontroll	3,8	3,6	3,5	4,4	6,9
Rattfyllerikontroll	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3
Övrig sjöövervakning	37,7	25,0	10,4	8,7	18,1

Källa: KORUS

Kustbevakningens verksamhetstimmar motsvarar de timmar som produceras av myndighetens operativa enheter, oberoende av enhetstyp och hur stor bemanning enheten har. En verksamhetstimme för ett större kombinationsfartyg är därmed i denna sammanställning jämförbar med en verksamhetstimme för en mindre båt eller annan enhet.

Tabell 4: Verksamhetstimmar fördelade på verksamhet

Verksamhet	2017	2016	2015	2014	2013
Övervakning	68 725	77 410	64 667	69 790	68 492
Räddning	4 325	3 605	4 191	4 181	3 365
Uppdrag	1 799	2 127	1 425	1 330	2 281
Övrig övervakning	28 932	32 474	29 267	30 216	34 651
Jour	48 230	47 696	48 071	50 913	44 477
Summa	152 011	163 312	147 621	156 430	153 267

Källa: KORUS

Verksamhetstimmarna innehåller all kustbevakningsverksamhet, det vill säga oavsett om det utförs med ett fartyg till sjöss eller med andra typer av enheter i luften, vid kaj eller på land.

Tabell 5: Flygtimmar

	2017	2016	2015	2014	2013
Flygtimmar	2 715	2 745	2 503	2 389	3 031

Källa: Kustbevakningsflyget

5.1 Sjösäkerhet

Kustbevakningen utför tillsyn av transporter av farligt gods i hamnarna för att kontrollera att inblandade aktörer uppfyller gällande regelverk. I sjösäkerhetstillsynen ingår även tillsyn av lastsäkring i transportenheter avskilda för vidare transport till sjöss samt bemannings- och behörighetskontroller som utförs enligt överenskommelse med Transportstyrelsen. Syftet är att bidra till en god sjösäkerhet genom att förebygga, hindra och begränsa att sjötransporterna orsakar skador på liv, hälsa, miljö eller egendom. De kontroller Kustbevakningen utför i hamnarna ger också positiva synergieffekter för transportsäkerheten på land (se avsnitt 5.6 avseende nykterhetskontroller).

Kustbevakningen arbetar enligt en tillsynsplan med fokus på de hamnar med störst flöde av lastbärare där risken för brister och konsekvensen av brister är störst. Verksamheten har bedrivits enligt plan, där framför allt antalet kontroller av lastsäkring har ökat jämfört med 2016. Ökningen beror till viss del på att sommaren var ostadig vädermässigt vilket gjorde att kontroller på hamnplan prioriterades före sjötrafikövervakning. Myndigheten har också påverkats av incidenter och tekniska problem för vissa fartyg som resulterat i en större andel hamnpatruller.

Andelen kontroller som påvisar brister stiger inom farligt gods och till viss del även inom lastsäkring, men minskar något inom bemanning/behörighet.

Tabell 6: Sjösäkerhet

Sjösäkerhet	2017	2016	2015	2014	2013
Antal kontrollåtgärder	17 684	13 896	11 924	16 064	14 263
Anmälda brott	163	56	35	113	89
Antal förbud*	1 502	919	646	822	770
Antal ordningsbot*	109	81	25	61	74

Källa: KORUS, PLUTO och rapportdiariet, *avser ej bemanning/certifikat

Under året bidrog myndigheten i Transportstyrelsens kampanjer *(O)lycka på sjön* och *Ta hand om dig* genom bland annat information på myndighetens webbplats. Samverkan med Transportstyrelsen har också skett avseende implementeringen av EU-direktivet 2002/59EG (övervakningsdirektivet) främst avseende MAS (Maritime Assistance Service) och skyddade platser/hamnar.

5.1.1 Kontroll av farligt gods

Kustbevakningen har under 2017 kontrollerat 1180 lastbärare avseende farligt gods vilket är en ökning jämfört med tidigare år. En ökad kunskap inom farligt gods-området samt särskilt riktade farligt gods-kontroller har gjort att kvaliteten i kontrollerna har ökat och fler brister upptäcks.

Inom farligt gods-verksamheten sker gemensamma kontroller med samverkande myndigheter inom SAMTILL¹⁶ på flera orter i landet. Bara i Stockholm skedde samverkanskontroller vid cirka tio tillfällen under året. Under året har det också genomförts fyra pådrag utifrån det multilaterala Östersjöavtalet¹⁷. De länder som omfattas av avtalet genomför pådrag under samma veckor.

Årets resultat visar att nästan 40 procent av alla kontrollerade lastbärare har brister (en ökning från 25 procent 2016). Bristerna hos transportnärings/förarna bedöms ha ökat och det som upptäcks är till exempel brister i ADR¹⁸, brandsläckare, märkning och utbildning av förare. Myndigheten kan konstatera att bristerna framför allt är koncentrerade till vissa större hamnar och ser också en markant ökning i antal anmälda brott och ordningsbot.

Resultatet indikerar en förbättrad träffsäkerhet och kvalitet i verksamheten, samtidigt som regeländringar inom området också kan påverka. Liksom tidigare år framgår stora skillnader i utfall mellan hamnar och verksamheten styrs nu också tydligare mot de hamnar som påvisar störst risk för bristande sjsäkerhet.

Tabell 7: Kontroll av farligt gods

Antal	2017	2016	2015	2014	2013
Kontrollerade lastbärare	1 180	974	780	1 092	1 138
Kontroller där brister upptäckts	456	249	175	251	261
Förbud mot fortsatt transport	240	164	129	144	155
Föreläggande	137	83	29	95	93
Ordningsbot	109	81	25	61	74
Anmälda brott	134	36	18	92	51

Källa: PLUTO och rapportdiariet

¹⁶ SAMTILL är ett samverkansorgan för myndigheter med ansvar för tillsyn av transporter av farligt gods där bland andra MSB, Transportstyrelsen, Polisen och Kustbevakningen ingår.

¹⁷ TSFS 2009:131 Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om transport av förpackat farligt gods på rorofartyg i Östersjön (Östersjöavtalet). Memorandum of Understanding for the Transport of Dangerous Goods on Ro-Ro Ships in the Baltic är ett multilateralt avtal mellan Danmark, Tyskland, Polen, Finland, Estland, Lettland, Litauen och Sverige.

¹⁸ ADR är den europeiska överenskommelsen om internationell transport av farligt gods på väg.

5.1.2 Säkerhetstillsyn av lastsäkring

I enlighet med en överenskommelse med Transportstyrelsen utför Kustbevakningen tillsyn av lastsäkring i lastbärare som avskilts för sjötransport, till exempel lastbilar. Till skillnad från kontroll av farligt gods, som kan avse både ankommande och avgående transporter, omfattar lastsäkringstillsyn endast gods som ska avgå med båt.

Kustbevakningen har under 2017 kontrollerat drygt 15 600 lastbärare avseende lastsäkring, vilket är en kraftig ökning jämfört med tidigare år. Det beror till största del på att kontrollverksamhet i hamnarna har prioriteras upp under året.

Resultatet från årets verksamhet visar att drygt nio procent av alla kontrollerade lastbärare har brister, vilket är i nivå med föregående år. Även andelen utfärdade förbud är på motsvarande nivå som föregående år. Myndigheten kan också konstatera att bristerna, liksom för farligt gods, till stor del är koncentrerade till vissa större hamnar.

Kontroll av container.

Tabell 8: Säkerhetstillsyn av lastsäkring

Antal	2017	2016	2015	2014	2013
Kontrollerade lastbärare	15 629	9 127	10 344	11 605	9 088
Med brister	1 475	865	657	942	832
Förbud	1 262	755	517	682	615
Anmälda brott	6	0	0	2	8

Källa: KORUS och rapportdiariet

5.1.3 Kontroll av bemanning och behörighet

Bemannings- och behörighetskontroller har, enligt överenskommelse med Transportstyrelsen, utförts på svenska yrkesfartyg med en bruttodräktighet på mindre än 1 500 (ett jämförelsetal baserat på ett fartygs totala inneslutna volym¹⁹), till exempel lastfartyg, fiskefartyg, passagerarfartyg, turbåtar och taxibåtar.

Kustbevakningen har under året kontrollerat 526 fartyg (jämfört med 487 fartyg föregående år) avseende bemanning och behörighet. Myndigheten kontrollerar normalt det mindre tonnage (till exempel mindre passagerarfartyg, fiskefartyg och dykfartyg).

Årets verksamhet visar att ungefär 23 procent av alla kontrollerade fartyg har brister vilket är en minskning jämfört med föregående år (27 procent). Liksom tidigare år bedöms bristerna i huvudsak vara små.

¹⁹ Bruttodräktighet ska uttryckas sortlöst. Det är en äldre förvanskning av franskans tonneaux (tunnor), alltså hur många tunnor som får plats ombord.

5.2 Personers in- och utresa (gräns) och sjöfartsskydd

Kustbevakningen medverkar i Polisens gränskontrollarbete genom att utöva kontroll av sjöfarten. Kustbevakningen övervakar den svenska delen av EU:s yttre gräns och särskilt utpekade ställen för gränsövergångar samt kontrollerar besättningsmän och passagerare i sjötrafiken.

Arbetet genomförs i nära samverkan med Polisen, med utgångspunkt i myndigheternas gemensamma gränskontrollstrategi. Kustbevakningen har även en handläggare gräns placerad hos Polisen för deltagande i gränspolissektionens verksamhet och möten. Under året inleddes arbete med framtagande av en ny gränskontrollstrategi (Integrated Border Management) och detta arbete kommer att fortgå under 2018.

Kontrollverksamheten bedrivs bland annat genom sökningar på personer som färdas på fartyg ankommande svensk hamn. Sökningarna möjliggör en profilering av fartygen för att kunna selektera vissa för fysisk ombordkontroll. Under året genomfördes 669 fysiska kontroller på fartyg.

Fartygsanmälningar i tabellen nedan avser anmälningar som inkommit till Kustbevakningens kontaktpunkt för sjöfarten, Swedish Maritime Clearance (SMC). SIS-slagningar avser kontroller som genomförts i Schengens informationssystem där uppgifter samlas från medlemsstater om till exempel eftersökta personer och uppgifter om stulna fordon.

Antalet SIS-slagningar fortsätter att minska vilket framför allt beror på förändrade arbetsrutiner. Under våren 2017 genomförde jurister från Kustbevakningen och Polisen ett arbete för att nå samsyn kring SIS-slagningar. Arbetet resulterade i nya rutiner avseende vilka typer av anlop och personer som skulle kontrolleras i Schengens informationssystem. Detta innebar en ganska stor förändring i arbetssätt på myndigheten. Till exempel selekteras objekt i större utsträckning genom stickprovskontroller i Sjöbasis, för att på så sätt upptäcka fartyg som anlop svenska hamnar utan att anmäla sig.

Under året har särskilt stöd lämnats till Polisen vid vissa hamnar, i samband med gränskontrollen vid EU-toppmötet i november, vilket ökade antalet gränskontrollåtgärder över satta mål. Jämfört med föregående år har antalet kontrollåtgärder minskat och det förklaras med att myndigheten 2016 deltog i operation Alma som genererade ett omfattande antal kontrollåtgärder.

Tabell 9: Gränskontroll och administrativ kontroll av utländska besättningsmän som anländer till svensk hamn

	2017	2016	2015	2014	2013
Antal fartygsanmälningar	24 154	24 835	21 534	22 027	21 536
Antal SIS-slagningar	49 417	90 018	213 050	212 187	185 464
Antal kontrollåtgärder	26 207	209 547	15 641	10 215	6 413
- varav särskild gränskontroll		191 413	6 054		
Antal anmälda brott	3	4			

Källa: KORUS och rapportdiariet

Maritime Single Window (MSW)²⁰ är en internetportal som används för inrapportering av myndighetsinformation avseende fartygsanlop. Kustbevakningen anslöt 2016 och har under

²⁰ Portalen förvaltas av Sjöfartsverket och är ett samarbete mellan Kustbevakningen, Tullverket, Sjöfartsverket och Transportstyrelsen.

2017 kunnat använda systemet fullt ut. Under hösten har samarbetet mellan Kustbevakningen, Sjöfartsverket, Tullen samt Transportstyrelsen blivit mer regelbundet kring frågor som rör MSW. Ett gemensamt möte har även skett med Skeppsmäklarförbundet där de flesta av portalens användare är medlemmar.

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/1624 av den 14 september 2016 om en europeisk gräns- och kustbevakning innehåller ett antal artiklar som berör Kustbevakningens verksamhet. Sverige ingår i den samlade europeiska integrerade gränsförvaltningen av EU:s yttre gränser och en uppgift inom detta har sedan 2017 varit att delta i ett gemensamt risk- och sårbarhetutvärderingsarbete. Polisen är ansvarig svensk myndighet och Kustbevakningen bidrar med data och kvalitativa beskrivningar om svensk gränsbevakning avseende sjögränsen. Allt arbete med Frontex under året har bidragit till att utveckla Kustbevakningens operativa samverkan med Polisen.

Kustbevakningen har också deltagit i Polisens arbete med införandet av det europeiska systemet för informationsutbyte, European Border Surveillance System (EUROSUR). Kustbevakningens handläggare gräns har placerats i anslutning till National Coordination Center (NCC) och en förberedelse för anslutning till Sjöbasis har inletts.

Sedan flera år arbetar myndigheten också tillsammans med Migrationsverket och Polis för en överenskommelse om användande av fingeravtrycksläsare enligt VIS-förordningen²¹. Arbetet förväntas kunna slutföras under 2018.

Schengeninspektionen genomfördes i maj då en delegation från EU-kommissionen besökte Sverige för att inspektera gränskontrollverksamheten. Syftet med regelbundna inspektioner av medlemsländernas gränskontroll är att se till att EU:s regelverk följs. Inspektionen identifierade vissa brister och under våren 2018 kommer en rapport med rekommendationer för hur Sverige ska åtgärda dessa brister. Polisen, som är huvudman, upprättar därefter handlingsplaner som fortlöpande ska återrapporteras till EU-kommissionen.

5.2.1 Gränskontrolloperationer i Medelhavet

Sveriges resurser efterfrågas kontinuerligt för att bidra i Frontex-operationer. Därför har regeringen beslutat att Kustbevakningen kan ställa fartyg, flygplan och personal till förfogande för deltagande i Frontex-operationer. I ett regeringsbeslut från 8 juni 2017 förlängdes tidigare bemyndigande för Kustbevakningen att delta i Frontex-operationer på Medelhavet. I beslutet förtydligades också att kostnaden för deltagandet får belasta myndighetens anslag, i den del det inte kan ersättas av Frontex.

Omfattningen av Kustbevakningens deltagande i verksamhet som Frontex koordinerar balanseras mot myndighetens nationella åtaganden och deltagande sker i nära samverkan med Polisen.

Frontex-operationerna innehåller numera fler kustbevakningsuppgifter än tidigare. Till exempel rapporteras även föroreningar till havs och misstänkt olagligt fiske genom ett tätare samarbete mellan Frontex, EMSA (European Maritime Safety Agency) och EFCA (European Fisheries Control Agency). Detta kombinerade uppdrag innebär dock inget nytt för svensk kustbe-

---

²¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 767/2008 av den 9 juli 2008 om informationssystemet för viseringar (VIS) och utbytet mellan medlemsstaterna av uppgifter om viseringar för kortare vistelse (VIS-förordningen).

vakning då kombinationsuppdraget är en realitet i vardagen på svenskt vatten. Uppdragen tar dock mycket kraft från delar av myndighetens stödorganisation både inför, under och efter genomförda insatser.

Operation Poseidon

I operation Poseidon står Grekland som värdland och leder även operationen på uppdrag av Frontex. Kustbevakningens deltagande var framförallt ett gränskontrolluppdrag där myndigheten samtidigt bidrog till att upptäcka, hjälpa och rädda människor i sjönöd och till ökad säkerhet vid gränsen mellan Turkiet och Grekland.

Sedan oktober 2015 har Kustbevakningen deltagit med en utsjöribb, KBV 477, och i april 2016 förstärktes deltagandet med ytterligare en utsjöribb, KBV 476. Två besättningar med tre kustbevakningstjänstemän vardera har arbetat på båtarna baserade på Lesbos i Grekland med stöd av en gruppleddare National Officer (NO) i Piraeus. Kustbevakningens deltagande i operationen avslutades i april 2017.

Tabell 10: Redovisning av operation Poseidon – Utsjöribb

Verksamhet	Antal under jan-apr 2017	Totalt sedan okt 2015
Kustbevakningstjänstemän som tjänstgjort på plats i Grekland och ombord KBV 477 och 476	8	211
Genomförda patrulltimmar för perioden	1 440	6 204
Medverkan i sjöräddningsinsatser (SAR)	10	126
Undsatta personer i samband med SAR	336	5 337
Gripna/omhändertagna personer	1	23
Eskorterade landningar utan ingripande från KBV	0	315

Operation Triton

Operation Triton var en gränskontrolloperation med syfte att stödja Italien som i några år har upplevt ett högt tryck mot landets yttre gräns. Italien ledde operation Triton på uppdrag av Frontex. Från och med 1 februari 2018 har operationen bytt namn till Themis, med en ny operationsplan.

Kustbevakningen deltog i operationen Triton vid två tillfällen under 2017.

Under maj månad deltog myndigheten med flyg och fyra kustbevakningstjänstemän baserade i Catania på Sicilien samt en National Officer (NO) i Rom. Verksamheten inriktades primärt mot gränskontroll, inrapportering av fiskefartyg och miljöövervakning. Även beredskap att medverka vid sjöräddningar samt spaning i samband med misstänkt narkotikasmuggling var prioriterade arbetsuppgifter.

Genom kontinuerlig sjöövervakning för att upptäcka farkoster i Medelhavet kunde flyget bidra med information till sjögående enheter samt agera som sjöräddningsenhet vid behov. Vid ett uppmärksammat fall bidrog Kustbevakningen till att en båt, lastad med ett stort antal misstänkta paket, kunde bordas av ett italienskt fartyg och lasten beslagtogs.

Tabell 11: Redovisning av operation Triton maj 2017 – Sjöövervakningsflyg

Verksamhet	Antal
Kustbevakningstjänstemän som tjänstgjort på plats	5
Genomförda flygpass exklusive transportflygning	21
Flygtimmar exklusive transportflygning	100
Undsatta personer i samband med SAR	147
Gripna/omhändertagna personer	11

Under månaderna juni till augusti deltog Kustbevakningen med kombinationsfartyg KBV 002 som OPV (offshore patrol vessel) med besättning. Besättningen bestod av personal från Kustbevakningen, Myndigheten för samhällsnytt och beredskap samt Polisen. Italienska kustbevakningen deltog också med två samverkansofficerare (liaison officers) ombord på KBV 002. Kustbevakningen deltog även med en National Officer (NO) vid Frontex ledningsstab, International Coordination Center (ICC) i Rom.

Kustbevakningens erfarenheter från deltagande i operation Triton 2015 underlättade förberedelserna väsentligt. Tidigt genomfördes en analys av tekniskt stöd och reservdelsbehov som möjliggjorde att kritiska reservdelar med lång leveranstid kunde anskaffas redan innan avfärd. Även efter årets insats genomfördes en utvärdering och enkät till personal som deltagit för att ytterligare ta tillvara på erfarenheter till framtida insatser. Kustbevakningen kan konstatera att upplevelserna bland personalen generellt är mycket positiva, i synnerhet till samarbetet mellan myndigheterna.

Operationsdeltagandet 2017 skiljer sig märkbart från tidigare år. Under de första sex veckorna var verksamheten primärt inriktad mot att medverka vid sjöräddningar nära den libyska kusten och fiskekontroller på internationellt vatten. När migrantrafiken från Libyen senare minskade avsevärt ändrades fokus på övervakningen. Senare delen av operationsperioden inriktades då mer mot kontroller av fritidsbåtar som kom med migranter från Grekland och Turkiet. Därutöver övervakades fiskefartyg och fartyg som misstänktes för smuggling av cigaretter och narkotika.

Tabell 12: Redovisning av operation Triton juni-augusti 2017 – Större kombinationsfartyg

Verksamhet	Antal
Kustbevakningstjänstemän som tjänstgjort på plats i Grekland och ombord KBV 002	18
Genomförda patrulltimmar för perioden	1 795
Medverkan i sjöräddningsinsatser (SAR)	22
Undsatta personer i samband med SAR	2 374
Gripna/omhändertagna personer	17
Eskorterade landningar utan ingripande från KBV	0

All verksamhet, i de tre olika delarna av operationerna, har på ett tillfredställande sätt kunnat genomföras utifrån de planerade målsättningar som togs fram inför operationerna.

5.3 In- och utförelse av varor (tull)

Kustbevakningen bidrar till Tullverkets verksamhet genom att utöva kontroll av varor och gods i hamnar samt ombordkontroller på handelsfartyg och fritidsbåtar. Verksamheten genomförs i nära samverkan och myndigheterna arbetar också gemensamt för att vidareutveckla metoder för selektering av objekt.

Kustbevakningen kontrollerar ett urval av objekt, som tas fram baserat på underrättelser och riskanalyser. De flesta av Kustbevakningens tullkontroller utförs dock i samband med annan kontrollverksamhet. En tullkontroll kan till exempel initieras vid en gränskontroll om en persons beteende väcker misstanke om smuggling av varor.

Under året har Kustbevakningen, i samverkan med Tullverket och UK Border Force, genomfört en enklare utbildningssats samt utfört ett antal kontrollvisitationer på kryssningstrafik. Inga väsentliga beslag gjordes men värdefull underrättelseinformation kunde delas. Kustbe-

vakningens kunskap kring kryssningstrafik och smuggling i handelssjöfart stärktes. Samverkan med Tullverket och UK Border Force kommer att utvecklas ytterligare under 2018.

Totalt har Kustbevakningen genomfört kontrollvisitationer på 295 fartyg vilket är en ökning jämfört med föregående år (142 kontrollvisitationer). Antal kontrollåtgärder är något lägre än föregående år medan andelen anmälda brott är något högre.

Tabell 13: Tullkontroll

	2017	2016	2015	2014	2013
Antal kontrollåtgärder	6 695	6 826	2 591	3 390	3 963
Antal anmälda brott	13	9			

Källa: KORUS och rapportdiariet

5.4 Fiskeriövervakning och fiskerikontroll

Kustbevakningens fiskeriverksamhet omfattar övervakning och kontroll av fritids- och yrkesfisket och utförs både till sjöss och från luften. Kustbevakningen utför inspektioner och övervakning för att bland annat kontrollera fångst, fiskeområde, redskap, tillstånd, fiskeloggböcker och förbudsområden.

Kustbevakningens ansvarar också för Sveriges del av de kontrollåtgärder som EU genomför till sjöss och samarbetar med EFCA²², framför allt gällande kontrollinsatserna Joint Deployment Plan (JDP). JDP-kontroller utförs i Västerhavet, Östersjön och inom det område som regleras av Nordatlantiska fiskerikommissionen (NEAFC). Kustbevakningen åtar sig att utföra ett antal operativa övervakningsdagar per år i varje område. Myndigheten har representanter i EFCA:s styrgrupper, tekniska grupper och deltar i workshops och seminarier. Under året har en kustbevakningstjänsteman tjänstgjort som ”Seconded National Expert” (SNE), med inriktning på utveckling av kustbevakningsfunktioner.

Mätning av hummer.

Kustbevakningen och Havs- och vattenmyndigheten samverkar löpande under året inom den taktiska analysgruppen (TAG) samt genom planering och deltagande i JDP-verksamhet och internationella kontrollmöten. Samverkan sker även för utveckling av IT-system, främst inom projektet Utveckling av fiskerapportering i KIBS²³.

Verksamheten för myndighetens fiskeriövervakning och kontroll planeras och styrs utifrån en nationell tillsynsplan som tas fram årligen tillsammans med Havs- och vattenmyndigheten. Planen ger en samlad bild av hur myndigheterna avser att prioritera och rikta sin tillsyn och resultaten redovisas årligen i en gemensam analys. I tillsynsplanen för 2017 hade Kustbevak-

²² European Fisheries Control Agency

²³ Kustbevakningens informations- och beslutstödssystem

ningen ett mål på att genomföra 145 inspektioner till sjöss (ombordinspektioner) samt ytterligare 47 kontrolltillfällen för ål- och laxfiske. Därtill kommer också planerade pådrag, RTC-kontroller²⁴ som genomförs i samband med ordinarie inspektion, 97 patrulldagar inom JDP²⁵ Västerhavet och Östersjön samt fyra flygdagar i NEAFC²⁶.

Tabell 14: Fiskeriövervakning

Fiskeriövervakning	2017	2016	2015	2014	2013
Antal inspektioner till sjöss	220 ¹	275 ²	315 ³	386 ⁴	361 ⁵
Antal genomförda JDP-kampanjer	n/a	n/a	n/a	n/a	11
Antal genomförda JDP-dagar ⁶	92	99	107	159	n/a
Antal kontrollåtgärder	10 897	8 593	8 033	9 799	11 098
Fördelning av kontrollåtgärder mellan fritids- och yrkesfiske ⁷	73-27	69-31	65-35	62-38	63-37
Antal misstänkta brott som har anmälts till Polisen	174	179	136	186	215

Källa: KORUS och rapportdiariet

Anmärkingar:

¹ Inkluderar 42 kontrolltillfällen på ålfiske och 26 kontrolltillfällen på laxfiske. Utöver inspektionerna till sjöss har det utförts 11 inspektioner i hamn.

² Inkluderar 64 kontrolltillfällen på ålfiske och 6 kontrolltillfällen på laxfiske. Utöver inspektionerna till sjöss har det utförts 8 inspektioner i hamn.

³ Inkluderar 55 kontrolltillfällen på ålfiske och 26 kontrolltillfällen på laxfiske. Utöver inspektionerna till sjöss har det utförts 10 inspektioner i hamn.

⁴ Inkluderar 106 kontrolltillfällen på ålfiske och 6 kontrolltillfällen på laxfiske. Utöver inspektionerna till sjöss har det utförts 28 inspektioner i hamn.

⁵ Inkluderar 81 kontrolltillfällen på ål- och laxfiske. Utöver inspektionerna till sjöss har det utförts 14 inspektioner i hamn.

⁶ JDP i Västerhavet och Östersjön bedrivs från 2013 som kontinuerliga årliga kampanjer och följs från 2014 upp utifrån antal patrulldagar.

⁷ Fördelningen av kontrollåtgärder avseende fritids- och yrkesfiske avser endast en fördelning av antalet kontrollåtgärder och är inte ett mått på hur mycket tid som lagts ned på respektive övervakningsverksamhet.

Sammantaget är måluppfyllnaden enligt tillsynsplan på en relativt låg nivå för 2017, trots att Kustbevakningen har genomfört totalt 152 inspektioner till sjöss samt 68 kontrolltillfällen för ål- och laxfiske. Då enheter under vissa perioder belagts med bordningsbegränsningar, har planerade inspektioner som kräver bordningar ute till sjöss inte kunnat genomföras och tiden har omfördelats till kontroll av annan typ av fiske. De fyra pådrag som planerats i tillsynsplannen har genomförts och JDP-arbetet har bedrivits på samma sätt som tidigare år. Kustbevakningen har genomfört samtliga JDP-dagar i Östersjön, medan det saknas 11 dagar i Västerhavet vilket framför allt är en följd av bordningsbegränsningarna.

Bordningsbegränsningar mot bogserande fartyg rådde under två perioder, i sammanlagt drygt sex månader. Begränsningarna utfärdades av säkerhetsskäl, men har väsentligt påverkat Kustbevakningens möjligheter att utföra fiskerikontroll enligt den metodik som önskas. Då inspektörerna endast kan borda och ta sig av fiskefartyget under gång (när redskapet är uppe ur vattenet) försvåras den önskvärda utökade kontrollen av fångsten i den aktuella fiskeansträngningen. Under året har myndigheten därför arbetat intensivt med att åtgärda bordningsproblematiken, avseende både ändrad utrustning och metodik.

²⁴ Real Time Closure (RTC) är fiskerikontroller med speciell provtagning som kan leda till realtidsstängning av ett vattenområde.

²⁵ JDP: Joint Deployment Plans

²⁶ NEAFC: Nordostatlantiska fiskerikommissionen

Liksom de senaste åren har Kustbevakningen under 2017 haft ett särskilt fokus riktat mot det illegala ålfisket längs syd- och ostkusten (omärkta redskap och orapporterat fiske), vilket också står för en stor del av årets brottsanmälningar. Antalet beslagtagna redskap kopplat till ålfisket har återigen ökat efter att ha legat relativt konstant under både 2015 och 2016. Under året har det också genomförts ett underrättelsebaserat pådrag speciellt för ålfisket.

Under 2017 har Kustbevakningen fortsatt att arbeta efter den nya kontrollmetodik som kallas ”last haul”. Det innebär ett större fokus på att inspektörer ska medverka från det att ett fiskeredskap tas upp till dess att sorteringen av hela fångsten är färdig. Metodiken har inneburit att inspektionerna blivit mer tidskrävande än tidigare, vilket i sin tur medfört att färre inspektioner genomförts jämfört med föregående år. I gengäld så har inspektionerna fått en högre kvalitet och är ett viktigt verktyg för att få fiskare att registrera fångsten korrekt och för att motverka otillåtna utkast. Informationen från fångstkontrollerna är mycket uppskattad av Havs- och vattenmyndigheten och EFCA, som bland annat använder den i arbetet med riskanalys.

Jämfört med år 2016 har det totala antalet anmälda brott minskat marginellt. Majoriteten av brottsanmälningarna inom fisket gäller redskap som inte kan knytas till någon person och där beslagsprotokoll upprättas. Huvuddelen av de insatser som resulterar i brottsanmälan sker inom fritidsfiske eller husbehovsfiske. Under 2017 initierades tre sanktionsärenden av Kustbevakningen (att jämföra med noll ärenden 2016 och sju ärenden 2015).

5.5 Övervakning av utsläpp till sjöss

Kustbevakningen genomför övervakning av prioriterade områden till sjöss med både sjögående och luftburna enheter. Det bidrar till att dels minska antalet utsläpp, dels till att snabbt upptäcka utsläpp för att genom ett snabbt ingripande kunna minska konsekvenser av utsläppet.

Översiktsbild från operation Skagen.

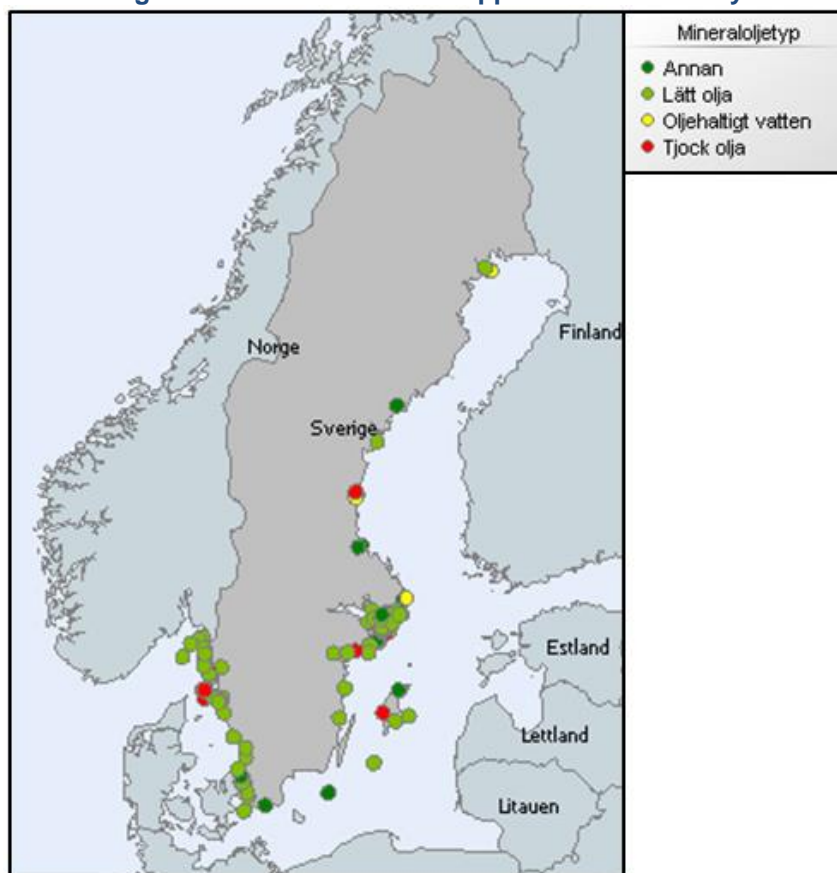
Inom HELCOM (SWEDENGER²⁷), Köpenhamnsavtalet (Sverige-Finland och Sverige-Danmark-Norge) har gemensam flygövervakning genomförts av parterna i enlighet med överenskommelserna. Europeiska sjösäkerhetsbyrån (EMSA) bidrar till att förbättra EU:s sjösäkerhetssystem och minska risken för sjöolyckor, förorening av haven och förluster av människoliv till sjöss. Inom ramen för informationstjänst och sjöövervakning erbjuder EMSA stödfunktioner som till exempel SafeSeaNet (SSN), ett informationssystem för fartygsrapportering och CleanSeaNet (CSN), en oljeutsläpps- och fartygstjänst baserad på satellitbilder. Flygövervakningen, kombinerat med satellitbilder från EMSA:s Clean Sea Net, ger en mycket bra och effektiv övervakning.

Under året har Kustbevakningen beställt 561 satellitbilder men betydligt fler bilder har gjorts tillgängliga. Det är en väsentlig ökning från tidigare år vilket beror på nya rutiner för satellitbeställningar men även att fler satelliter gjorts tillgängliga för EMSA. Vissa av bilderna tangerar finsk och dansk zon och vissa är även inom Bonn-området och Norge.

Av mottagna satellitbilderna visar 146 bilder på någon form av indikering och av dessa visar 63 bilder på ett mycket troligt oljeutsläpp. I de flesta fallen har inget kunnat observeras eller så rör det sig om naturliga orsaker som till exempel algbloomningar, men även kemutsläpp förekommer.

Med hjälp av flygövervakningen kunde myndigheten upptäcka 114 utsläpp (varav 26 utsläpp inom ramen för Bonnavalet och 88 utsläpp inom ramen för Helcom). Utsläppen bestod inte enbart av mineralolja utan fördelar sig på vegetabilisk olja samt utsläpp av okänd substans.

Bedömning av var konstaterade utsläpp har skett och volymen utsläppt olja

²⁷ multilateral överenskommelse mellan Sverige, Danmark och Tyskland.

Antalet anmälda och konstaterade utsläpp har fortsatt att minska. Utsläppen är fortfarande huvudsakligen små och på begränsad yta inom hamnområden, där utsläppskällan ofta är svår att lokalisera.

Volymen utsläppt olja har ökat under 2017 och uppskattas till 32,8 kubikmeter (32 804 liter), att jämföras med ungefär 4,1 kubikmeter (4 124 liter) föregående år. Under året har det framför allt varit fem större utsläpp som har ökat den totala volymen jämfört med tidigare år. Volymen på dessa uppskattades till 7 500 liter, 5 000 liter, 550 liter, 321 liter och 57 liter. Övriga oljeutsläpp har varit av betydligt mindre volymer. Den mest omfattande operationen av dessa var operation Skagen i slutet av maj då tjockolja, som läckt ut i Danmark, drev in på svenskt vatten.

Tabell 15: Utsläpp och rättsliga åtgärder

Rättsliga åtgärder	2017	2016	2015	2014	2013
Anmälda utsläpp	160	219	272	324	266
Konstaterade utsläpp	120 ¹	184 ²	173	258	207
Uppskattad volym utsläppt olja (kubikmeter)	32,8	4,1	5,3	18,2	14,4
Antal inledda förundersökningar	55	48	59	69	94
Lagföringar (antal domar/strafförelägganden/företagsbot)	0	0	2	5	7

Källa: Rapportdiariet

¹ Varav 107 avser utsläpp av mineralolja och 13 avser andra skadliga ämnen.

² Varav 162 avser utsläpp av mineralolja och 22 avser andra skadliga ämnen.

Övervakningsområdet är stort till ytan och fartygstrafiken är omfattande, vilket påverkar möjligheten att upptäcka och beivra brott, trots en god teknikutveckling på området. För lagföring av ett olagligt utsläpp krävs dessutom att gärningsmannens uppsåt eller oaktsamhet i förhållande till gärningen utreds, vilket ibland kan vara mycket svårt. Detta kan också förklara varför antalet vattenföroreningsavgifter och lagföringar ibland skiljer sig åt.

Det är ofta svårare att visuellt bedöma utsläpp av andra skadliga ämnen än olja, eftersom de saknar oljans karaktäristiska färger och beteende på vattenytan. Det blir svårare både att identifiera ämnet och uppskatta mängden vilket gör utredningsåtgärderna mer omfattande. Det är också svårt med bevisföring och att inledda förundersökning utifrån gällande kriterier i regelverket och därför är lagföringen gällande andra skadliga ämnen låg.

Kustbevakningen fattar beslut om vattenföroreningsavgift. Det är en administrativ avgift som kan tas ut från redare eller ägare till ett fartyg som har släppt ut olja i strid med gällande bestämmelser. Redaren eller ägaren har ett strikt betalningsansvar för avgiften, vilket innebär att det inte ställs krav på att redaren eller ägaren agerat uppsåtligt eller av oaktsamhet utan det räcker att konstatera att utsläppet har skett på ett sådant sätt att avgiften kan tas ut. Avgiftens syfte är bland annat att verka preventivt för att motverka oljeutsläpp från fartyg och därigenom skydda den marina miljön.

Tabell 16: Vattenföroreningsavgifter

	2017	2016	2015	2014	2013
Kontrollåtgärder vattenföroreningsavgift	181	200	217	230	306
Antal vattenföroreningsavgifter	0	4	2	13	5
Summa vattenföroreningsavgifter (kr)	0	420 600	192 008	1 205 540	353 849

Källa: KORUS

5.5.1 Kontroll av jakt, naturvård, artskydd och fornminnen

Tabell 17: Jakt och naturvård

	2017	2016	2015	2014	2013
Antal kontrollåtgärder jakt	395	438	380	662	898
Antal kontrollåtgärder naturvård	1 052	745	894	716	706

Källa: KORUS

För jakt har antalet kontrollåtgärder minskat jämfört med föregående år medan de istället har ökat avseende naturvård. För artskydd och fornminnen finns inga specifika kontrollåtgärder fastställda. Ökningen under året förklaras delvis av ett förändrat rörelsemönster för övervakningen på grund av bland annat bordaningsbegränsningar.

Kustbevakningen bedömer att regelefterlevnaden är fortsatt god, både när det gäller naturvård och jakt, och att sjöövervakningen bidrar med en preventiv effekt. Ett par av myndighetens kuststationer är placerade i anslutning till skyddsområden och Natura 2000-områden, vilket gör att åtgången av faktisk verksamhetstid är liten. Kustbevakningsflyget övervakar dessutom naturskyddsområden frekvent under flygningar. Under året har totalt nio brott anmälts, att jämföra med åtta föregående år.

Kustbevakningsflyg KBV 502.

5.5.2 Marinvetenskaplig forskning och tillträde

Kustbevakningen ska, enligt förordning (2007:853) med instruktion till Kustbevakningen, bedriva tillsyns- och kontrollverksamhet i fråga om bland annat tillträde för utländska stats-

fartyg samt besluta om och svara för tillsyn i fråga om tillstånd för marinvetenskaplig forskning.

Utöver den tillsyns- och kontrollverksamhet på marinvetenskaplig forskning som Kustbevakningen utfört, har utfärdats totalt 62 beslut om marinvetenskaplig forskning under året (att jämföra med 67 beslut 2016). Dessa fördelas på 58 beslut om enstaka resor samt fyra beslut om årstillstånd att bedriva marinvetenskaplig forskning. Kustbevakningen biföll samtliga ansökningar som inkom till myndigheten under året.

I fråga om tillträde för utländska statsfartyg har verksamheten resulterat i sjuutton kontroller på statsfartyg under 2017, då man bland annat granskat fartygets rätt till närvaro samt att villkor i beviljat tillstånd är uppfyllda. Det kan jämföras med tre kontroller föregående år.

5.6 Sjötrafikövervakning

Sjötrafikövervakning är en viktig del i uppgiften att värna liv, miljö och säkerhet till sjöss genom en förebyggande och ordningshållande verkan på sjötrafiken. Kustbevakningen övervakar handelssjöfarten under hela året medan övervakning av fritidsbåttrafiken i huvudsak sker under sommarmånaderna. Övervakningen till sjöss omfattar bland annat kontroll av ordning och säkerhet, nykterhet och att sjötrafikregler följs.

Tabell 18: Sjötrafikövervakning, fart och sjötrafikregler

	2017	2016	2015	2014	2013
Fart					
Antal kontrollåtgärder	3 326	4 574	3 513	3 151	3 632
Anmälda brott (exkl. ordningsbot)	19	44	48	57	76
Antal ordningsbot	377	470	283	337	389
Övriga sjötrafikregler					
Antal kontrollåtgärder	1 560	1 459	1 680	1 162	434
Anmälda brott (exkl ordningsbot) ¹	13	13	23	37	10
Antal ordningsbot	22	19	23	32	26

Källa: KORUS och rapportdiariet

¹ Tidigare användes begreppet rapport.

Riktade kontroller har genomförts vid tider och på platser där behovet bedömts vara störst, det vill säga vid större evenemang och i områden där Kustbevakningen av erfarenhet vet att det förekommer en intensiv båttrafik samt där olyckor kan få stora konsekvenser. Då planeringen i år har skett mer lokalt har respektive kuststation fått större möjlighet att rikta kontrollerna baserat på lokala förhållanden och risker.

Sjötrafikövervakning har under året skett i lägre omfattning än föregående år vilket främst beror på att sommarvädret överlag var sämre än under 2016. Dessutom har till viss del bordningsbegränsningar och myndighetens deltagande i Medelhavet under sommarmånaderna gjort att vissa stationer inte kunnat nå sina uppsatta mål. Även under höstens hummerfiske blåste det för mycket för att borda och göra sjöfyllerikontroller. Däremot har verksamhet istället kunnat utföras i hamnar vilket resulterat i ökat antal sjösäkerhetstillsyner (se avsnitt 5.1) samt också ett ökat antal nykterhetskontroller i hamnarna.

Fartkontroll.

Satsningen *Trygg och säker till sjöss* genomfördes över hela landet under en vecka i juli, med extra fokus på sjösäkerhet genom nykterhets- och fartkontroller. På flera kuststationer har också ett antal så kallade Öppet skepp genomförts. Kustbevakningen har även medverkat på olika evenemang runt kusten och båtmässor i både Göteborg och Stockholm för att informera om Kustbevakningens verksamhet och säkerhet till sjöss.

Sjöfylleri

Sjöfyllerikontrollerna planeras till tidpunkter och platser där risken för lagöverträdelse är som störst, exempelvis under kvällar och helger samt vid större evenemang. Kustbevakningens närvaro till sjöss och genomförandet av sjöfyllerikontroller bedöms ha haft en preventiv påverkan på sjöfylleriet. Det har bidragit till att utfallet har minskat kraftigt och mer än halverats sedan lagändringen om en promillegräns till sjöss infördes 2010. Minskningen av antalet anmälda brott i förhållande till antalet genomförda kontroller har dock sedan 2015 stabiliserats och andelen ligger numera kring 3-4 procent.

Tabell 19: Sjötrafikövervakning, sjöfylleri

	2017	2016	2015	2014	2013
Sjöfylleri					
Antal kontrollåtgärder (sällningsprov)	2 588	2 890	2 272	2 273	2 221
Anmälda brott	88	94	80	101	128

Källa: KORUS och rapportdiariet

Nykterhetskontroll i hamnområden (rattfylleri)

Kustbevakningens nykterhetskontroller i Sveriges hamnar genomförs i samband med annan kontrollverksamhet i hamnarna, som till exempel lastsäkring och farligt gods-kontroller. Det är därför i första hand planering av dessa kontroller som är styrande för när rattfyllerikontroller genomförs.

Tabell 20: Nykterhetskontroll i hamnområden

	2017	2016	2015	2014	2013
Rattfylleri					
Antal kontrollåtgärder (sällningsprov)	20 722	14 519	14 172	8 019	14 406
Anmälda brott	78	39	45	24	44

Källa: KORUS och rapportdiariet

Antalet rattfyllerikontroller har ökat väsentligt jämfört med tidigare år. Eftersom myndigheten genomför rattfyllerikontroller i samband med annan verksamhet i hamnarna, som farligt gods- och lastsäkringskontroller, så ger en ökning i den verksamheten även en ökning i antal ratt-

fyllerikontroller. Utfallet, det vill säga antalet anmälda brott i förhållande till antalet genomförda sållningsprover, ligger i nivå med tidigare år.

Inom både ratt- och sjöfyllerikontrollverksamheten tillämpar Kustbevakningen SMADIT (Samverkan mot alkohol och droger i trafiken). SMADIT är ett samarbete mellan landsting och flera myndigheter för att minska antalet alkohol- och drogpåverkade i trafiken. Det innebär att myndigheten erbjuder kontakt med socialtjänst eller beroendevård i syfte att få fler personer i behandling för sitt missbruk, och långsiktigt minska risken för återfall i alkohol- eller drogrelaterade brott. Kustbevakningen deltar i den nationella arbetsgruppen och särskild SMADIT-utbildning ingår i myndighetens aspirantutbildning.

6. Brottbekämpning, brottsutredning och bekämpning av organiserad brottslighet

Mål enligt regleringsbrev:

Kustbevakningen ska förstärka och utveckla myndighetens brottsutredande verksamhet.

Kustbevakningen ska utveckla den del av myndighetens verksamhet som syftar till att förebygga och förhindra brott.

Myndigheten ska delta i arbetet med att bekämpa organiserad brottslighet med maritim anknytning.

Måluuppfyllelse: Kustbevakningen bedömer att målet uppnås.

Myndigheten har under året arbetat med att stärka och utveckla brottsutredande verksamhet, dels i samband med implementering av myndighetens nya organisation och dels inom ramen för ett projekt avseende utökade rättsliga befogenheter.

Under året har utveckling av verksamhetsplanering och underrättelseverksamhet fortsatt, i syfte att öka träffsäkerheten i tillsyns- och kontrollverksamheten och på så sätt förebygga och förhindra brott.

Myndigheten har bedrivit övervakning utifrån identifierade problembilder och har deltagit i arbete med att bekämpa organiserad brottslighet.

6.1 Brottskämpning

Tabell 21: Brottbekämpning

Antal per verksamhetsområde	2017	2016	2015	2014	2013
Sjösäkerhetstillsyn					
- Anmälda brott (farligt gods, lastsäkring och bemanning)	163	56	35	113	89
- Ordningsbot (farligt gods, lastsäkring)	109	81	25	61	74
Gränskontroll	3	4	0	0	0
Tullkontroll	13	9	0	0	0
Fiskerikontroll; yrkes- och fritidsfiske					
- Anmälda brott	174	179	136	186	215
Miljöövervakning					
- Anmälda brott (jakt, naturvård och artskydd)	9	8	1	15	15
- Inledda förundersökningar (övervakning utsläpp till sjöss)	55	48	59	69	94
Sjötrafikövervakning (fart och sjötrafikregler)					
- Anmälda brott	32	57	71	94	86
- Ordningsbot	399	489	306	369	415
Sjöfyllerikontroll					
- Anmälda brott	88	94	80	101	128
Rattfyllerikontroll					
- Anmälda brott	78	39	45	24	44
Övrig sjöövervakning¹	28	5	0	0	0
TOTALT					
Antal anmälda brott	588	451	368	533	577
Antal ordningsbot	508	570	331	430	489

Källa: Rapportdiariet

¹ Till exempel att dykning inte sker i strid mot gällande bestämmelser, lagskyddade vrak, att föreskrifter i samband med avlysning av vattenområde ej överträds, förbudsutfärdande av Länsstyrelse, persons nationalitet och rätt att uppehålla sig inom skyddsområde och skyddsobjekt och statsfartygs rätt till tillträde samt att villkor i beviljat tillträdestillstånd är uppfyllda.

Ovanstående sammanställning visar att antal anmälda brott har ökat väsentligt under året medan antal ordningsbot har sjunkit. Utfallet beror till stor del på att sjötrafikövervakning har

skett i lägre omfattning än föregående medan istället verksamheten i hamnar har ökat och resulterat i fler sjösäkerhetstillsyner (se avsnitt 5.1) samt ett ökat antal nykterhetskontroller i hamnarna.

6.2 Underrättelseverksamhet och organiserad brottslighet

Kustbevakningen har under året arbetat med att vidareutveckla arbetsmetoder för att öka informationsinflödet internt för att förstärka kopplingen mellan underrättelsearbetet och den operativa verksamheten. Under året har internt drygt 450 underrättelseuppslag producerats och tio underrättelserapporter har upprättats. Totalt har 87 rekommendationer om operativ planering (ROP) lagts ut vilket är i nivå med tidigare år.

Myndighetens underrättelsearbete bidrar också till en ökad rapportering till samverkande myndigheter som Tullverket och Polisen samt att brottsanmälan upprättats. Utifrån ett ökat antal underrättelseuppslag behöver även arbetet fortsatt utvecklas för att i större utsträckning kunna ta hand om informationen i den utredande verksamheten.

Regeringen gav år 2015 Polisen och andra berörda myndigheter i uppdrag att utveckla den myndighetsgemensamma satsningen mot organiserad brottslighet (Ju2015/09350/PO). Kustbevakningen omfattas av beslutet och deltar i arbetet, till exempel genom underrättelse- och spaningsarbete i ärenden som har maritim anknytning.

6.3 Brottutredning

Uppdrag för myndighetens brottutredande verksamhet beskrivs i lagen (1982:395) om Kustbevakningens medverkan vid polisiär övervakning (LKP), lagen (2000:1225) om straff för smuggling, lagen (2008:322) om Tullverkets och Kustbevakningens befogenheter att ingripa mot rattfylleribrott och lagen (1980:424) om åtgärder mot förorening från fartyg.

Verksamheten följer i huvudsak uppsatta planer för såväl löpande ärenden som utveckling. Under året har arbete fortsatt för att effektivisera rutiner och processer utifrån ett mer enhetligt nationellt arbetssätt i den nya organisationen. Genom särskilda satsningar och ett nära samarbete inom myndigheten har också kompetensen på området kunnat breddas och förstärkas inom flera delar av organisationen.

Kustbevakningens genomsnittliga handläggningstider avseende sjö- och rattfylleriärenden har förlängts något men är fortfarande inom en acceptabel nivå. Under året har antalet grova sjöfylleriärenden ökat och handläggningstiderna har också påverkats av antal ärenden avseende utländska medborgare och andra ärenden som kräver ytterligare kompletteringar. Samtidigt har myndigheten under delar av året haft en ansträngd personalsituation med vakanser och viss personal som tagits i anspråk vid aspirantutbildning samt förberedelser inför utökade rättsliga befogenheter.

Myndighetens brottutredande verksamhet avseende miljöförorening från fartyg sker i nära samverkan med Åklagarmyndigheten, Riksenheten för miljö- och arbetsmiljömål, (REMA), där erfarenhets- och informationsutbyte sker. Kustbevakningen följer även utvecklingen och deltar i samarbetet med att bekämpa miljöbrottsligheten genom att medverka i arbetsgrupper där informations- och erfarenhetsutbyte sker, bland annat North Sea Network of Investigators and Prosecutors (NSN) och Interpol.

Kustbevakningen deltar som en av flera andra statliga myndigheter i Rättsväsendets informationsförsörjning (RIF) som leds av Justitiedepartementet. Syftet med RIF är bland annat att elektroniskt kunna skicka brottsinformation vidare i rättskedjan. Totalt skickar RIF-myndigheterna drygt 22 miljoner utbyten mellan varandra. Det består huvudsakligen av statistik som tas emot av Brå (17,5 miljoner utbyten). Övriga utbyten är bland annat brottsanmälningar, förundersökningsprotokoll, slutredovisade utredningsmaterial och PDF-utbyten. Kustbevakningens del utgör 1 510 informationsutbyten, varav huvuddelen avser brottsanmälan.

Kustbevakningens informationsutbyten sker främst med Polisen, Åklagarmyndigheten och Tullverket. Utbytet sker i dagsläget manuellt eftersom myndigheten saknar tillgång till utredningsstöd för elektroniskt informationsutbyte med andra RIF-myndigheter. Samarbete med Polisen har inletts för att möjliggöra för Kustbevakningen att ansluta sig till Polisens elektroniska system, DurTvå, under 2018.

Under 2017 har Kustbevakningen arbetat med att förbereda myndigheten för kommande ökade rättsliga befogenheter. Befogenhetsprojektet har initialt identifierat ett antal framgångsfaktorer för att Kustbevakningen på ett effektivt och rättssäkert sätt ska kunna omsätta ökade brottsbekämpande befogenheter till praktisk operativ kustbevakningsverksamhet. Dessa framgångsfaktorer är: att ta fram ett nationellt brottsutredningskoncept för Kustbevakningen, ett aktivt och väl fungerande förundersökningsledarskap genom hela brottsutredningen, snabba och effektiva förstahandsåtgärder vid brottsutredning samt ett elektroniskt stödsystem för brottsutredning (DurTvå) som skapar förutsättningar för enhetlig avrapportering och förbättrar strukturen av dokumentationen i utredningsförfarandet. Projektet har kommit igång planenligt och bedrivs i sex olika delprojekt med olika uppgifter. Det finns dock ett antal beroenden som Kustbevakningen inte råder över, bland annat en försenad lagstiftningsprocess. Projektet beräknas kunna avslutas vid årsskiftet 2018/2019.

7. Samordning av sjöövervakning och förmedling av civil sjöinformation

Enligt förordning (2007:853) med instruktion för Kustbevakningen ska myndigheten ”*samordna civila myndigheternas behov av sjöövervakning och förmedla civil sjöinformation till berörda myndigheter*”. Denna samordning av sjöövervakning och förmedling av information sker fortlöpande och arbetet bedrivs inom ramen för Sjöövervakningsrådet. Förutom Kustbevakningen består rådet av ledamöter från tio andra nationella myndigheter. Sjöövervakningsrådet sammanträder två gånger per år och har så gjort även under 2017.

För att förmedla civil sjöinformation enligt myndighetens sjöövervakningsuppdrag har Kustbevakningen utvecklat Sjöbasis som är en digital miljö för sjöbaserad informationssamordning mellan myndigheter. Med hjälp av Sjöbasis samlar Kustbevakningen in, sammanställer, bearbetar och förmedlar information från Försvarmakten och civila myndigheter som arbetar med civil sjöövervakning, alternativt ansvarar för information som är intressant för civil sjöövervakning, till berörda myndigheter. Att relevant sjöinformation samlas i ett gemensamt system, som är tillgänglig dygnet runt, möjliggör effektivare samordning av informations- och underrättelsearbete.

Driftsättning av den andra generationen av Sjöbasis skedde i mitten av januari 2017 och systemet har därefter övergått i förvaltning.

Enligt Eurosur förordningen ska Kustbevakningen bidra med sjöövervakningsinformation till NCC Eurosur. Under flera år har en process bedrivits för att koppla in Sjöbasis till NCC och efter intensifierad samverkan ser det ut att kunna bli möjligt under 2018.

8. Krisberedskap och totalförsvaret

Enligt förordning (2007:853) med instruktion för Kustbevakningen ska myndigheten ”*ha förmåga att förebygga, motstå och hantera krissituationer inom sitt ansvarsområde*”. Kustbevakningen ingår därmed som en av flera centrala myndigheter i samhällets krisberedskap, vilket innebär ett särskilt ansvar att kunna stödja samhället vid större händelser och kriser.

Kustbevakningens huvudsakliga uppgifter vid en krissituation skiljer sig inte väsentligt från myndighetens ordinarie uppgifter. Kustbevakningen upprätthåller, genom en tjänsteman i beredskap (TiB), beredskap under dygnets alla timmar för att omedelbart kunna inleda arbete och samverka med berörda aktörer vid extraordinära händelser i samhället. I myndighetens ledningscentraler finns även räddningsledare i beredskap för att alltid kunna starta och leda räddningsinsatser. Myndighetens operativa beredskapshavare kan vid behov ingå i staber som etableras på lokal, regional eller nationell nivå. I samhällets samlade krisberedskap deltar en eller flera av Kustbevakningens stabfunktioner i samverkan med exempelvis länsstyrelse och som stöd till polisens stab vid terrorinsats till sjöss.

8.1 Förmåga att hantera allvarig samhällsstörning

Myndighetens största sårbarheter är kopplade till beroendet av personal, funktionella flyg- och fartygsenheter samt ledning och samband. Kustbevakningens operativa förmåga att hantera samhällsstörningar bedöms i huvudsak vara god men med reservation för avvikelser kopplat till tillgång på personal. Myndigheten arbetar med att komma i fas med bemannings-situationen och färdigutbildade aspiranter kommer successivt ut i verksamheten för att på sikt uppnå önskad balans i bemanningen.

Kustbevakningen har under året arbetat med att anpassa och förtydliga myndighetens plan för samhällsstörningar utifrån den förändrade organisationsstrukturen. Detta arbete fortsätter 2018 med fokus på ta fram en enhetlig modell som kan användas, i olika omfattning, vid såväl den lilla olyckan som vid en stor samhällsstörning eller höjd beredskap. Planen ska vara ett stöd för beslutsfattare för att snabbt kunna anpassa organisationen utifrån rådande läge och effektivt bidra till samhällets krishanteringsarbete samtidigt som ordinarie verksamhet fort-löper i så stor utsträckning som möjligt.

Genom ett MSB-finansierat projekt har Kustbevakningen under hösten övat kommunikatörer i kriskommunikation, via ett befintligt internationellt nätverk. Syftet är att förstärka den gemensamma förmågan att hantera en krissituation och att samtidigt se över den interna uthållig-heten i kriskommunikation.

Kustbevakningen deltar i två nationella samverkansområden som leds av MSB. Samverkans-område farliga ämnen (SOFÄ) som syftar till att utveckla och stärka samhällets förmåga att hantera krissituationer inom området farliga ämnen (benämns också CBRNE). Här pågår arbete med att, under ledning av MSB, ta fram en strategi för Sveriges förmåga fram till 2025. I forumet diskuteras och hanteras även aktörsgemensamma frågor som berör civilt försvar. Kustbevakningen deltar också i samverkansområde skydd, undsättning och vård (SOSUV), främst i egenskap av resursrepresentant och som referenskompetens i ett antal pågående projekt som letts av andra medlemsmyndigheter.

8.2 Totalförsvaret och planeringsanvisningar för det civila försvaret

Kustbevakningen är en bevakningsansvarig myndighet, vilket innebär att myndigheten har ett särskilt ansvar att vidta de förberedelser som krävs inom det egna ansvarsområdet vid höjd

---

beredskap. Vid höjd beredskap ska Kustbevakningen i första hand inrikta verksamheten på uppgifter som har betydelse för totalförsvaret samtidigt som ordinarie verksamhet ska upprätthållas i så stor utsträckning som möjligt.

I begreppet totalförsvaret ingår civilt och militärt försvar. Ansvar för det civila försvaret beskrivs dels i förordning (2015:1052) om krisberedskap och bevakningsansvariga myndigheters åtgärder vid höjd beredskap, dels i förordning (2015:1053) om totalförsvaret och höjd beredskap.

Området är under stark utveckling i hela samhället vilket driver på behovet av utveckling inom myndigheten. Under året märks också ett växande intresse från andra myndigheter och aktörer som söker Kustbevakningens medverkan, till exempel vid övningar på både lokal och nationell nivå. Kustbevakningen, som oavsett rådande bemanningssituation är en relativt liten myndighet, behöver dock prioritera ned och i flera fall helt avböja sådant deltagande.

Enligt förordningen (1982:314) om utnyttjande av Kustbevakningen inom Försvarmakten gäller att Kustbevakningen, under krig och höjd beredskap, går in i en reglerad samverkan med Försvarmakten. Det innebär att Kustbevakningens personal och materiel, utöver övriga uppgifter, kan komma att användas för uppgifter inom Försvarmakten. Kustbevakningen och Försvarmakten har under året arbetat med en översyn av föreskriften till förordningen. Det är av stor vikt för Kustbevakningens totalförsvarsplanering att förhållandena kring förordningen och myndighetens status vid höjd/högsta beredskap tydliggörs.

I maj 2017 beslutade generaldirektören att samtlig tillsvidareanställd personal ska krigsplaceras inom Kustbevakningen. Myndighetens arbete med krigsplaceringar har inletts i samverkan med Rekryteringsmyndigheten och arbetet kommer att fortsätta under 2018.

Kustbevakningen har deltagit vid planeringskonferenser för Samverkansövning som ska genomföras 2018 (SAMÖ 2018) och har under året också deltagit på Regional ledningsträning i Västra Götaland.

Myndigheten deltog i totalförsvarsövningen Aurora 17. Samtliga militära stridskrafter i Sverige övades runt om i landet tillsammans med förband från andra länder. I övningen ingick även en rad civila myndigheter i varierande omfattning, däribland Kustbevakningen som deltog vid ett övningsmoment i Östersjön med KBV033.

9. Personal- och kompetensförsörjning

Kustbevakningens medarbetare är myndighetens viktigaste resurs. Myndigheten arbetar aktivt med personalfrågor för att skapa goda förutsättningar för en effektiv verksamhet med hög måluppfyllnad.

Under året har myndigheten haft fokus på implementeringen av den förändrade organisationen. Särskilda satsningar har gjorts på ledar- och medarbetarskap samt förberedelser för arbetet som kommer att fortsätta 2018. Under våren genomfördes seminarier för samtliga medarbetare med workshops om bland annat medarbetarskapsfilosofi, vi-känsla inom myndigheten och ömsesidigt utbyte. Konferens har också genomförts för alla chefer i myndigheten, bland annat med workshops på tema medarbetarskap och ledarskap.

9.1 Rekrytering och personalförsörjning

Implementeringen av myndighetens nya organisationsstruktur tillsammans med antagning av nya aspiranter har, liksom under föregående år, inneburit en fortsatt hög rekryteringstakt. Kustbevakningen har genomfört 25 tillsvidareanställningar och 39 tidsbegränsade anställningar (varav 20 kustbevakningsaspiranter). Utöver detta har den interna rörligheten inom myndigheten (i form av byte av tjänst) inneburit 58 rekryteringar under året, exempelvis tjänster som stationschef, befälhavare, styrman med mera. Fortlöpande rekryteringsarbete kvarstår även framöver men myndigheten är nu mer i fas med behovet.

Tabell 22: Antal anställda

Antal anställda per kompetenskategori	2017	2016	2015
Kärnverksamhet	535	533	504
Ledning	64	57	57
Stöd	230	212	208
Totalt	829	802	769

*Tabellen visar tillsvidareanställningar samt tidsbegränsade anställningar vid årets slut, utifrån den BESTA-kodning som finns i myndigheten, gul kolumn 2017-12-31. För antal årsarbetskrafter och medeltal anställda, se sid 61.

Tabellen ovan baseras på kompetenskategorier vilket är en modell som används inom statsförvaltningen för att kunna gruppera och redovisa arbetsuppgifter för anställda. Generellt kan sägas att samtlig operativ personal på kuststationerna och aspiranter under grundutbildningen innefattas i kategorin kärnverksamhet.

Medelåldern inom myndigheten är 43 år vilket är oförändrat jämfört med föregående år.

Under året har 37 medarbetare lämnat myndigheten till följd av pension, avslut på egen begäran samt avslut av visstidsanställningar. Avgångar med egen begäran har mer än halverats jämfört med föregående år. Antalet pensionsavgångar är lägre än föregående år och har gått från att vara flest inom kärnverksamhet till att vara flest inom stöd och ledning.

I myndighetens frånvarostatistik framkommer ytterligare bortfall i bemanningen i form av tjänstledighet och föräldraledighet. Utifrån ett helhetsperspektiv inom myndigheten har frånvaron ökat något jämfört med tidigare år och föräldraledigheter står för den största ökningen. Trenden verkar vara att den fortsättningsvis kommer att öka då även män i allt större utsträckning är föräldralediga.

För att kunna möta framtida pensionsavgångar samt den ökade frånvaron på grund av föräldraledighet krävs en fortsatt kontinuerlig rekrytering. Kustbevakningen arbetar för att

komma till rätta med det vakansläge som under flera år påverkat myndigheten. Vid årsskiftet 2017/2018 hade myndigheten knappt 60 vakanser varav huvuddelen fanns i kärnverksamheten. I antalet inkluderas dock inte myndighetens anställda aspiranter.

Under 2017 har myndigheten antagit 20 aspiranter vilket innebär att Kustbevakningen vid årets slut hade totalt 66 aspiranter under grundutbildning. Pågående aspirantutbildning bidrar framöver till att myndigheten successivt förstärker kärnverksamheten och bemannar vakanserna. Efterhand som aspiranterna slutför utbildningen kommer det på sikt att öka antalet operativ personal. Under året har 29 färdigutbildade kustbevakare välkomnats ut i verksamheten.

Kustbevakningen har, liksom andra myndigheter, fått i uppdrag av regeringen att skapa praktikplatser för att ta emot personer med funktionsnedsättning respektive nyanlända arbetssökande. Kustbevakningen har även fått i uppdrag av regeringen att bereda plats för moderna beredskapsjobbare. Under 2017 har myndigheten haft två praktikanter som har bistått vid aspiranternas grundutbildning och två moderna beredskapsjobbare har tillträtt under hösten, en på kuststationen i Umeå och en i Göteborg.

Under 2017 avvecklades lokalerna i Furusund, för kuststation Furusund/Vaxholm och all berörd personal placerades organisatoriskt på kuststation Vaxholm.

9.2 Likabehandling, jämställdhet och jämnare könsfördelning.

Särskilda uppdrag enligt regleringsbrev: *Kustbevakningen ska utarbeta en strategi och en åtgärdsplan för att uppnå en jämnare könsfördelning i myndighetens personalsammansättning. Myndigheten ska i detta arbete särskilt inrikta sig på frågan hur en jämnare könsfördelning kan uppnås i kärnverksamheten inom överskådlig tid.*

Kustbevakningens arbete för att nå en jämnare könsfördelning medför ett fokus på att framför allt öka andelen kvinnor inom kärnverksamhet och ledning. Strategi och åtgärdsplan har beslutats och arbete pågår nu med att ta fram relevanta nyckeltal och statistik för att kunna vidta åtgärder för att nå en jämnare könsfördelning.

Då Kustbevakningen ställer ett behörighetskrav på viss marin utbildning innan antagning kan ske är det särskilt viktigt att notera att de utbildningsinstanser som finns för detta har en lägre andel kvinnliga studenter (cirka 15 procent) i jämförelse med hur stor andel kvinnor som antas till Kustbevakningens utbildning.

Över tid har Kustbevakningen förändrat kraven i rekryteringen och utbildningen för aspiranter har numera kompletterats med utbildning i sjömanskap. Till årets aspirantintagning inkom 267 ansökningar, att fördela på 20 platser. Majoriteten av de sökande var behöriga vilket gav ett starkt urval. Av de sökande var 22 procent kvinnor och av de aspiranter som slutligen antogs var 25 procent kvinnor.

Särskild uppmärksamhet läggs på att behålla kvinnor inom organisationen genom att se över riktlinjer och policys ur ett jämställdhetsperspektiv. Till exempel har Kustbevakningen en graviditetspolicy i syfte att förenkla för gravida medarbetare.

Tabellen nedan visar andel kvinnor inom respektive kompetenskategori, utifrån antal anställda. 2017 var den totala andelen kvinnor 26 procent vilket är i nivå med tidigare år. Att öka andelen kvinnor i kärnverksamheten är ett långsiktigt arbete och det tar tid innan arbetet får genomslag.

Tabell 23: Andel kvinnor

Andel kvinnor av antal anställda (%)	2017	2016	2015
Kärnverksamhet	19	18	18
Ledning	23	26	26
Stöd	45	46	46
Totalt	26	26	26

9.3 Utbildning och kompetensförsörjning

Kustbevakningen är en kunskapsintensiv organisation och arbetet med kompetensförsörjning syftar till att myndigheten ska kunna attrahera, rekrytera, utveckla och behålla kompetenta medarbetare. Det är viktigt för att säkerställa att myndigheten kan genomföra en effektiv, säker och kvalitativ verksamhet.

Instruktion för strategisk personal- och kompetensförsörjning har beslutats och implementering pågår. Instruktionen har som syfte att hålla samman Kustbevakningens arbete i ämnet samt dess tillhörande processer. Under året har ett flertal processer inom området setts över, bland annat rekryteringsprocessen. Det pågår även arbete med översyn av riktlinje för likabehandling och rehabiliteringspolicy.

Tabell 24: Antal utbildningsdagar för kärnverksamheten

Typ av utbildning (antal dagar)*	2017	2016	2015
Grundutbildning aspiranter inklusive praktik	19 349	16 876	6 058
Vidareutbildning	5 918	3 516	4 085
Summa	25 267	20 392	10 143

*Uppgifterna för samtliga år är beräknade utifrån 7 dagar/vecka inom grundutbildning och 5 dagar/vecka inom vidareutbildning.

I anslutning till sin grundutbildning (KBU1) genomgår myndighetens kustbevakningstjänstemän en grundkurs i sjöräddning (Basic SAR) och befälhavare genomgår också Sjöfartsverkets utbildning för OSC (On Scene Coordinator). I Kustbevakningens övningsmanual planeras därefter för årliga räddningstjänstövningar med huvudsaklig indelning i oljeskydd, nödbogsering, nödläktring, storskalig fartygsbrandsläckning, kemskyddsövningar och sjöräddningsövningar (läs mer om övningsverksamheten i avsnitt 4.3).

Kustbevakningsaspiranter övar D-HLR.

Alla behörighetsgivande utbildningar inom FAR 2013:1 har kunnat erbjudas och deltagare har planerats in på utbildningar enligt behovet i Utbildningsplan 2017, med mindre avvikelser. De utbildningar som planerats för 2017 har i huvudsak genomförts, med undantag för ett par omprioriteringar samt ett par utbildningar som försenats beroende på att upphandlingar dragit ut på tiden. Som refererats tidigare finns ett samarbete med Försvarmaktens Dykeri- och navalmedicinska center och under året har 31 dykare utbildats där, varav 7 räddningsdykare och 13 hjälmdykare samt 11 vattendykledare. Under året har även uttagning till pilotutbildning bland kustbevakningsutbildad personal skett och 3 nya piloter genomgår nu denna utbildning.

Inför de internationella operationerna i Medelhavet har genomförts så kallade missionsutbildningar för samtlig deltagande personal från Kustbevakningen, men även Polisen och MSB, har inbjudits att delta. Särskild uppmärksamhet ägnades åt FN:s resolution 1325 ”Kvinnor, fred och säkerhet” med inbjuden expert från Kriminalvården. Inför operationerna togs också fram särskilda skyltar till fartyget för att vägleda kvinnor ombord gällande till exempel bindor eller blöjor till barnen. Det säkerställdes också att det skulle finnas minst en kvinnlig kustbevakare ombord på varje patrull.

9.4 Arbetsmiljö och sjukfrånvaro

Kustbevakningen prioriterar arbetsmiljö och hälsa högt och arbetar systematiskt med arbetsmiljö ur flera perspektiv: sjö- och flygsäkerhet samt teknisk, fysisk och psykosocial arbetsmiljö. Det systematiska arbetsmiljöarbetet är inarbetat i verksamhetsplaneringen och ingår som en naturlig del i det dagliga arbetet. Arbetsmiljöutbildning genomförs kontinuerligt för olika målgrupper inom myndigheten och under 2017 har två utbildningar genomförts för fartygs- och maskinbefäl, chefer, personalkonsulter samt arbetsmiljöombud med sammanlagt 39 deltagare. För att säkerställa en god arbetsmiljö genomförs vid behov även olika arbetsmiljöutredningar i större eller mindre omfattning.

Kustbevakningen arbetar för att tidigt fånga upp tillbud, arbetsskador, hot och våld genom rutiner och systemstöd. Arbetet med att ta lärdom av arbetsskadeanmälningar och tillbud har under året praktiskt använts för erfarenhetsåterkoppling vid bland annat utbildning, tekniska åtgärder och rutiner ombord. Se även under avsnitt 10.3 Sjö- och flygsäkerhet.

En ny delegationsordning för arbetsmiljöuppgifter har färdigställts under året och arbetsmiljöansvaret förtydligas i myndighetens nya arbetsordning (AO). Arbetet fortsätter under 2018 då bland annat ansvar för arbetsmiljön kommer att förtydligas och utbildning avseende organisatorisk och social arbetsmiljöutredning (OSA) ska genomföras.

Tabell 25: Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaro (%)	2017	2016	2015
Alla anställningar	2,68	2,67	2,82
Andel med minst 60 dagars sjukfrånvaro	39,82	40,36	42,52
Alla kvinnor	4,58	4,96	5,17
Alla män	2,01	1,86	2,03
Alla yngre än 30 år	1,54	0,87	1,46
Alla mellan 30-49 år	2,61	2,42	2,57
Alla 50 år och äldre	3,17	3,80	3,69

Myndighetens sjukfrånvaro är fortsatt låg, endast en marginell ökning från föregående år. I jämförelse med Arbetsgivarverkets siffror för sjukfrånvaro i staten som uppgår till 4,0 procent bedöms Kustbevakningens sjuksiffror som låga.

10. IT-, materiel- och lokalförsörjning

En effektiv och väl fungerande kustbevakningsverksamhet är beroende av ändamålsenliga lokaler, fartyg, flygplan, fordon samt IT, övrig materiel och teknik. Tillgänglighet till system och teknik såväl som till service och support, användbarhet, säkerhet för egen personal samt för tredje man och miljö, är avgörande för att tekniken ska vara det stöd som verksamheten kräver. Kustbevakningen har därför en omfattande teknisk verksamhet som innefattar allt från nyutveckling, anskaffning och anpassning till fortlöpande drift och underhåll.

Under året har ett arbete med att definiera myndighetens materielförsörjningsprocess inletts. Syftet är att kunna utöva materielledning centralt, och på så sätt öka förutsättningar för en robust materielledning och långsiktig planering. En del av arbetet handlar också om att i större utsträckning kunna hantera myndighetens materiel utifrån ett livscykelperspektiv. Detta arbete kommer att fortsätta under kommande år.

10.1 Informationsteknologi (IT)

IT är ett viktigt och strategiskt verktyg för att Kustbevakningen ska utvecklas och nå verksamhetens mål. IT-funktioner bidrar till effektivitet och kvalitet i såväl den operativa som i den administrativa verksamheten.

Kustbevakningen fortsätter att arbeta för mer standardiserade, mindre komplexa och centralt administrerade IT-lösningar. Det ska i sin tur leda till ett minskat antal oplanerade störningar, bättre prestanda i IT-systemen och högre effektivitet i Kustbevakningens verksamhet.

Kustbevakningens verksamhet ställer också höga krav på tillgänglighet till både IT-funktioner och telefoni och tillgång till driftsäkra IT-baserade funktioner. Störningar i IT-funktioner behöver åtgärdas snabbt, även utanför kontorstid och myndigheten har därför IT-beredskap dygnet runt.

Kustbevakningens investeringar och satsningar, till exempel en ny WiFi-lösning, har gett resultat med en god stabilitet i IT-infrastruktur och under 2017 kan konstateras att inga större haverier har inträffat. Myndigheten har inte heller haft några virusutbrott eller Ransomware under 2017. Däremot inträffade en lokal störning i telefonin i samband med en uppgradering. Effekten av ökat förebyggande arbete i IT-infrastrukturen har gett resultat i form av färre allvarliga incidenter. Dock har det inte gett önskvärt resultat i form av färre ärenden till Servicedesk.

Utveckling av myndighetens operativa stödsystem som till exempel Sjöbasis (se avsnitt 8.1) och KIBS (Kustbevakningens informations- och beslutstödssystem) pågår löpande under året. Antalet användare ökar fortfarande i Sjöbasis, driften är fortsatt stabil och en ny modul för övningsverksamhet har driftsatts. Utveckling av en modul för fiskerapportering i KIBS pågår men är något försenad. Kustbevakningen har också under året ökat användningen av myndighetens dokument- diarie- och ärendehanteringssystem. Intern utbildning för användare sker kontinuerligt.

Myndigheten har under året driftsatt en plattform som möjliggör ett mobilt arbetsätt genom användandet av mobila enheter ute i verksamheten. En andra etapp har inletts med mål att införa verksamhetsappar för främst linjepersonalen. Under året har utvecklingen av en pilot-app för farligt gods (Pluto) inletts och en första prototyp har tagits fram. Arbetet har fått bra respons från farligt gods-gruppen som är testgrupp. Utvecklingen sker agilt vilket innebär att

man kontinuerligt utvecklar-testar-utvecklar-testar. På så sätt säkerställs att appen kommer att uppfylla verksamhetens krav och en första version beräknas vara klar våren 2018.

Fartygens behov av tillgång till IT-nätverket är en kritisk framgångsfaktor och förutsättningarna för datakommunikation till havs skiljer sig väsentligt åt från kommunikation på land, inte minst genom att det ofta är stora avstånd. Två olika IT-koncept för fartyg har tagits fram under året: ett för fartyg som använder satellitkommunikation och ett för övriga fartyg och stationer. Pilotförsök ombord på ett 300-seriefartyg och station pågår.

10.1.1 Informationssäkerhet och signalskydd

Informationssäkerhet

Informationssäkerhet består av två delar: teknik och medvetenhet. Den tekniska muren kan vara fullgod, men det hjälper inte om någon på insidan öppnar dörren. Det krävs återkommande information och utbildning internt för att öka kunskap och medvetenhet om risker.

I Kustbevakningen pågår sedan flera år ett fortlöpande arbete för att på olika sätt säkerställa en säker hantering och styrning av information. Kustbevakningens ledningssystem för informationssäkerhet (KLIS) bygger på myndighetens egna riskbedömningar såväl som krav från MSB, Datainspektionen och samverkande myndigheter.

Som ett led i att stärka den tekniska informationssäkerheten har Kustbevakningen bland annat infört en ny WiFi-lösning under året. Den tekniska muren finns på plats med virussydd och andra tekniska skyddsfunktioner och myndigheten bedömer att den tekniska informationssäkerheten är tillfredsställande.

För att öka kunskapsnivån i myndigheten genomfördes under våren 2017 en stor informationsinsats i samband med kustbevakningsseminarier för samtlig personal. Det fick ett mycket bra genomslag och medvetenheten ökade både via seminarierna och genom händelser i omvärlden. Fortsatta, återkommande satsningar kommer dock att krävas för att bibehålla en hög medvetenhet och kunna möta hot i omvärlden.

Kustbevakningen har genomfört en mer omfattande säkerhetsskyddsanalys under året och kommer att arbeta vidare med åtgärder kopplat till analysen.

Signalskydd

Kustbevakningen tillhör en av de myndigheter som enligt regeringen ska ha säkra kryptografiska funktioner för utbyte av information som rör rikets säkerhet, det vill säga hemlig information. Systemen får även användas för att kommunicera annan skyddsvärd information som inte når upp till kriterierna för rikets säkerhet.

Signalskyddsverksamheten innefattar användning av kryptografiska åtgärder som syftar till att förhindra obehörig insyn i och påverkan av myndighetens kommunikationer. Under 2017 har en analys av verksamhetens behov av signalskyddsförmåga genomförts och införande av nytt regelverk har färdigställts.

10.2 Fartyg, flyg och övrig materielförsörjning

Myndighetens huvudansvar grundar sig i förmågan att kunna verka i den maritima miljön i tre dimensioner: under ytan, på ytan och i luften. Det är en komplex uppgift och ställer krav på att myndigheten har materielsystem som är både lämpliga och har hög tillgänglighet för att

---

kunna lösa uppgiften. Kustbevakningen förfogar därför över en stor andel materiella resurser vilket innebär ett kontinuerligt arbete med anskaffning, drift, moderniseringar, underhåll och avyttring.

Under 2017 genomfördes ett flertal tekniska anskaffnings- och utvecklingsprojekt inom områdena flyg, fartyg, fartygsmateriel, miljömateriel, beklädnad och skyddsutrustning. En viktig del i att förenkla och effektivisera arbetet är att fortsätta upphandla ramavtal för avhjälpande underhåll inom flera områden. Detta arbete sker successivt och under 2017 har Kustbevakningen tecknat ett antal nya avtal, till exempel avseende transport, arbetskläder och elektronikunderhåll.

Kustbevakningens behov av flera kostnadskrävande investeringar har belysts utifrån en långsiktig inventering. Myndigheten har flera större investeringsprojekt framför sig för att kunna vidmakthålla myndighetens förmåga över tid. Behoven har lyfts i myndighetens budgetunderlag och innefattar bland annat moderniseringar och utbyten av miljöskyddsfartyg. Samtidigt arbetar myndigheten med att komma tillrätta med en förvaltningsskuld från tidigare stora projekt. Det tar lång tid att få nya enheter tekniskt och operativt klara vilket i vissa fall har inneburit att förvaltningsarbetet inom andra områden har behövt prioriteras ned.

I slutet av året inleddes arbete med en översyn av myndighetens långsiktiga materielförsörjningsprocess.

Kustbevakningen har också under året följt arbetet i den tekniska arbetsgruppen kopplad till North Atlantic Coast Guard Forum (NACGF).

10.2.1 Fartyg och fartygsmateriel

Fartygens tekniska status är godtagbar, men fortfarande uppstår en del avhjälpande underhåll, incidenter och tekniska problem som stör verksamheten. Upplevda störningar bedöms till viss del kunna reduceras genom att utveckla konfigurationsledning²⁸ och kvalitetsarbete samt att förskjuta andelen avhjälpande underhåll mot förebyggande underhåll. Ett sådant arbete har påbörjats under 2017 med ett antal materielsystem och börjar redan ge resultat.

Arbetet med en förstudie om modernisering av äldre miljöskyddsfartyg, förstudie KBV 301-serien och upphandling av modernisering av KBV 181 har varit pausat under stora delar av 2017 i väntan på beslut om budget. Ersättningsanskaffning av beredskapsbåtar (Norsafe) har till största del följt planen. Det kvarstår dock en del arbete inom ramen för projektet, bland annat integrering av båtarna på KBV 001-serien och KBV 031-serien, för att båtarna ska passa i respektive förvaringsplats.

Kustbevakningens flotta består av både moderna fartyg samt fartyg som börjar bli föråldrade. Till detta tillkommer en ansevärd mängd mindre båtar. Det ställer stora krav på kontinuerligt underhåll.

Oplanerat underhåll, incidenter och tekniska problem kan innebära minskad operativ nytta och kan leda till att myndigheten inte uppnår sina mål. Kustbevakningen strävar därför efter att allt underhåll ska vara planerat. Under 2017 är fördelningen mellan förebyggande

---

²⁸ Fartygets konfiguration består av dess ingående system och dokumentation bildar fartygets konfiguration. Under ett fartygs livcykel kan konfigurationen förändras (fartyget och dess system modifieras) ska detta dokumenteras. Konfigurationsledning handlar i generella termer om serielikhet och ordning och reda på dokumentation.

underhåll och avhjälpande underhåll 30/70 procent. Incidenter, tekniska problem och övrigt oplanerat underhåll har kostat Kustbevakningen betydande belopp under året. Kustbevakningen har också behövt planera om (inte genomföra underhåll) för att klara de utgifter som det oplanerade underhållet fört med sig. Samtliga riktade underhållsinsatser har inte heller kunnat genomföras i tid till följd av överprövningar, utan får skjutas till 2018. Samtliga säkerhetsrelaterade åtgärder har dock kunnat genomföras.

Satsningar i Kustbevakningens befintliga underhållssystem har genomförts för att förskjuta avhjälpande underhåll mot det förebyggande. Det innebär till viss del arbete med systemstöd men framförallt innebär det ett förändrat arbetssätt vad gäller hantering av arbetsordrar och underhållsrapportering. Nuvarande underhållssystemet börjar närma sig ”end of life” och under 2017 genomfördes en studie för att undersöka myndighetens framtida behov av systemstöd. Studien visade att myndighetens sjögående verksamhet i kombination med att flera administrativa system inom ett antal år behöver bytas ut, ger ett behov av ett systemstöd som omhändertar helheten, ett så kallat Fleet Management System (FMS).

Under året har Kustbevakningen fortsatt arbete med förvaltningsorganisation och att skapa serielikhet inom materielsystemen för att därigenom säkerställa en robust förvaltning av fartygen och dess materiel under det vidmakthållande skedet av deras livscykel.

Besiktningar har genomförts enligt Kustbevakningens avtal och Transportstyrelsen har genomfört fribords-, botten-, och sjövärdighetsbesiktning enligt gällande direktiv. Alla besiktningar har genomförts med godkänt resultat.

Under året har myndigheten även samverkat med Sjöfartsverket vad gäller deras nya isbrytare där Kustbevakningen framöver kan bidra i projektet avseende anpassningar i designarbetet.

10.2.2 Flyg

Kustbevakningsflyget följer regelbundet utvecklingen av regelverk som utgår från Europeiska Luftfartsmyndigheten (EASA).

Under året har Kustbevakningens flygorganisation nu fått arbetet, med helt nya manualer och implementeringen av det nya regelverket enligt EASA, godkänt av Transportstyrelsen. Flygpersonal utbildades omgående i det nya regelverket och därefter har ytterligare utbildnings- och informationsinsatser genomförts för övriga berörda i myndigheten.

Slutförandet av projekt med uppgradering strömförsörjning/datorbyte har under året blivit något försenat men kommer att slutföras i början av 2018. Det har dock endast inneburit mindre påverkan på verksamheten. Reparationskostnader på två motorer i slutet på året har påverkat budget negativt och i viss mån verksamhetsplaneringen.

10.2.3 Miljöskydds- och dykermateriel

Kustbevakningens miljöskydds- och dykermateriel är tillgängligt och funktionellt, med något undantag. Underhåll genomförs kontinuerligt och vid behov vidtas åtgärder för att upprätthålla funktion och förmåga av utrustning och materiel.

Årets underhåll av och övningar med materiel ombord på fartyg har genomförts enligt plan. Arbete med mätningar av bland annat hydrauliken på fartygen är initierat.

Utbyte av utsjölansor har blivit försenade på grund av en avbruten upphandling. Ny förstudie för ersättningsanskaffning av länssystem och förstudie för upptagning av lätta oljor pågår. Myndighetens engångskemdräkter för sanering och insats med räddningsdykare har bytts ut och upphandling av hjälmdyksystem pågår.

En förstudie rörande AUV (Autonomous Underwater Vehicle) har genomförts i samverkan med bland annat Havs- och Vattenmyndigheten, Försvarmakten, Polisen och Sjöfartsverket. Förstudien avslutades med en rapport under våren och utifrån denna fattade Kustbevakningen beslut om att inte fortsätta projektet.

Överenskommelsen om att Kustbevakningen ansvarar för underhåll och lagerhållning av MSB:s statliga oljeskyddsreserver är etablerad och fungerar mycket bra. Kustbevakningen har under året arbetat vidare för enklare, säkrare och effektivare uthämtning av materiel från förråd och depåer. Begränsnings-, upptagnings- och mellanlagringscontainrar är i stort färdigställda för att presenteras under 2018 i samband med Balex Delta-övningen. Genom detta arbete, i kombination med ett nytt transportavtal, har myndighetens försörjningskedja av miljöskyddsmateriel mellan förråd och insatsområde stärkts betydligt. På de platser som det finns MSB-utrustning finns det nu robusta depåer för materiel, där det finns möjlighet för samnyttjande av vissa resurser myndigheterna emellan.

Kustbevakningen har under året också deltagit i utbildningar anordnade av EMSA vid den nya depån för miljöskyddsmateriel i Gdansk.

10.3 Sjö- och flygsäkerhet samt övrigt verksamhetsskydd

Kustbevakningen ska vara, och är, en säker myndighet med högt kvalitets- och miljömedvetande hos alla medarbetare. Därför integreras säkerheten i den dagliga verksamheten för att få en hög säkerhetsnivå speciellt anpassad till kustbevakningsverksamhet. För att på ett systematiskt sätt samla och strukturera alla typer av olyckor, tillbud och tekniska fel med påverkan på arbetsmiljö, miljö, sjö- och dyksäkerhet används ett internt incidentrapporteringssystem. I systemet ingår också anmälningar om händelser inom informations-, organisations-, person- och fysisk säkerhet.

Sjösäkerhet

För sjösäkerhet följer Kustbevakningen befintliga internationella och nationella regelverk när de är tillämpliga för statsfartyg, eller lämpliga i övrigt. I de fall reglerna inte är tillämpliga för statsfartyg har Kustbevakningen upprättat och följer egna föreskrifter. Kustbevakningens egna sjösäkerhetssystem (KSS) är ett ledningssystem för en säker och miljövänlig drift av myndighetens fartyg och baseras på ISM-koden (Internationella säkerhetsorganisationskoden för säker drift av fartyg och för förhindrande av förorening). Det är ett verktyg för att identifiera, förebygga och minimera risker i verksamheten och bidra till att förhindra att människor, miljö eller egendom kommer till skada. En del av arbetet med att förebygga och minimera risker är att besättningarna kontinuerligt övas för att bättre kunna hantera nödsituationer vid framförallt brand ombord, fartygets övergivande samt man över bord.

Myndigheten har utrett tre allvarliga sjöolyckor i samband med bordning och övning under året. Som ett resultat av detta har flera säkerhetsförbättrande åtgärder vidtagits, exempelvis metodutveckling för bordning, konstruktionsförbättringar på båtar samt uppdaterade underhållsplaner och utbildningsinsatser.

Sjösäkerhetsarbetet och arbetet med kvalitetssäkring är en utmaning men utvecklingen är positiv. Genom en ökad dialog och tydliga markeringar i tillsynen har organisation fått ökad medvetenhet. Det gav direkt resultat i en märkbar förändring vid halvårsskiftet då projekt för nytt sjösäkerhetssystem startade med brett engagemang genom hela organisationen.

Under 2017 genomfördes interna sjösäkerhetsinspektioner enligt plan fördelade på hela landet. Myndighetens eget tillsynsarbete är en viktig komponent i arbetet med att få fokus på kvalitet i säkerhetsarbetet. Syftet med inspektionerna är att öka sjösäkerheten och kvalitets-säkra myndighetens säkerhetsarbete både på land och ombord på fartygen.

Flygsäkerhet

Provinstallation av A2A (Air-to-Air) har genomförts under året. A2A är en mjukvara i radar som möjliggör upptäckt av flygenhet som inte sänder ut signal. Utveckling tillsammans med tillverkaren pågår utifrån resultat av provinstallationen.

Övrigt verksamhetsskydd

Säkerhetshöjande åtgärder avseende fysiskt skydd mot yttre hot sker löpande utifrån genomförda säkerhetsanalyser. Skyddet avseende kuststationer, utrustning och fartyg höjs successivt genom utbildning och säkerhetsrutiner i kombination med elektroniska och mekaniska säkerhetsfunktioner.

10.4 Internt miljöledningsarbete

Kustbevakningen främjar en god och hållbar miljö genom arbetet med miljöövervakning och miljöräddning. För myndigheten är det därför viktigt att också i den egna verksamheten minimera miljöpåverkan. Under året har Kustbevakningen fortsatt att arbeta med åtgärder kopplade till myndighetens miljömål. Åtgärder har bland annat genomförts kopplat till belysning, justering av temperatur, ökat antal videokonferenser, samåkning, optimering av fartygens driftprofiler samt ökade miljökrav vid upphandlingar.

En slutsammanfattning av myndighetens interna miljömål för perioden 2014-2017 har genomförts. Tre av de fem miljömålen har uppfyllts. De avser minskad elförbrukning i lokaler, minskad elförbrukning vid kaj samt minskat koldioxidutsläpp per driftstimme för myndighetens fartyg. Mål avseende miljökrav vid upphandlingar har delvis uppnåtts. Myndigheten överträffar målet avseende ställda miljökrav i genomförda upphandlingar. Däremot saknas möjlighet att följa upp och kvalitetssäkra ställda krav, även om kontroll av certifikat och andra kravpunkter utförs regelbundet. Det femte målet avseende minskning av koldioxid från tjänsteresor har inte uppnåtts, vilket framför allt beror på att myndighetens tjänsteresor har ökat i samband med mer frekventa utlandsuppdrag och till viss del till följd av förändringsarbetet.

Under året har en miljöutredning av myndighetens verksamhet genomförts, som kommer att ligga till grund för framtagande av nya miljömål.

10.5 Kustbevakningens lokaler och kajer

Flera av myndighetens lokaler är ändamålsenliga och i bra skick. Det finns dock brister och framöver finns behov av olika anpassningar runt om i landet. Åtgärderna finns inlagda i en

prognos för hyresbudget 2018-2021, men kommer att prioriteras utifrån vilka som bedöms ge störst operativ nytta.

Vid årsskiftet 2016/2017 flyttade Kustbevakningen in i nya lokaler i Malmö och invigning skedde i april med hjälp av landshövding Anneli Hulthén. Kuststationen är resultatet av en sammanslagning av kuststationerna i Helsingborg och Höllviken i syfte att samla fartyg och personal som verkar i Skåne och Öresund.

Under året har nybyggnation av en kuststation i Strömstad inletts samt en ny kaj i Umeå, med förväntad färdigställande under hösten 2018.

Myndighetens lokal i Furusund har avetablerats. I Karlskrona och Stockholm har kontorslokaler anpassats till nya organisationen genom fler och ändrade arbetsplatser. Dessutom har en ny lokal för hantering av intendenturförrådet uppförts. Invigning av verksamheten i den nya lokalen planeras till mars 2018.

11. Ekonomiska nyckeltal

11.1 Kostnader per prestation

Enligt förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag 3 kapitlet 1 § ska myndigheten redovisa hur verksamhetens prestationer har utvecklats med avseende på volym och kostnader.

Tabell 26: Kostnader per prestation 2015-2017 (tkr)

Kostnader per prestation	2017	2016	2015
Räddningstjänst			
Olje-, kemskydds- och förebyggande operationer	27 712	20 514	16 730
Sjöövervakning			
Gränskontroll	3	0	3
OB och tullkontroll	6	5	11
Fiskerikontroll	10	10	13
Miljöövervakning	72	78	81
Sjötrafikövervakning och sjösäkerhetstillsyn, inkl. ratt- och sjöfylleri	3	4	4

Anmärkning: För att få fram kostnaden per prestation i räddningstjänst görs enligt följande: kostnad för räddningstjänst divideras med totalt antal insatser i räddningstjänst. För att få fram kostnaden per prestation i sjöövervakning görs enligt följande: timmar för insatsen divideras med totala timmar (procentsats erhålls) och multipliceras med kostnader för sjöövervakning och divideras med antalet insatser för aktuell prestation. Kostnaden för sjöövervakning har även fördelats på övrig sjöövervakning. Övrig sjöövervakning redovisas inte då den inte bedöms ingå i "viktiga prestationer" som förordningen avser.

11.2 Kostnader och intäkter per verksamhet

Enligt förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag 3 kapitlet 1-2 § ska myndigheten fördela verksamhetens totala intäkter och kostnader i årsredovisningen. Intäkterna ska specificeras på intäkter av anslag respektive övriga intäkter. Kustbevakningen ska redovisa kostnad per verksamhet enligt den indelning som använts i resultatredovisningen.

Avskrivningskostnaden bildar en fördelningsnyckel i två kategorier: räddningstjänst och sjöövervakning. Avskrivningar för flygplan och större fartyg som är fördelningsnyckel. Huvudsyftet med fartyget/flygplanet, räddningstjänst eller sjöövervakning, avgör vilken kategori som det ska tillhöra. I vissa fall där inget huvudsyfte kan urskiljas fördelas avskrivningskostnaden mellan områdena med en schablon. Vissa intäkter och kostnader har fördelats utan fördelningsnyckel. Uppdragsverksamhetens kostnader och intäkter baseras på värden från årsredovisningen och ingen fördelning görs.

Tabell 27: Kostnad per verksamhet 2015-2017 (tkr)

Kostnader per verksamhet	2017	2016	2015
Sjöövervakning	528 148	471 102	462 459
Räddningsinsatser, krisberedskapsförmåga	748 231	697 487	669 201
Uppdragsverksamhet ¹	3 895	4 761	7 592
Summa	1 280 274	1 173 350	1 139 252

¹Kostnaden för uppdragsverksamhet har rättats till 4 764 tkr i tabellen för uppdragsverksamhet år 2016. I denna sammanställning har ingen rättelse gjorts avseende jämförelsesiffrorna för år 2016 och skillnaden om 3 tkr.

Tabell 28: Intäkter per verksamhet 2015-2017 (tkr)

Verksamhet/intäkter av anslag	2017	2016	2015
Sjöövervakning	-438 002	-433 747	-416 998
Räddningsinsatser, krisberedskapsförmåga	-728 346	-677 433	-637 510
Summa	-1 166 348	- 1 111 180	- 1 054 508
Verksamhet/övriga intäkter	2017	2016	2015
Sjöövervakning	-86 383	-33 947	-42 214
Räddningsinsatser, krisberedskapsförmåga	-13 628	-14 733	-26 726
Uppdragsverksamhet	-3 914	-4 775	-7 694
Summa	-103 925	-53 455	-76 634

Anmärkning: Övriga intäkter omfattar huvudsakligen realisationsvinster och bidrag från andra myndigheter. Vissa intäkter har fördelats utan fördelningsnyckel, intäkterna framgår av not om intäkter av avgifter och andra ersättningar i den finansiella redovisningen. År 2017 är det främst bidrag för Frontexinsatser som orsakat ökningen under sjöövervakning.

Enligt regleringsbrev Ju2016/08998/SSK, Ju2016/07730/SSK samt Ju2017/03861/SSK ska Kustbevakningen redovisa direkta och indirekta kostnader per verksamhet. Totala indirekta kostnader har fördelats mellan sjöövervakning och räddningstjänstinsatser/krisberedskapsförmåga. Samma procentandel som används vid fördelningen av övriga intäkter och kostnader mellan verksamhetsområdena har använts vid fördelningen av indirekta kostnader. Skillnaden mellan totala kostnader för verksamhetsområdet och indirekta kostnader ses som direkta kostnader.

Tabell 29: Direkta och indirekta kostnader per verksamhet 2015-2017 (tkr)

Fördelning direkta och indirekta kostnader	2017	2016	2015
Direkta kostnader Sjöövervakning	465 945	413 226	407 841
Indirekta kostnader Sjöövervakning	62 203	57 876	54 618
Direkta kostnader Räddningsinsatser, krisberedskapsförmåga	644 796	607 095	585 700
Indirekta kostnader Räddningsinsatser, krisberedskapsförmåga	103 435	90 392	83 501

11.3 Uppdragsverksamhet

Kustbevakningen får, under vissa förutsättningar, bedriva uppdragsverksamhet vilket också görs i mindre omfattning. Under året har sådan verksamhet skett framför allt i samverkan med Umeå universitet och Polisen.

Fartygsresurs för marinvetenskaplig forskning

Marinvetenskaplig forskning kan vara att forska om fiske, ta bottenprover från havsbotten, vattenprover från vattenkolumnen, mäta strömningar eller vattendjup och salthalter. Kustbevakningens fartyg KBV 181 används regelbundet som plattform för Umeå universitets marinvetenskapliga forskning vid provtagning i Bottniska viken och har anpassats för arbete inom forskning och miljöövervakning. På motsvarande sätt medverkar även KBV 051 återkommande som hjälp till Länsstyrelsen för provtagningar i Väneren. Fartygen är en del i Kustbevakningens miljöräddningsberedskap och delvis även den förebyggande sjöövervakningen parallellt som de nyttjas för forskning.

Dykeri- och undervattensuppdrag

Kustbevakningen har under året bidragit till offentlig resurssamordning med nära anknytning till myndighetens egen dykeri- och undervattensverksamhet genom att vid flertalet tillfällen bistå Polisen vid insats. Insatserna ger också god kompetensutveckling och övning för Kustbevakningens dykare.

Tabell 30: Resultat av uppdragsverksamhet 2015-2017 (tkr)

(tkr)	2017	2016	2015
Ingående balans och ackumulerat resultat	-17	-28	-130
Intäkter av uppdragsverksamhet			
- Transportuppdrag Umeå Marina Forskningscentrum	2 614	3 269	2 803
- Transportuppdrag övriga	226	284	163
- Dykeriuppdrag	0	107	0
- Uppdrag för sjöfartsskydd Transportstyrelsen	1 000	1 000	1 000
- Övrig uppdragsverksamhet	74	115	112
- Konsultstöd till uppdrag SLU ¹ och SMHI ²	0	0	67
- Uppdrag för isbrytning Sjöfartsverket	0	0	3 549
Summa intäkter	3 914	4 775	7 694
Kostnader av uppdragsverksamhet			
- Transportuppdrag Umeå Marina Forskningscentrum	2 595	3 255	2 737
- Transportuppdrag övriga	226	284	163
- Dykeriuppdrag	0	107	0
- Uppdrag för sjöfartsskydd Transportstyrelsen	1 000	1 000	1 000
- Övrig uppdragsverksamhet	74	115	112
- Konsultstöd till uppdrag SLU ¹ och SMHI ²	0	0	53
- Uppdrag för isbrytning Sjöfartsverket	0	0	3 527
- Korrigering kostnader 2016 ³	0	3	0
Summa kostnader³	3 895	4 764	7 592
Resultat för uppdragsverksamhet³	19	11	102
Utgående balans och ackumulerat resultat³	2	-17	-28

¹ Sveriges lantbruksuniversitet

² Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut

³ En rättelse av kostnaden för år 2016 har gjorts med 3 tkr. Rättelsen påverkar resultatet för uppdragsverksamhet från 14 tkr till 11 tkr. Utgående balans och ackumulerat resultat år 2016 förändras från -14 tkr till -17 tkr.

12. Finansiell redovisning

12.1 Sammanställning av väsentliga uppgifter

(tkr)	2017	2016	2015	2014	2013
Låneram i Riksgäldskontoret					
Beviljad	2 400 000	2 599 200	2 699 200	2 900 000	3 000 000
Utnyttjad vid årets slut	2 240 529	2 374 529	2 510 529	2 669 529	2 806 529
Räntekontokredit hos Riksgäldskontoret					
Beviljad	40 000	40 000	40 000	40 000	40 000
Utnyttjad	0	0	0	0	0
Räntekonto hos Riksgäldskontoret					
Räntekostnader	1 848	1 961	1 040	0	0
Ränteintäkter	0	0	0	1 757	4 084
Intäkter av avgifter och andra ersättningar (disponeras av myndigheten)					
Beviljat i regleringsbrev ¹	0	0	6 000	6 000	6 000
Enligt resultaträkning	6 125	10 082	21 858	25 534	33 848
Övriga avgiftsintäkter (disponeras inte av myndigheten)					
Beviljat i regleringsbrev ¹	0	0	4 000	2 000	2 000
Enligt resultaträkning ²	-96	2 004	192	-5 822	-5 969
Anslagskredit					
Beviljad	33 523	32 960	31 206	31 399	30 200
Utnyttjad	0	0	0	0	0
Summa anslagssparande	180 414	231 982	246 470	263 406	214 823
Därav in-tecknat för framtida kostnader ³	180 414	231 982	246 470	263 406	214 823
Antal årsarbetskrafter (st)⁴	753	728	708	729	743
Medelantal anställda (st)⁵	814	781	754	774	787
Driftkostnad per årsarbetskraft	1 370	1 293	1 277	1 165	1 188
Årets kapitalförändring	-10 001	-8 715	-8 110	-8 532	-8 863
Balanserad kapitalförändring	-13	23	494	1 487	3 303

¹ År 2016-2017 finns det ingen styrning mot belopp i Kustbevakningens regleringsbrev.

² Övriga avgiftsinkomster redovisas mot inkomsttitel 2713 Vattenföreningensavgifter m.m.

³ Hela det utgående anslagssparandet är in-tecknat för framtida kostnader. Anslagssparandet kommer att användas för att täcka underskotten under 2018-2019.

⁴ Övertid som tagits ut i pengar har inte omvandlats till årsarbetskrafter och ingår därför inte i uppgiften om antalet årsarbetskrafter.

⁵ I medelantalet anställda har inga avdrag för tjänstledigheter gjorts.

12.2 Resultaträkning

(tkr)	Not	2017	2016
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag		1 166 348	1 111 180
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	1	6 125	10 082
Intäkter av bidrag	2	92 166	38 463
Finansiella intäkter	3	5 634	4 910
Summa verksamhetens intäkter		1 270 273	1 164 635
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	4	-649 886	-602 619
Kostnader för lokaler		-48 616	-47 235
Övriga driftkostnader	5	-332 754	-291 477
Finansiella kostnader	6	-14 517	-16 233
Avskrivningar och nedskrivningar		-234 501	-215 786
Summa verksamhetens kostnader		-1 280 274	-1 173 350
Verksamhetsutfall		-10 001	-8 715
Uppbördsverksamhet	7		
Intäkter av avgifter m.m. som inte disponeras		-96	2 004
Medel som tillförts statens budget från uppbördsverksamhet		96	-2 004
Saldo uppbördsverksamhet		0	0
Transfereringar	8		
Medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag		0	17
Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag		50	0
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag		2 300	0
Lämnade bidrag		-2 350	-17
Saldo Transfereringar		0	0
Årets kapitalförändring	9	-10 001	-8 715

12.3 Balansräkning

Tillgångar

(tkr)	Not	2017-12-31	2016-12-31
Immateriella anläggningstillgångar			
Balanserade utgifter för utveckling	10	40 935	46 456
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar		1 062	557
Summa immateriella anläggningstillgångar		41 997	47 013
Materiella anläggningstillgångar			
Förbättringsutgifter på annans fastighet	11	4 944	7 792
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	12	2 334 136	2 499 714
Pågående nyanläggningar	13	63 743	46 138
Förskott avseende Materiella anläggningstillgångar	14	3 886	1 021
Summa materiella anläggningstillgångar		2 406 709	2 554 665
Varulager m.m.			
Varulager och förråd		15 104	15 278
Summa varulager m.m.		15 104	15 278
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		166	145
Fordringar hos andra myndigheter	15	29 261	22 477
Övriga kortfristiga fordringar	16	1 035	1 229
Summa kortfristiga fordringar		30 462	23 851
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader	17	17 179	17 453
Upplupna bidragsintäkter	18	65 111	15 650
Övriga upplupna intäkter	19	801	696
Summa periodavgränsningsposter		83 091	33 799
Avräkning med statsverket			
Avräkning med statsverket	20	-175 904	-213 654
Summa avräkning med statsverket		-175 904	-213 654
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	21	301 889	382 660
Kassa och bank		0	0
Summa kassa och bank		301 889	382 660
Summa tillgångar		2 703 348	2 843 612

Kapital och skulder

(tkr)	Not	2017-12-31	2016-12-31
Myndighetskapital			
Statskapital	22	107 717	106 139
Balanserad kapitalförändring	23	-13	23
Kapitalförändring enligt resultaträkningen		-10 001	-8 715
Summa myndighetskapital	24	97 703	97 447
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	25	1 581	2 175
Övriga avsättningar	26	12 579	10 823
Summa avsättningar		14 160	12 998
Skulder m.m.			
Lån i Riksgäldskontoret	27	2 240 529	2 374 529
Kortfristiga skulder till andra myndigheter	28	35 974	29 706
Leverantörsskulder		70 766	53 965
Övriga kortfristiga skulder	29	16 331	18 405
Summa skulder m.m.		2 363 600	2 476 605
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader	30	69 555	75 659
Oförbrukade bidrag	31	158 330	180 903
Summa periodavgränsningsposter		227 885	256 562
Summa kapital och skulder		2 703 348	2 843 612

12.4 Redovisning mot anslag

(tkr)

Anslag	Ingående överföringsbelopp	Årets tilldelning enligt regleringsbrev	Omdisponerat anslagsbelopp	Totalt disponibelt belopp	Utgifter	Utgående överföringsbelopp
2:1 ap.1 Kustbevakningen	231 982	1 117 441	-750	1 348 673	-1 168 259	180 414

Anslagspost 2 disponeras av Kammarkollegiet med 750 tkr enligt Regleringsbrev Ju2017/03861/SSK.

Årets tilldelning för 2017 är 1 117 441 tkr enligt regleringsbrev för budgetåret 2017 Ju2016/08998/SSK, Ju2016/07730/SSK daterad 2016-12-14 samt förändring daterad 2017-04-27, Ju2017/03861/SSK. I det senare beslutet disponeras 750 tkr om till Kammarkollegiet för ersättning till Ekonomistyrningsverket för utredningsuppdrag utfört på Kustbevakningen (ap.2).

Utgifterna för 2017 är 1 168 259 tkr. Detta innebär att anslagssparandet har minskat med 51 568 tkr. Hela det utgående anslagssparandet är intecknat för framtida kostnader. Anslagssparandet kommer att användas för att täcka underskotten under 2018-2019.

Enligt villkor för anslag 2:1 ap.1 i regleringsbrevet disponeras anslaget för sjöövervakning och räddningstjänst till sjöss. Anslaget finansierar även Kustbevakningens kostnader för att samordna de civila behoven av sjöövervakning och för att förmedla civil sjöinformation till berörda myndigheter.

Enligt villkor för anslag 2:1 ap.1 i regleringsbrevet ska Kustbevakningen betala 8 236 500 kronor till Myndigheten för samhällsskydd och beredskap som abonnemangsavgift för det gemensamma radiokommunikationssystemet Rakel, vilket har gjorts utifrån erhållna fakturor.

Enligt villkor för anslag 2:1 ap.2 avser anslagsposten ersättning om högst 750 000 kr för genomförandet av regeringsuppdraget att föreslå en finansieringsmodell för Kustbevakningens verksamhet. Anslagsposten disponeras av Kammarkollegiet.

12.5 Redovisning mot inkomstitel

(tkr)

Inkomstitel	Inkomster
2713 Vattenföreningsavgifter m.m.	-96

Se not för uppbördsverksamhet för specifikation av inkomsterna.

12.6 Finansieringsanalys

(tkr)	Not	2017	2016
Drift			
Kostnader	32	-1 044 346	-957 274
Finansiering av drift			
Intäkter av anslag		1 166 348	1 111 180
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	33	5 313	7 781
Intäkter av bidrag		92 166	38 463
Övriga intäkter		5 634	4 910
<i>Summa medel som tillförts för finansiering av drift</i>		1 269 461	1 162 334
<i>Ökning (-) / minskning (+) av lager</i>		173	-3 303
<i>Ökning (-) / minskning (+) av kortfristiga fordringar</i>		-56 105	5 340
<i>Ökning (+) / minskning (-) av kortfristiga skulder</i>		-16 360	28 280
KASSAFLÖDE FRÅN DRIFT		152 823	235 377
Investeringar			
Investeringar i materiella tillgångar		-74 005	-77 590
Investeringar i immateriella tillgångar		-7 876	-16 318
<i>Summa investeringsutgifter</i>		-81 881	-93 908
Finansiering av investeringar			
Lån från Riksgäldskontoret			
- amorteringar		-134 000	-136 000
Ökning av statskapital med medel som erhållits från statens budget		10 257	
Minskning av statskapital med medel som tillförts statens budget		0	-248
Försäljning av anläggningstillgångar		901	3 049
Bidragsmedel som erhållits för investeringar			
<i>Summa medel som tillförts för finansiering av investeringar</i>		-122 842	-133 199
<i>Förändring av kortfristiga fordringar och skulder</i>		8 678	-4 323
KASSAFLÖDE TILL INVESTERINGAR		-196 045	-231 430
Uppbördsverksamhet			
Intäkter av avgifter m.m. som inte disponeras		-96	2 004
Förändring av kortfristiga fordringar och skulder		201	-955
<i>Inbetalningar i uppbördsverksamhet</i>		105	1 049
<i>Medel som tillförts statens budget från uppbördsverksamhet</i>		96	-2 004
KASSAFLÖDE FRÅN UPPBÖRDSVERKSAMHET		201	-955
Transfereringsverksamhet			
Lämnade bidrag		-2 350	-17
<i>Utbetalningar i transfereringsverksamhet</i>		-2 350	-17
Finansiering av transfereringsverksamhet			
Medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag			17
Medel som erhållits från andra myndigheter för finansiering av bidrag		50	
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag		2 300	
<i>Summa medel som tillförts för finansiering av transfereringsverksamhet</i>		2 350	17
KASSAFLÖDE FRÅN/TILL TRANSFERERINGSVERKSAMHET		0	0
FÖRÄNDRING AV LIKVIDA MEDEL		-43 021	2 991
Specifikation av förändring av likvida medel			
Likvida medel vid årets början		169 006	166 015
Minskning av kassa och bank			
Minskning av tillgodohavande Riksgäldskontoret		-80 771	-10 882
Ökning av avräkning med statsverket		37 750	13 873
<i>Summa förändring av likvida medel</i>		-43 021	2 991
Likvida medel vid årets slut		125 985	169 006

12.7 Tilläggsupplysningar och noter

Allmänt

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag. Belopp redovisas i tkr om inget annat anges.

Undantag från det ekonomiadministrativa regelverket

Anläggningstillgångar som finansieras med bidrag från anslaget 2:4 Krisberedskap

Kustbevakningen omfattas av ett undantag i regleringsbrevet för Myndigheten för samhällsskydd och beredskap. Med undantag från 2 kap. 1 § kapitalförsörjningsförordningen (2011:210) får anläggningstillgångar som används i verksamheten finansieras med anslag 2:4 Krisberedskap. Detta undantag gäller även för de anläggningstillgångar som övriga myndigheter anskaffar och som finansieras med bidrag från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap.

Redovisningsprinciper

Upphandlad utbildning

Från och med 2017 bokförs kostnader för upphandlad utbildning av aspiranter samt övriga upphandlade utbildningar under kostnader för personal. Tidigare har de felaktigt bokförts under övriga driftkostnader. Summan för 2017 uppgår till 7 744 tkr. Motsvarande summa för 2016 är 7 343 tkr. Jämförelsesiffrorna för 2016 har inte ändrats.

Ändrad metod vid redovisning av anläggningstillgångar

Enligt information från Ekonomistyrningsverket ska konton för ingående balanser inte användas löpande under året, vilket Kustbevakningen har gjort tidigare år. Från och med 2017 har Kustbevakningen ändrat sitt sätt att bokföra och redovisar nu transaktionerna på separata konton.

Ersättning från anslag 2:3 Ersättning för räddningstjänst m.m.

Enligt villkor för bidragsfinansierad verksamhet i Kustbevakningens regleringsbrev ska ersättning från anslaget 2:3 Ersättning för räddningstjänst m.m. utbetalas av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap till Kustbevakningen i enlighet med villkor för anslag 2:3 i regleringsbrevet avseende Myndigheten för samhällsskydd och beredskap. I regleringsbrevet för Myndigheten för samhällsskydd och beredskap står följande: Anslagsposten ska användas till ersättning för miljöräddningstjänst till sjöss. Medlen ska betalas ut till Kustbevakningen efter rekvisition. Medlen ska betalas ut till icke räntebärande konto hos Kustbevakningen.

EU-bidrag

Enligt 2 kap. 3 § kapitalförsörjningsförordningen (2011:210) får en anläggningstillgång som används i en myndighets verksamhet helt eller delvis finansieras med bidrag som mottagits från icke-statliga givare. I de allmänna råden framgår att bland annat bidrag från EU räknas som en icke-statlig givare. Med stöd av ovanstående har Kustbevakningen delfinansierat anskaffningen av samtliga fyra kombinationsfartyg av typ KBV 031 med erhållna EU-bidrag från DG Mare, kontrollbidrag från fiskefonden. Redovisningsprincipen skiljer sig därmed jämfört med tidigare anskaffningar av flygplan och fartyg eftersom ovanstående reglering inte gällde vid aktuella anskaffningstillfällen.

EU-bidragen för flygplanen och fartygen tillgodoförs efter huvudplattformens avskrivningstid trots att vissa komponenter har kortare avskrivningstid. Största delen av anläggningstillgångarnas bokförda värde skrivs av efter flygplanens och fartygens avskrivningstid.

Avskrivning av anläggningstillgångar

På anskaffningsvärdet görs linjär avskrivning utifrån den bedömda ekonomiska livslängden. Avskrivningen görs månadsvis. Följande avskrivningstider har tillämpats under 2017.

Utrustning	Avskrivningstid (år)
Verkstadsutrustning, miljöskyddsmateriel	5, 7, 10, 15
Kommunikationsutrustning, nätverksutrustning	5, 10
Sjukvårdsutrustning	5
Persondatorer/servrar	3/5
Programvaror, standard/övriga	3/5
Inventarier och möbler	10
Kontorsmaskiner	5
Fordon standard/special	8/10
Förmånsbilar	5
Högfartsbåtar/arbetsbåtar	10/15
Utrustning båtar	5, 10
Sjösläp	15
Skotrar	5
Fartyg, typ KBV 001, typ KBV 031	30
Fartyg, övriga	25
Utrustning/modifiering av fartyg	5, 10, 15
Svävare	15
Flygplan, nyanskaffning	20
Utrustning/modifiering av flygplan	10
Förbättringsåtgärder annans fastighet	6

Förändrad avskrivningstid

Under 2017 har avskrivningstiden för 8 ribbåtar förkortats jämfört med ursprunglig avskrivningsplan. Anledningen är att ribbåtarnas tekniska livslängd har omvärderats. Se not 12 Maskiner, inventarier, installationer m.m. för mer information.

En genomgång av avskrivningstiderna för övriga mindre båtar har gjorts under året och i vissa fall har avskrivningstiden justerats. Detta bedöms vara inom ordinarie hantering av ett anläggningsregister.

Värdering av anläggningstillgångar

Anskaffningar med en ekonomisk livslängd om minst tre år och ett anskaffningsvärde på minst 20 tkr redovisas som anläggningstillgångar.

Inventering av anläggningstillgångar

Under 2017 har följande större anläggningstillgångar inventerats – flygplanet KBV 503, det större kombinationsfartyget KBV 002, kombinationsfartyget KBV 034 samt övervakningsfartygen KBV 315 och KBV 316. Utöver detta har kuststationerna Oskarshamn, Strömstad och Vänersborg inventerats. Samtliga möbler på kontoret i Karlskrona har inventerats. Samtliga båtar och fordon har inventerats till antal.

Skillnad utgående låneskuld och bokfört värde på anläggningstillgångar

Den utgående låneskulden var 2 240 529 tkr per 2017-12-31 och det bokförda värdet för materiella och immateriella anläggningstillgångar var vid samma tidpunkt 2 448 706 tkr vilket ger en skillnad på 208 177 tkr. Skillnaden förklaras av investeringsutgifter under årets sista månad och pågående projekt som ännu inte lånats upp men som redovisas under pågående ny-anläggningar. Skillnaden förklaras även av invärderade anläggningstillgångar och bidragsfinansierade anläggningstillgångar som inte ska lånefinansieras samt de kostnader som myndigheten tidigare har haft för ränta på förskott och som enligt undantag från det ekonomiska administrativa regelverket inte behöver finansieras genom lån i Riksgäldskontoret. De största posterna uppgår till 80 977 tkr för anslagsfinansierade förskottsräntor och 105 566 tkr för bidrag KBV031-serien.

Finansiell leasing

Kustbevakningen har vid utgången av 2017 inte några avtal om finansiell leasing.

Värdering av varulager

Varulagret har värderats enligt återanskaffningsvärde. Bränsle i flygplanen, kombinationsfartygen och kuststationernas farmartankar samt oljor, skum och urea på kombinationsfartygen och KBV312-serien har inventerats per 2017-12-31. Miljöskyddsförråden, beklädnadsförrådet och det tekniska förrådet i Oskarshamn har inventerats per 2017-12-31.

Värdering av fordringar och skulder

Fordringar har upptagits till det belopp som efter individuell prövning beräknas bli betalt.

Periodavgränsningsposter

Som periodavgränsningsposter bokförs belopp överstigande 50 tkr och som avser anslagsbelastande poster.

Uppbokning av semesterlöneskuld

Uppbokning av semesterlöneskulden beräknas utifrån grundlön reducerad med eventuell del-pension samt fasta och rörliga lönetillägg.

Särskilda upplysningar

Försäljning av anläggningstillgångar

Under 2017 har myndigheten sålt anläggningstillgångar och erhållit försäljningsintäkter till ett värde av 901 tkr. Inga större fartyg har sålts under 2017. Realisationsvinsten vid försäljning av anläggningstillgångar uppgår till 812 tkr.

Bidrag för fiskerikontroller

Statens Jordbruksverk beslutade under 2017 att bevilja Kustbevakningen sökta bidrag för fiskerikontroller. Beslutet innebär att Kustbevakningen beviljas 37 553 tkr i bidrag för fiskerikontroller genomförda under perioden 2014-2017. Då kostnaderna för projektet redan uppstått har hela den förväntade intäkten bokförts under 2017.

Frontex

Under 2017 deltog Kustbevakningen i tre Frontexinsatser i Medelhavet. Enligt regeringsbeslut Ju2017/03319/SSK ska Kustbevakningens kostnader för myndighetens deltagande i insatser av detta slag, som inte kan ersättas av Frontex enligt EU:s regelverk, belasta anslag 2:1 Kustbevakningen, ap. 1 Kustbevakningen.

För deltagande i Operation Poseidon med två ribbåtar under perioden januari till april uppgick Kustbevakningens kostnader till 8 110 tkr varav Frontex ersatte 5 990 tkr och 2 120 tkr belastar anslaget. Ersättningen utbetalades via Polismyndigheten som då hade avtalet med Frontex. Från och med 1/5 2017 har Kustbevakningen ett eget avtal med Frontex vilket innebär att ersättningarna från Frontex utbetalas direkt till Kustbevakningen.

Kostnaderna för Kustbevakningen för att delta med ett flygplan i Operation Triton i maj månad uppgick till 6 683 tkr. Utav dessa ersattes 6 443 tkr (varav 70 tkr avser en anläggningstillgång) av Frontex och 240 tkr belastar anslaget.

Kustbevakningens kostnader för att delta i Operation Triton med ett fartyg under perioden juni-augusti uppgick till 30 583 tkr. Utav dessa beräknas Frontex ersätta 25 647 tkr och 4 936 tkr beräknas belasta anslaget (i skrivande stund är rekvisering skickad till Frontex men inget beslut om belopp som kommer att utbetalas har ännu kommit Kustbevakningen tillhanda).

Detta innebär att de totala kostnaderna för Frontexinsatserna under 2017 uppgick till 45 376 tkr varav 38 079 tkr beräknas ersättas av Frontex och 7 297 tkr beräknas belasta Kustbevakningens anslag. Förhandlingen gentemot Frontex var framgångsrik framförallt avseende KBV 002:s deltagande i Operation Triton, vilket innebar att mindre anslagsmedel behövde användas.

Insatserna har påverkat kostnaderna inom flera områden, bland annat personalkostnader, resor, bränsle, logi, och underhåll.

Ansvarig part i EU-projekt

Kustbevakningen är ansvarig part för två projekt med extern finansiering. Att vara ansvarig part innebär bland annat att hålla samman delprojekten men även att förmedla bidragen från projektfinansieraren till respektive projektpartner. Ett av projekten är DiveSMART Baltic och det andra projektet är Balex Delta 2018. DiveSMART Baltic är ett treårigt projekt med syfte att skapa säkrare sjötransporter. Balex Delta är en årlig miljöräddningsövning mellan länderna som samarbetar i Helsingforskommissionen.

Avsättning

Under 2017 beslutades att ledningscentralen i Stockholm ska avvecklas. Att återställa lokalerna till kontorslokaler kommer att innebära en kostnad för Kustbevakningen. Med anledning av detta har en avsättning om 700 tkr gjorts för återställande av lokaler.

Negativ räntenivå

Under 2017 har medel som funnits på myndighetens räntekonto genererat en kostnad och en del av de medel som myndigheten har lånat har genererat en intäkt. Dessa intäkter och kostnader har redovisats brutto vilket förklarar ränteintäkterna i not 3.

Noter till resultaträkning

Not 1 Intäkter av avgifter och andra ersättningar

(tkr)	2017	2016
Intäkter av avgifter enligt 4 § Avgiftsförordningen		
- Uthyrning av lokaler	23	86
- Dykeriuppdrag, offentlig resurssamordning	60	71
- Offentlig inköpssamordning	72	152
- Övriga servicetjänster	64	0
- Samlokalisering och underhåll av oljeskyddsmtrl MSB ¹	818	828
Summa intäkter av avgifter enligt 4 § Avgiftsförordningen	1 037	1 137
Intäkter av uppdragsverksamhet		
- Transportuppdrag Umeå Marina Forskningscentrum	2 614	3 269
- Transportuppdrag övriga	226	284
- Dykeriuppdrag	0	107
- Uppdrag för sjöfartsskydd åt Transportstyrelsen	1 000	1 000
- Övrig uppdragsverksamhet	74	115
Summa intäkter av uppdragsverksamhet	3 914	4 775
Intäkter av andra ersättningar		
- Intäkter för sålt materiel	194	122
- Realisationsvinst vid försäljning av anläggningstillgångar	812	2 301
- Vitesersättning försenade leveranser	168	1 603
- Försäkringsersättning Kammarkollegiet	0	144
Summa intäkter av andra ersättningar	1 174	4 170
SUMMA	6 125	10 082

¹ Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Under 2017 har försäljningen av anläggningstillgångar minskat i omfattning vilket förklarar den lägre intäkten 2017 mot 2016 under "Realisationsvinst vid försäljning av anläggningstillgångar". Under 2016 erhöles en högre vitesersättning för försenad leverans av högfartsbåt vilket förklarar en högre intäkt 2016 jämfört med 2017 under "Vitesersättning försenade leveranser".

Not 2 Intäkter av bidrag

(tkr)	2017	2016
Försvarsmakten, Atalanta, avskrivningar	67	67
MSB ¹ , bidrag krisberedskap	2 183	3 148
MSB ¹ , ersättning vid miljöoperationer	1 844	184
Polismyndigheten, Gränsfonden	893	901
SIDA ² , deltagande i EUCAP NESTOR	0	453
EU, tillgodoförda bidrag fiskerikontroll, flygövervakning	6 353	6 142
Polismyndigheten, Frontex	6 350	24 404
EU, Frontex	32 019	0
EU, Frontex, avskrivningar	5	0
Svenska institutet	274	415
EU, projekt DiveSMART Baltic	1 282	1 558
EU, projekt ChemSAR	480	52
Havs- och vattenmyndigheten	371	0
EU, Balex Delta	477	0
Statens Jordbruksverk, JDP-kontroller	37 553	0
Sjöfartsverket, projekt AnNa	537	0
Övriga intäkter av bidrag	1 478	1 139
SUMMA	92 166	38 463

¹ Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

² Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete

Not 3 Finansiella intäkter

(tkr)	2017	2016
Kursvinster	358	120
Ränteintäkter på lån i Riksgäldskontoret	5 276	4 790
SUMMA	5 634	4 910

Not 4 Kostnader för personal

(tkr)	2017	2016
Lönekostnader exklusive arbetsgivaravgifter och andra avgifter	-416 833	-392 540
Övriga kostnader för personal	-233 053	-210 079
<i>varav arvoden till Insynsråd och ej anställd personal (uppdragstagare)</i>	<i>-261</i>	<i>-115</i>
SUMMA	-649 886	-602 619

Från och med 2017 bokförs kostnader för upphandlad utbildning av aspiranter samt övriga upphandlade utbildningar under kostnader för personal istället för under övriga driftkostnader där de tidigare, felaktigt, har bokförts. Summan för 2017 uppgår till 7 744 tkr. Motsvarande summa för 2016 är 7 343 tkr. Jämförelsesiffrorna för 2016 har inte ändrats.

Not 5 Övriga driftkostnader

Övriga driftkostnader ökade med 41 277 tkr mellan år 2016 och 2017.

Underhållskostnader ökade med 31 257 tkr mellan år 2016 och 2017. Fler fartyg har genomgått 5-årsöversyner vilket har ökat kostnaden med 9 583 tkr mellan åren. Myndigheten har under 2017 genomfört ett antal stora riktade insatser på fartyg för att bibehålla säkerhet och tillgänglighet på sikt. Insatserna har varit fler 2017 jämfört med 2016 och kostnaden ökade med 10 164 tkr. Även kostnader för incidenter och tekniska problem ökade mellan åren och uppgår 2017 till ca 18 000 tkr och ökade därmed med 8 474 tkr jämfört med år 2016.

Kostnaden för drivmedel ökade med 5 357 tkr under 2017 jämfört med 2016. Bränslepriset har under de senaste åren minskat för myndigheten men under 2017 har bunkerpriset stabiliserats på en något högre nivå. En annan del av förklaringen är att bränslekostnaden för KBV 001-serien ökar mellan åren med 3 200 tkr, bland annat på grund Frontexinsatsen.

Resekostnader inklusive hotell ökade mellan år 2016 och 2017 med totalt 3 910 tkr. Anledningen till ökningen var en särskild satsning för att få effekt av omorganisationen. Den inrebara genomförande av seminarier då samtliga medarbetare träffades för att få information om aktuella områden för myndigheten och få en möjlighet att träffas för att fortsätta bygga en vi-känsla. Seminarierna hölls vid sex tillfällen och ökade resekostnaderna med 3 496 tkr för 2017 jämfört med 2016. Myndigheten budgeterade även för extra utvecklingstillfällen då avdelningar skulle ges möjlighet till att forma sin verksamhet vilket ökade kostnaden med 500 tkr mellan jämförelseåren.

Köp av diverse externa tjänster ökade med 5 041 tkr mellan föregående år och 2017. Största orsaken till skillnaden är kostnaden för andra myndigheters medverkan under Operation Triton som uppgick till 4 000 tkr. Beslut om att avveckla ledningscentralen i Stockholm togs under 2017. I samband med detta bokades en kostnad motsvarande 700 tkr upp för att kunna återställa lokalerna från ledningscentral till kontorsrum i Stockholm.

En ändring av redovisningen avseende konto 5731 och 5734 "Upphandlad utbildning" gör att utbildningskostnader i denna analys minskar med 7 343 tkr mellan år 2016 och 2017. Förändringen innebär att ca 7 744 tkr belastar personalkostnader 2017 som tidigare belastade övriga driftskostnader.

Korttidsinvesteringar ökar mellan år 2016 och 2017 med 1 274 tkr. En av orsakerna är om-möblering av kontorslokalerna i samband med omorganisationen. Flertalet enstaka stolar, skrivbord och skärmar köptes in och klassades som driftkostnader. Myndigheten tog under 2017 beslut om att avveckla telefoniplattformen för Blackberry som ersattes av Iphone.

Skyddskläder & material samt beklädnad ökade totalt med 2 894 tkr mellan år 2016 och 2017. Nya kollektioner samt nya material i vissa produkter har lett till att fler har bytt tjänstekläder under året. Totalt sett har fler beställningar gjorts av kläder där de dubbla aspirantklasserna är en av anledningarna till den ökade kostnaden.

För konsulttjänster minskade kostnaden med 2 451 tkr mellan år 2016 och 2017. Två större fartygsförstudier, KBV 181 och KBV 010-051, gjordes under 2016 med hjälp av konsulter. Förstudierna blev klara under 2016 och har således inte kostat något under 2017.

Not 6 Finansiella kostnader

(tkr)	2017	2016
Räntekostnader avseende lån i Riksgäldskontoret	-15 004	-14 272
Räntekostnader avseende räntekonto i Riksgäldskontoret	-1 848	-1 961
Kursförluster	-348	-898
Upplupna räntor på bundna lån	2 698	925
Övriga räntekostnader	-15	-27
SUMMA	-14 517	-16 233

Not 7 Uppbördsverksamhet

(tkr)	2017
Inkomsttitel 2713 Vattenföreningavgifter m.m.	
Gilia (2017)	-90
Andrey Osipov (2014)	170
Guleskär (2014)	16
SUMMA	96

Andrey Osipov och Guleskär har preskriberats utan att betalning har inkommit.

Not 8 Transfereringar

(tkr)	2017	2016
Lämnat bidrag till BRÅ ¹	0	-17
Lämnat bidrag till Länsstyrelsen Skåne	-939	0
Lämnat bidrag till Försvarsmakten	-228	0
Lämnat bidrag till MSB ²	-1 183	0
SUMMA	-2 350	-17

¹ Brottsförebyggande rådet

² Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

50 tkr av bidraget som lämnats till Länsstyrelsen i Skåne avser vidareförmedlat bidrag från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap. Övriga vidareförmedlade bidrag avser EU-medel.

Not 9 Årets kapitalförändring

(tkr)	2017	2016
Årets avskrivningar anslagsfinansierade anläggningstillgångar	-4 782	-4 788
Årets avskrivningar invärderade anläggningstillgångar	-188	-732
Årets avskrivningar MSB ¹ -finansierade anläggningstillgångar	-5 050	-3 206
Årets resultat uppdragsverksamhet	19	11
SUMMA	-10 001	-8 715

¹ Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Noter till balansräkning

Not 10 Balanserade utgifter för utveckling

(tkr)	2017-12-31	2016-12-31
IB ackumulerat anskaffningsvärde	147 299	131 023
Årets anskaffningar	28 077	21 767
Aktivering, överfört till anläggningstillgång	-21 017	-5 491
Årets minskning p.g.a. försäljning, utrangering	-52 947	0
Minskning ackumulerat anskaffningsvärde vid omföring till drift	-15	0
UB ackumulerat anskaffningsvärde	101 397	147 299
IB ackumulerade avskrivningar	-100 843	-88 575
Årets avskrivningar	-12 566	-12 268
Justering avskrivningar avyttrade anläggningstillgångar	52 947	0
UB ackumulerade avskrivningar	-60 462	-100 843
Bokfört värde	40 935	46 456

Årets anskaffningar omfattar i huvudsak IT-systemen Sjöbasis (5 448 tkr) och Kibs (3 394 tkr).

Not 11 Förbättringsutgifter på annans fastighet

(tkr)	2017-12-31	2016-12-31
IB ackumulerat anskaffningsvärde	61 724	59 688
Årets anskaffningar	661	2 235
Aktivering, överfört till anläggningstillgång	-755	-25
Årets minskning p.g.a. försäljning, utrangering	-975	-174
UB ackumulerat anskaffningsvärde	60 655	61 724
IB ackumulerade avskrivningar	-53 932	-51 381
Årets avskrivningar	-2 721	-2 725
Justering avskrivningar p.g.a. avyttrade anläggningstillgångar	942	174
UB ackumulerade avskrivningar	-55 711	-53 932
Bokfört värde	4 944	7 792

Not 12 Maskiner, inventarier, installationer, m.m.

(tkr)	2017-12-31	2016-12-31
IB ackumulerat anskaffningsvärde	4 527 661	4 505 500
Årets anskaffningar	53 630	48 415
Årets minskning p.g.a. försäljning, utrangering	-7 825	-26 254
UB ackumulerat anskaffningsvärde	4 573 466	4 527 661
IB ackumulerade avskrivningar	-2 027 947	-1 852 398
Årets avskrivningar	-218 887	-200 635
Justering avskrivningar avyttrade anläggningstillgångar	7 504	25 086
UB ackumulerade avskrivningar	-2 239 330	-2 027 947
Bokfört värde	2 334 136	2 499 714

Årets anskaffningar omfattar i huvudsak länsor (7 329 tkr), redundant kommunikation och serverfunktion (4 475 tkr), maskinövervakningssystem KBV202 (4 234 tkr), motorbyte KBV 010 (3 618 tkr) och fartygsinvesteringar KBV 001-serien (2 770 tkr).

I granskningen av årsredovisningen för 2016 uppmärksammade Riksrevisionen att Kustbevakningen inte anpassat avskrivningstiden för 8 ribbåtar som ska ersättningsanskaffas. Därmed var det bokförda värdet för högt och avskrivningskostnaden för låg. Under 2017 har därför avskrivningstiden för 8 ribbåtar förkortats, vilket har ökat avskrivningarna med 12 881 tkr under 2017. Totalt ska 9 st ribbåtar ersättningsanskaffas. En ribbåtar var helt avskriven och avskrivningstiden behövde ej justeras.

Vid 2017 års utgång disponerar myndigheten följande plattformar.

(st)	2017-12-31	2016-12-31
Miljöskyddsfartyg	5	5
Övervakningsfartyg	15	15
Kombinationsfartyg	10	10
Svävare	4	4
Flygplan	3	3
Pråmar	1	1
Strandbekämpare	12	12
Båtar	105	107
Vattenskotrar	23	18
Snöskotrar	8	8
Sjösläp	27	27
Motorfordon	113	114
Släpfordon	80	81

Not 13 Pågående nyanläggningar

(tkr)	2017-12-31	2016-12-31
IB ackumulerat anskaffningsvärde	46 138	15 240
Årets anskaffningar	40 333	42 659
Aktivering, överfört till anläggningstillgång	-22 194	-11 499
Minskning ackumulerat anskaffningsvärde vid omföring till drift	-534	-262
UB ackumulerat anskaffningsvärde	63 743	46 138

Specifikation av UB pågående nyanläggningar

(tkr)	2017-12-31	2016-12-31
Fartygsprojekt typ KBV 031	515	991
Fartygsprojekt typ KBV 312	359	1 735
Fartygsprojekt typ KBV001S	1 201	2 368
Fartygsprojekt typ KBV201-202	1 708	4 001
Fartygsprojekt typ KBV181	0	1 935
Fast Rescue Boats (FRB)	0	123
Datorbyte och strömförsörjning	27 662	20 753
Högfartsribb FB-D 34 och 39	0	9 828
Nio nya Norsafebåtar	21 744	287
Kongsberg KBV001s och KBV031s	5 702	0
Kemdräkter	1 945	0
Inventarier KS Malmö	1 186	669
Övriga pågående nyanläggningar	1 721	3 448
SUMMA	63 743	46 138

Not 14 Förskott avseende materiella anläggningstillgångar

(tkr)	2017-12-31	2016-12-31
Förskott avseende ribbåtar	2 813	0
Förskott avseende länsor	0	1 021
Förskott avseende varningspaneler flygplan	1 065	0
Förskott avseende videokonferenssystem	8	0
SUMMA	3 886	1 021

De bokförda förskotten avser fakturor för varor som ännu ej levererats eller betalats.

Not 15 Fordringar hos andra myndigheter

(tkr)	2017-12-31	2016-12-31
Kundfordringar	7 049	2 175
Skattekonto	0	1 549
Mervärdesskattefordran	22 212	18 753
SUMMA	29 261	22 477

Not 16 Övriga kortfristiga fordringar

(tkr)	2017-12-31	2016-12-31
Uppbördsfordran för vattenföroreningsavgift Stensö VG 108	82	82
Uppbördsfordran för vattenföroreningsavgift Hans Boye	44	44
Uppbördsfordran för vattenföroreningsavgift Lavinia	42	42
Uppbördsfordran för vattenföroreningsavgift Fishing vessel Orka	88	88
Uppbördsfordran skadevållande Altair	466	466
Uppbördsfordran skadevållande Guleskär	0	16
Uppbördsfordran skadevållande Andrey Osipov	0	170
Uppbördsfordran skadevållande Spiken	1	1
Uppbördsfordran skadevållande Ramsö	30	30
Uppbördsfordran skadevållande Discovery Bay	139	139
Uppbördsfordran skadevållande Klädesholmen	133	133
Uppbördsfordran skadevållande Danviksholmen	0	11
Uppbördsfordran skadevållande Idefjorden	0	4
Fordringar hos anställda	10	3
SUMMA	1 035	1 229

Not 17 Förutbetalda kostnader

(tkr)	2017-12-31	2016-12-31
Förutbetalda hyror	9 474	9 522
Övriga förutbetalda kostnader	7 705	7 931
SUMMA	17 179	17 453

Not 18 Upplupna bidragsintäkter

(tkr)	2017-12-31	2016-12-31
Polismyndigheten, Frontex	0	13 989
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	366	51
Statens Jordbruksverk, JDP	37 553	0
Sjöfartsverket, projekt AnNa	537	0
EU	26 655	1 610
SUMMA	65 111	15 650

24 001 tkr avser upplupen ersättning från EU för Operation Triton 2017.

Not 19 Övriga upplupna intäkter

(tkr)	2017-12-31	2016-12-31
Kammarkollegiet, försäkringsersättning	0	174
Återbetalning av bensinskatt	331	327
Upplupna räntor på lån i Riksgäldskontoret	211	195
Återbetalning leverantörsfakturor enligt överenskommelse med leverantör	259	0
SUMMA	801	696

Not 20 Avräkning med statsverket

(tkr)	2017-12-31	2016-12-31
Uppbörd		
Ingående balans	-1 226	-271
- redovisat mot inkomstitel	96	-2 004
- uppbördsmedel som betalats till icke räntebärande flöde	105	1 049
Fordringar/Skulder avseende uppbörd	-1 025	-1 226
Anslag i räntebärande flöde		
Ingående balans	-231 982	-246 470
- redovisat mot anslag	1 168 259	1 113 138
- anslagsmedel som tillförts räntekonto	-1 116 691	-1 098 650
Skulder avseende anslag i räntebärande flöde	-180 414	-231 982
Fordran avs. semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag		
Ingående balans	7 191	9 380
- redovisat mot anslag under året enligt undantagsregeln	-1 911	-2 189
Fordran avs. semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag	5 280	7 191
Övriga fordringar/skulder på statens centralkonto		
Ingående balans	12 363	9 833
- inbetalningar i icke räntebärande flöde	4 055	11 793
- utbetalningar i icke räntebärande flöde	-16 058	-8 214
- betalningar hänförliga till anslag och inkomstitlar	-105	-1 049
Saldo	255	12 363
Övriga fordringar/skulder på statens centralkonto	255	12 363
Summa avräkning med Statsverket	-175 904	-213 654

Not 21 Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret

(tkr)	2017-12-31	2016-12-31
Beviljad räntekontokredit	40 000	40 000
Behållning på räntekontot vid årets slut	301 889	382 660

Behållningen på räntekontot utgörs till huvuddelen av anslagssparande och oförbrukade bidrag.

Not 22 Statskapital

(tkr)	2017-12-31	2016-12-31
Ingående balans	106 139	114 026
Årets anskaffning av anläggningstillgångar	10 257	0
Sålda anläggningstillgångar	0	-248
Överföring från balanserad kapitalförändring:		
- avskrivningar avseende båtar	-685	-733
- avskrivningar avseende förskottsräntor m.m.	-4 789	-4 789
- avskrivning av MSB ¹ -finansierade anläggningstillgångar	-3 205	-2 117
Utgående balans	107 717	106 139

¹ Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Not 23 Balanserad kapitalförändring

(tkr)	2017-12-31	2016-12-31
Invärderade anläggningstillgångar ingående balans	51	624
Kapitalförändring enligt resultaträkningen föregående år	-47	-573
Delsumma invärderade anläggningstillgångar	4	51
Balanserad kapitalförändring ingående balans	-28	-130
Kapitalförändring enligt resultaträkningen föregående år	-8 679	-7 639
- avgår omföring till statskapital	8 679	7 639
Uppdragsverksamhet	11	102
Delsumma balanserad kapitalförändring	-17	-28
SUMMA	-13	23

Not 24 Myndighetskapital

(tkr)	Statskapital	Balanserad kapitalförändring, anslagsfinansierad verksamhet	Balanserad kapitalförändring, avgiftsbelagd verksamhet	Kapitalförändring enligt resultaträkningen	Summa
Utgående balans 2016	106 139	51	-28	-8 715	97 447
A Ingående balans 2017	106 139	51	-28	-8 715	97 447
Föregående års kapitalförändring	-8 679	-47	11	8 715	0
MSB ¹ -finansierade anläggningstillgångar	10 257				10 257
Årets kapitalförändring				-10 001	-10 001
B Summa årets förändring	1 578	-47	11	-1 286	256
C Utgående balans 2017	107 717	4	-17	-10 001	97 703

¹ Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Not 25 Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser

(tkr)	2017-12-31	2016-12-31
Ingående avsättning	2 175	2 328
Årets pensionskostnad	345	936
Årets pensionsutbetalningar	-939	-1 089
Utgående avsättning	1 581	2 175

Not 26 Övriga avsättningar

(tkr)	2017-12-31	2016-12-31
Ingående avsättning	10 823	10 800
Omstruktureringsåtgärder, hyra	0	-1 089
Övriga avsättningar, lokalkostnader	700	0
Övriga avsättningar, kompetensutveckling	1 056	1 112
Utgående avsättning	12 579	10 823

Avsättning har gjorts för anpassning till kontorslokaler efter avveckling av ledningscentralen i Stockholm.

Reglering avseende avsättning för kompetensmedel har påbörjats, men osäkerhet råder om när den kommer att vara slutreglerad.

Not 27 Lån i Riksgäldskontoret

(tkr)	2017-12-31	2016-12-31
Låneram i Riksgäldskontoret	2 400 000	2 599 200
Ingående låneskuld	2 374 529	2 510 529
Årets förändring		
- Nyupptagna lån	0	0
- Årets amorteringar	-134 000	-136 000
Utgående låneskuld	2 240 529	2 374 529

I granskningen av årsredovisningen för 2016 uppmärksammade Riksrevisionen att Kustbevakningen inte anpassat avskrivningstiden för 8 ribbåtar som ska ersättningsanskaffas. Avskrivningstiden borde ha förkortats. Därmed var det bokförda värdet 7 253 tkr för högt 2016 och låneskulden för hög med motsvarande belopp. Under 2017 har avskrivningstiden för dessa ribbåtar förkortats. Det bokförda värdet och låneskulden har justerats.

Not 28 Kortfristiga skulder till andra myndigheter

(tkr)	2017-12-31	2016-12-31
Leverantörsskulder till andra myndigheter	10 854	9 400
Utgående mervärdeskatt	12 962	8 336
Arbetsgivar- och sociala avgifter	12 154	11 965
Övrigt	4	5
SUMMA	35 974	29 706

Not 29 Övriga kortfristiga skulder

(tkr)	2017-12-31	2016-12-31
Innehållen skatt för egen personal	10 742	9 950
Skuld till bank för decemberlön	5 309	7 051
Skuld Kåpan och Iåpen	210	1 314
Övrigt	70	90
SUMMA	16 331	18 405

Not 30 Upplupna kostnader

(tkr)	2017-12-31	2016-12-31
Löneskuld och semesterlöner inklusive sociala avgifter	66 200	63 344
Fakturerings efter brytdagen	3 005	9 317
Revision av årsredovisningen	350	300
Upplupna räntor på bundna lån	0	2 698
SUMMA	69 555	75 659

Av löneskuld avser 1 776 tkr upplupna löner avseende fjärde kvartalet 2017.

Not 31 Oförbrukade bidrag

(tkr)	2017-12-31	2016-12-31
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, bidrag krisberedskap	0	10 346
EU, bidrag flygplan KBV 501-503 (DG Mare)	7 002	7 663
EU, bidrag större kombinationsfartyg KBV 001-002 (DG Mare)	33 920	35 459
EU, bidrag kombinationsfartyg KBV 031-034 (DG Mare)	105 566	109 720
Försvarsmakten, bidrag avskrivningar anläggningstillgångar (Atalanta)	146	213
Polismyndigheten, bidrag Utsjöribb, nattkikare, Missionsystem (Gränsfonden)	3 666	4 559
EU, bidrag Frontex, avskrivningar anläggningstillgångar (Triton)	65	0
EU, bidrag KIBS ledningssystem (DG Mare)	6 815	6 815
EU, bidrag EUCISE	182	182
Svenska institutet	161	435
Havs- och vattenmyndigheten	0	875
EU, bidrag Balex Delta	807	4 636
SUMMA	158 330	180 903

Oförbrukade bidrag från annan statlig myndighet förväntas att tas i anspråk enligt följande tidsintervaller.

Förbrukning av bidrag från annan statlig myndighet:	Försvarsmakten	Polismyndigheten	Svenska institutet
- inom tre månader	17	225	20
- mer än tre månader till ett år	50	668	120
- mer än ett år till tre	79	1 622	21
- mer än tre år		1 151	
SUMMA	146	3 666	161

Noter till finansieringsanalys**Not 32 Kostnader i finansieringsanalysen**

(tkr)	2017	2016
Verksamhetens kostnader enligt resultaträkning	-1 280 274	-1 173 350
- avgår avskrivningar och nedskrivningar	234 501	215 786
- avgår årets förändringar av avsättningar	1 162	-130
- avgår realisationsförluster	265	420
SUMMA	-1 044 346	-957 274

Not 33 intäkter av avgifter och andra ersättningar i finansieringsanalysen

(tkr)	2017	2016
Intäkter av avgifter och andra ersättningar enligt resultaträkning	6 125	10 082
- avgår realisationsvinster	-812	-2 301
SUMMA	5 313	7 781

13. Verksledning och insynsråd

13.1 Verksledning

Lena Jönsson, generaldirektör

Ordförande i Kustbevakningens insynsråd

Anders Kjaersgaard, överdirektör

13.2 Insynsråd

Regeringen ansvarar för att utse ledamöter till myndighetens insynsråd.

Insynsrådets medlemmars bisysslor

Lena Asplund

Riksdagsledamot Sveriges Riksdag

Peter Jeppsson

Riksdagsledamot Sveriges Riksdag

Ledamot i Blekinge länsstyrelse insynsråd

Styrelseledamot i Sölvesborgs Stuveri och Hamn AB

Helena Lindberg till och med 2017-03-15

Mats Löfving

Avdelningschef Nationella operativa avdelningen Polismyndigheten

Therese Mattsson

Generaltulldirektör Tullverket

Ordförande i Tullverkets insynsråd

Ledamot i styrelsen för Post- och Telestyrelsen

Ledamot i Arbetsgivarverkets styrelse

Ledamot i Strålsäkerhetsmyndighetens insynsråd

Jakob Granit

Generaldirektör Havs- och vattenmyndigheten

Ledamot i insynsrådet Naturvårdsverket

Ledamot i styrelsen för Arbetsgivarverket

Ledamot i Förtroenderådet för Världsnaturfonden (WWF)

Medlem i Delegationen för Östersjöfonden

Peter Sandwall

Generaldirektör Försvarsmakten

Ledamot i insynsrådet för Totalförsvarets rekryteringsmyndighet, TRM

Ledamot i insynsrådet för Ekonomistyrningsverket, ESV

Ledamot i Statskontorets råd

Styrelseledamot i Institutet för kvalitetsutveckling, SIQ

Rolf Westerström

Vice ordförande Sjöräddningssällskapet, SSRS
Vice ordförande Öckerö Maritime Center, ÖMC
Ledamot i World Maritime University, WMU
Ordförande i Safe Water Foundation, SWF

Ann-Catrine Zetterdahl

Generaldirektör Sjöfartsverket t o m 2017-04-30
Styrelseledamot Lighthouse
Suppleant Svenska Skeppshypotek
Styrelseledamot i Styrelseakademien Öst

Information om ledande befattningshavares förmåner under 2017 enligt 7 kap 2 § förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag (exkl. sociala avgifter)

Lena Jönsson, generaldirektör

Löner och andra skattepliktiga förmåner: 1 373 417 kr

Anders Kjaersgaard, överdirektör

Löner och andra skattepliktiga förmåner: 1 120 135 kr

Pension: Generaldirektören har rätt till förordnandepension enligt förordningen 2003:55. Inga andra avtal om pension eller andra förmåner finns.